

THEODOSIANI

LIBRI XVI

CVM CONSTITVTIONIBVS SIRMONDIANIS

ET

LEGES NOVELLAE AD THEODOSIANVM
PERTINENTES

CONSILIO ET AVCTORITATE ACADEMIAE LITTERARVM
REGIAE BORVSSICAE

EDIDERVNT

TH. MOMMSEN ET PAVLVS M. MEYER

ACCEDVNT TABVLAE SEX

VOLVMINIS I PARS POSTERIOR

BEROLINI
APVD WEIDMANNOS
MDCCCXV

THEODOSIANI

LIBRI XVI

CVM CONSTITVTIONIBVS SIRMONTIANIS

EDIDIT

ADSVMPTO APPARATV P. KRVEGERI

TH. MOMMSEN

VOLVMINIS I PARS POSTERIOR

TEXTVS CVM APPARATV

BEROLINI
APVD WEIDMANNOS

MDCCCXV

CONSPECTVS PARTIS POSTERIORIS

	pag.
GESTA SENATVS ROMANI DE THEODOSIANO PVBLICANDO . . .	1
THEODOSIANI TITVLI	5
THEODOSIANI LIBRI XVI	27
CONSTITVTIONES SIRMONDIANAЕ	907

LIBER DVODECIMVS.

I [= BREV. I]. DE DECVRIONIBVS.

Per hunc titulum ante constitutionem num. 181 unam excidiass videtur colligi posse ex numero CLXXXII ad illam adscripto in Halberstadiens. — de om. NGE. — Iust. 10, 32: de decurionibus et filiis eorum et qui decuriones habentur quibus modis a fortuna curiae liberentur.

XII, 1, 1 [= BREV. XII, 1, 1] (313 Mart. 15).

IMP. CONSTANTINVS A. AD EVAGRIVM. Nemo iudex 'civilium munerum om. IVST. vacationem cuiquam praestare curiali conetur vel' aliquem suo arbitrio de curia liberet. Nam si quis fuerit eiusmodi infortunio depravatus, ut debeat sublevari, de eius nomine ad nostram scientiam referri oportet, ut certo temporis spatio civilium munerum ei vacatio porrigatur. P(RO)P(OSITA) ID. MART. CONSTANTINO A. III ET LICINIO III CONSS.

INTERPRETATIO. Nullus iudex vacationem indebitam tribuat curiali, nec eum de suo officio studeat liberare. Nam si ita tenuis cuiuscumque curialis et exausta facultas est, ut ei publici oneris necessitas non credatur, ad principis iussit referri notitiam.

V. — BREV. (HNGO[om. int.]EXCPML[om. int.]S). — IVST. 10, 32, 14.

<p>1 <i>inscr. post subscr. L</i> ā om. O eustgrium <i>N. euagrium p̄po L, euagrio preposito urbis O:</i> <i>fortasse p̄po nemo} nullus G</i> ciuilium (-liu <i>L) om. Pith.</i> munerum om. H* 2 uaca- <i>tionē NL</i> cuiquam H curiali (-le L) con.] <i>con. cur. G</i> 3 eiusmodi] huiusmodi PM <i>LS: in huiusmodi G. om. O</i> deprauatus] de- <i>prehensus Pith.: fortasse depressus debet L</i> <i>subleuare N</i> nominis E 4 defferri E <i>tempore E</i> spatium S numerum E ei] <i>VGOE Iust., eis H, e N, et XCPMLS</i> 4 5 uagatio GS 5 corrigatur H pp (pre-</p>	<p>cepta S, dat. NG Pith.) id̄ (p̄id̄ id̄ G, ut id. Pith.) mart. const. a. iii (iiii GOE, ut PM) et lic. (honorio N) iii (om. CPM) libri: annus etsi potest verus esse, probabilius substituetur 315 Constantino A. III et Licinio III cons., quoniam extant constitutiones duae eo anno ad eundem praefectum datae 6 nullus] lex ista hoc dicit n. E uocationem N, uagationem S eum] enim G 7 libera M denuis G* et om. H 8 oneris] HN, honoris GEXCP MS principes E iussit] iubetur PMS re- ferre X</p>
---	--

XII, 1, 2 (315 Oct. 1).

IDEM A. AD CRISPINVM. Quoniam dubitasti, utrum ex numero dierum an ex nominatione kalendarum computari duum mensum spatia debeant, forma publici iuris observanda est, quae manifeste declarat, quid pro dierum diversitate praeceperit comprehendi. DAT. KAL. OCTOB. CONSTANTINO A. III ET LICINIO III CONSS.

I'

1 Crispinum] mag. incertus 3 manifestae F

I, 1, 3 (316 Ian. 30).

IDEM A. MECILIO HILARIANO CORRECTORI LVCANIAE ET BRITTIORVM. Universos decuriones volumus a tabellionum officiis temperare. || Nemo autem ad decurionatum || fm. IVST. vocatus excusare se poterit eo, quod fuerit tabellio, cum et huiusmodi homines, si sint idonei, vocari ad decurionatum oporteat. Lex enim, quae decuriones a tabellionum officiis voluit submovere, ad decurionatum tabelliones vocari non prohibet. DAT. III KAL. FEB. SABINO ET RVFINO CONSS. 5

V. — IVST. 10, 32, 15.

1 mechilio V (cf. 9, 19, 1) correctore V 4 que V

I, 1, 4 (317 Ian. 19).

IDEM A. AD OCTAVIANVM COMITEM HISPANIAEVM. Hi, qui honoris indebiti arripere insignia voluerunt, cum in consilium primates municipalesque coguntur, adsistunt sedentibus his, quibus emeritis honor iure meritoque debetur. Ideoque sublimitas tua nullum omnino faciet praesidatus praerogativa laetari, nisi qui cunctos in patria gradus egressus per ordinem venerit, ita ut illi etiam, qui praesidatum ante tempus reportarunt, post expletos honores civicos honestamentis praestitis potiantur. P(BO)P(OSITA) XIII KAL. FEB. GALLICANO ET BASSO CONSS. 5

V

1 octavianum V hi] (non hii) V 4 praerogativa . . . 5 per bis V ¹ 5 odinem V post uenerit in. ad principalis honorem collata	constitutione 12, 1, 75 Seck 6 ciuicos] V ² , ciuiens V ¹
---	---

I, 1, 5 (317 Iul. 21).

IDEM A. AD BITHYNOS. Eos qui in palatio militarunt et eos quibus provinciae commissae sunt quique merito amplissimarum administrationum honorem perfectissimatus vel egregiatus adepti sunt, nec non et illos, qui decuriones vel principales constituti cuncta suae patriae munera impleverunt, frui oportet dignitate indulta. Si vero decurio suffragio comparato perfectissimatus vel ducenae vel centenae vel egregiatus meruerit dignitatem declinare suam curiam cupiens, codicillis amissis suae conditioni reddatur, ut omnium honorum et munerum civilium discussione perfunctus iuxta legem municipalem aliquam praerogativam obtineat. Eum quoque, qui originis gratia vel incolatus vel ex possidendi condicione vocatur ad curiam, perfectissimatus suffragio impetrati dignitas non defendit, qua remota tradi eum curiae oportebit. DAT. XII KAL. AVG. GALLICANO ET BASSO CONSS. 10

V

3 non et] tamen V ¹ 4 decurio om. V ¹ 5 comparat V ¹ meruerint V 8 praerogatiuam V 9 uocatum V ¹ 10 Licinii est, nisi fallit dies

I, 1, 6 (319 Iul. 1).

IDEM A. PATROLO. ¹Nulla praeditos dignitate ad sordida descendere conubia servularum etsi videtur indignum, minime tamen legibus prohibetur; sed neque conubium cum personis potest esse servilibus et¹ ex huiusmodi contubernio servi nascuntur. ¹Praecipimus itaque¹, ne decuriones in gremia potentissimarum domorum libidine [ducente confugiant. Si enim decurio clam actoribus atque procuratoribus nescientibus

IVST.

Nulla . . . servilibus et] ¹Cum ancillis non potest esse conubium; nam¹

¹ideoque praecipimus¹.

[servarum

1 Patrolo] mag. incertus 2 servularum delendum 5/6 contubernio V

alienae fuerit servae coniunctus, et mulierem in metallum trudi per sententiam iudicis iubemus et ipsum decurionem in insulam deportari, 'bonis eius mobilibus et urbanis mancipiis confiscandis, praediis vero et rusticis mancipiis' civitati, cuius curialis fuerat, mancipandis, si patria potestate fuerit liberatus nullosque habeat liberos vel parentes vel etiam propinquos, qui secundum legum ordinem ad eius successionem vocantur. Quod si actores vel procuratores loci, in quo flagitium admissum est, fuerunt conscii vel compertum facinus prodere noluerunt, metallo eos convenit implicari. Si vero dominus hoc fieri permisit vel postea cognitum celavit, si quidem in agro id factum est, fundus cum mancipiis et pecoribus ceterisque rebus, quae cultui rustico sustententur, fisci viribus vindicetur; si vero in civitate id factum est, dimidiam bonorum omnium partem praecipimus confiscari, poenam augentes, quoniam intra domesticos parietes scelus admissum est, quod noluit mox cognitum publicare. || Igitur si legis latae die repperietur quisquam patri- || §. IVST. monium suum alienasse atque in dominum servulae contulisse, ordini liceat diligenter inquirere, ut ita rei publicae civitatis quod de facultatibus supra dicti fuerit deminutum, in pecunia sarciatur. DAT. KAL. IVL. A QVIL(E)AE CONSTANTINO A. V ET LICINIO C. CONSS.

'omnibus bonis eius'

V. — IVST. 5, 5, 3.

2 iuvenus V 8 fuerint Iust. promere Iust. | 14 igitur] *expectamus sed* 15 dominium V¹²
11 sustinetur V: *malim* destinantur

XII, 1, 7 (320 Febr. 20).

IDEM A. AD EDICTVM. Filios decurionum, qui decem et octo annorum aetate vegetantur, per provinciam Karthaginem muneribus civicis adgregari praecipimus. Neque enim opperendum est, ut solvantur familia et sacris explicentur, cum voluntates patrum praedicare non debeant utilitatibus civitatum. P(RO)P(OSITA) X KAL. MART. CONSTANTINO A. VI ET CONSTANTIO C. CONSS.

V

1 ad edictum] V, *debit esse* edictum (*vide ad 11, 16, 3*) 5 *requiritur* constantino

XII, 1, 8 (323 [?] Apr. 13).

IDEM A. AD FLORENTIVM. Decuriones ad magistratum vel exactionem annuarum ante tres menses vel amplius nominari debent, ut, si querimonia eorum iusta videatur, sine impedimento in absolvendi locum alius subrogetur. DAT. ID. APRIL. CONSTANTINOP(OLI) SEVERO ET RVFINO CONSS.

V. — IVST. 1, 56, 1.

1 florentinum iuncta 11, 30, 12: *mag. incertus* | *si subscriptio (hic et 11, 30, 12) vera est*
2 amplius V 3 constantinopoli delendum,

XII, 1, 9 (324 Iul. 9).

IDEM A. AD HILARIANVM PROC(ONSVLEM) AFRIC(AE). Si quis decurio vel propriae rei causa vel rei publicae cogatur nostrum adire comitatum, is non ante discedat quam insinuato iudici desiderio proficiscendi licentiam consequatur. Quod si pro sua audacia parvi aliquis hanc fecerit iussionem, 'deportationis' 'indignationem competentem' IVST. exitum⁴ sortiatur. P(RO)P(OSITA) VII ID. IVL. KARTHAG(INE) CRISPO III ET CONSTANTINO III CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 16.

5 exitium *Gothofredus*

I, 1, 10 (325 Iul. 11).

IDEM A. AD MAXIMVM. Quoniam diversis praestitimus, ut legionibus vel cohortibus deputentur vel militiae restituantur, quisquis huiusmodi beneficium proferat, requiratur, utrum ex genere decurionum sit vel ante nominatus ad curiam, ut, si quid tale probetur, curiae suae et civitati reddatur. Quam formam circa omnes, qui iam dudum probati in militaribus officiis agunt vel restituti militiae sacramento muniuntur vel postea per suffragia probabuntur, observari conveniet. P(RO)P(OSITA) V ID. IVL. ANTIOCHIAE PAVLINO ET IVLIANO CONSS.

V

1 Maximum] scilicet vicarium Orientis 4 qui] V², om. V¹ 5 muniuntur V¹

I, 1, 11 (325 Oct. 7).

IDEM A. AD CONSTANTIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Quoniam relictis curiis nonnulli ad militiae praesidia confugiunt, omnes, qui nondum primipilo inveniuntur obnoxii, solutos militia ad eandem curiam reverti praecipimus: his solis in militia permansuris, qui pro loco atque ordine iam pastui adtinentur. DAT. NON. OCTOB. PAVLINO ET IVLIANO CONSS.

V

4 pastui] Gothofredus, pars tui V

I, 1, 12 [= BREV. XII, 1, 2] (325 Dec. 25).

IDEM A. AD MAXIMVM VIC(ARIVM) ORIENT(IS). Si quis vel ex maiore vel ex minore civitate originem ducit, si eandem evitare studens ad alienam se civitatem incolatus occasione contulerit et super hoc vel preces dare temptaverit vel qualibet fraude niti, ut originem propriae civitatis eludat, duarum civitatum decurionatus onera sustineat, in una voluntatis, in una originis gratia. P(RO)P(OSITA) VIII KAL. IAN. PAVLINO ET IVLIANO CONSS.

INTERPRETATIO. Si quicumque curialis de ea, in qua natus est, civitate ad aliam transire voluerit, condicionem curiae debitam nullatenus possit evadere, nec si hoc ipsum mereri interposita supplicatione temptaverit, nec ullo argumento necessitates aut servitia civitatis suae pro eo, quod habitationem mutare voluit, possit evadere. Nam quicumque hoc fecerit et se in aliam civitatem transtulerit, hoc iubet, ut in utraque serviat civitate, id est in una pro condicione nascendi et in alia pro habitandi voluntate deserviat.

V (HNGO[om. int.]EXCPML[om. text.]S). — IVST. 10, 39, 5.

1 honorium S quis] Brev. et Iust., qui VH(?)
uel om. X ex om. H^a maiorem H ex
om. XC minorem HX civitatem H
2 vitare O studens] studet et Iust. (K), studet
Iust. (OI) ad om. M alienam] aliam PM
civitatum N incolatus G 2/3 occasio-
nem NGX 3 uel preces] preces H Pith.
ut om. E¹ 4 originem] o. ducit S proprii E
eludit G^a 5 in (om. G) una orig.] in uno
orig. N, in alia orig. E², in altera orig. Pith.
pp (precepta S, dat. N, pp. data G) uiii
(uui E, u G) k. ian. p. et iul. libri 6 si] lex

ista hoc dicit ut si E es H^a aliam]
a. civitatem G 7 condicionem] et c. E
debitum E¹, debita S nec om. S si] sibi L
ipso G mereri] meriti E 8 supplicatio-
nem N nec] ut nec N necessitatis E^b GCPM
LS aut om. G^b 9 voluit] maluit H
nam] n. si H se] si NL in om. L alia
HNEX, aliena PMLS 10 civitate HNEX
PMLS ut] HGELS, om. NXCPM id est
. . . . 11 deseruiat om. L in una om. CPM
condicione E 11 et om. HE¹ seruiat S

I, 1, 13 (326 Mai. 17).

IDEM A. AD EVAGRIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Quoniam curias desolari cognovimus his, qui per originem obnoxii sunt, militiam sibi per supplicationem poscentibus et ad legiones vel diversa officia currentibus, iubemus omnes curias admoneri, ut, quos intra

XX stipendia in officiis deprehenderint vel originem defugisse vel sprete nominatione militiae se inseruisse, hos ad curiam retrahant et de cetero sciant esse servandum, ut || qui derelicta curia militaverit, revocetur ad curiam, || non solum || *inc. IVST. I* || *fin.* si originalis sit, sed et si substantiam muneribus aptam possidens ad militiam confugerit vel beneficio nostro fuerit liberatus. DAT. XVI KAL. IVN. CONSTANTINO A. VII ET CONSTANTIO C. CONSS. 5

V. — IVST. 10, 32, 17.

1 deprehenderit V^a 3 ut] *Gothofredus, et V*

XII, 1, 14 (326 [353] Nov. 24).

IDEM A. AD P(RAE)FECTOS P(RAE)TORIO. Dudum lege promulgata sanxit nostra clementia, ut filii comitum et praesidium et rationalium magistrorumque privatae, qui tamen ex origine curialium descendunt, ordinibus nequerentur. Nunc praecipimus, ut, qui perfuncti muneribus idonei reperti sint iudicio clementiae nostrae accedere ad honores praecepti ad honestas promotiones perveniant, eos vero, quos nescit principalis auctoritas, 5 iudicio praefecturae commisimus, uti eos, qui ex genere videntur esse curialium et minus apti iudicio principali, ordinibus propriis restituant, illos vero, quos iudicio nostro pro- veximus, intactos esse perficiant; ita tamen, ut heredes eorum curiis mancipentur. Si quis sane decurio evertens fiscalia commoda, fugiens curiam ambitu ad senatum urbis in- clytum pervenerit, minime admittatur. DAT. VIII KAL. DEC. CONSTANTINO A. VII ET CON- STANTIO C. CONSS. 10

V

4 precepti V 5 post auctoritas excidisse | 9 evertens] *scr. aduersus* 10/11 *propter*
videntur curiae recipiant itaque *similiae* | diem vide ad 6, 27, 1

XII, 1, 15 (327 Apr. 21).

IDEM A. AD ANNIVM TIBERIANVM COM(ITEM). Universis provinciarum rectoribus intimato nostram clementiam statuisset veteranorum filios curialibus muniis innectendos; ita ut et ii, qui perfectissimatus sibi honore blandiuntur, trusi in curiam necessariis officiis publi- cis inserviant. P(RO)P(OSITA) XI KAL. MAL. KAETHAG(INE) CONST(ANT)IO ET MAXIMO CONSS.

V

3 hii V

XII, 1, 16 (329 Sept. 29).

IDEM A. Si ad magistratum nominati aufugerint, requirantur et, si pertinaci animo latere potuerint, his ipsorum bona permittantur, qui praesenti tempore in locum eorum ad duumviratus munera vocabuntur, ita ut, si postea repperiti fuerint, biennio integro onera duumviratus cogantur agnoscere. Omnes enim, qui obsequia publicorum munerum declinare temptaverint, simili condicione teneri oportet. DAT. III KAL. OCTOB. SERDICAE 5 CONSTANTINO A. VIII ET CONSTANTIO IIII CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 18.

2 potuerint] V *Iust. (plerique)*, patuerint *Iust. (I^v)* 6 *uiii*] *uiiiii* V

XII, 1, 17 (329 Oct. 25).

IDEM A. AD LVCRETIVM PATERNVN. Vacuatis rescriptis, per quae munerum civilium nonnullis est vacatio praestita, omnes civilibus necessitatibus adgregentur, ita ut nec

1 id(em) *adest in V* *Lucretium Paternum*] *mag. incertus* 2 praestita] *Iust., praestituta* V

consensu civium vel curiae praestita cuiquam immunitas valeat, sed omnes ad munerum societatem conveniantur. DAT. VIII KAL. NOV. HERACLEAE CONSTANTINO A. VIII ET CONSTANTIO IIII CONS.

V. — IVST. 10, 32, 19.

XII, 1, 18 (329 [353] Nov. 25).

IDEM A. AD V(ROS) O(LARISSIMOS) P(RAEFECTOS) P(RAETORIO). POST ALIA: Ad senatum decurio non adspiret manentibus athuc his, qui eandem dignitatem consecuti sunt. 1 Filios sane militarium iuxta prius praeceptum aut patris militiam adsequi volumus aut, si detrectaverint militare et XXXV annos impleverint, curiis mancipari. DAT. VII KAL. DEO. CONSTANTINO A. VIII ET CONSTANTIO IIII CONS.

V

1 ūū cō V 2 scr. manentibus his qui athuc | vide ad 6, 27, 1
4 xxxu] xxu Gothofredus 4/5 propter diem

XII, 1, 19 [= BREV. XII, 1, 3] (331 Aug. 4).

IDEM A. AD EVAGRIVM. Quoniam nonnulli diversarum civitatum curiales intemperanter minores, quibus publica tutela debetur, ad curiae consortium devocarunt, ut septem vel octo annorum constitutos nonnullos nominasse firmentur, decernimus, ut omnino nullus in curiam nominationibus devocetur nec functionum obsequia subire cogatur, nisi qui decimum et octavum annum aetatis fuerit ingressus. Quos et in futurum arceri volumus et eos eximi, qui infra eius aetatis terminos constituti iam nominati sunt, curialibus ut vinculis absolvantur. Cum enim decimum et octavum annum aetatis intraverint, si militiae nomen inserere iuxta legem datam non potuerint vel supersederint, municipali poterunt dari obsequio. DAT. PRID. NON. AVG. BASSO ET ABLAVIO CONS.

INTERPRETATIO. Minores decem et octo annorum curiales nec nominari a quibuscumque nec ad servitia applicari debere: quia hoc lex sufficere credit, ut a decem et octo annis necessitati publicae, si necesse fuerit, adplicentur, ita ut, si qui infra hanc aetatem ante nominati iam fuerant, absolvantur.

V. — BREV. (HNGO[om. int.]EXCPMS 14. 16. 17).

1 a] sugg. N ad om. E euacrium E, ebargium N: scilicet p̄p̄o (cf. 12, 1, 20) curialis E 1, 2 intemperantes XCPMS 14. 16. 17, inter parentes G^t 2 minoris N, mores 16, morum civitatum curiales intemperantes minores 17 quibus] qui 14 publica tutela (cura O) om. 14 debetur] debitor E, om. N consortium 14 ut] ut in PMS 14. 17, in 16, et G septe X 3 constitutus N 14, constitutis G nonnullus NM^a, nonnullas X, non nullius S 14 firmentur] firmetur 16, firmitatem PM 14. 17, firmitatis S decreuimus PMS 14. 17 3/4 in cur. nullus O 4 dominationibus E deuocentur G obseruia X 5 quos] scripsi, quod libri et] aut H aetatis] V et reliqui, aetatis suae HNE fuerit . . . 7 aetatis om. S egressus X et in] inter minus N, et ex eos 17 arceri om. X 6 eximii E infra] intra NPM 14. 17 aetates N termi-

nus 14 6/7 cur. ut uinc.] V², ut cur. uinc. O, cur. uinc. reliqui 7 et oc om. H(?) aet. ann. C intrauerit NE, fuerit ingressus G 7/8 milicitiae N, miliciae G^a, in militiae H 8 insere G^a legenda tam X patuerint V¹, potuerit G 8/9 uel s. municipali (municipiali C, municipalibus E) poterunt (potuerunt PM 16, poterint G) om. 14 dare NEGS dat. prid. (prid. id. N, iii G) non. (om. X) aug. (apr. G, febr. H) basso et ablaui (abundantio GXCP MS 14. 16. 17) libri 10 praem. lex ista haec dicit E annorum cur.] XCPM, aetatis annorum cur. H, ann. aetatis cur. N, ann. aetate curiales E, ann. cur. aetate G nominare G quibusque G 11 seruitium E applicari] publicari PM a] ad G^bEXS, om. C annos G^bCS 12 publici X fuerit] fuerint EP MS quid S intra NPMS 13 fuerant] fuerint G, fuerint edd.

XII, 1, 20 [= BREV. XII, 1, 4] (331 Aug. 12 [immo 4]).

IDEM A. AD EVAGRIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORIO). Nullus decurionum ad procuraciones vel curas civitatum accedat, nisi omnibus omnino muneribus satisfecerit patriae vel

1 idem ū om. N euacrium E, uagrium X^a, ebangium N, eundem O p̄p̄o] VPM, p̄p̄m E, pfu G, om. HNOC curionum C prouoca-

tionis NES Pith. (ex 2) 2 uel curas (curias V¹) om. O accedant G satisfecerit (-rint G) patriae (patri H^a)] p. s. O

aetate vel meritis. Qui vero per suffragium ad hoc pervenerit administrare desiderans, non modo ab expetito officio repellatur, sed epistula quoque vel codicilli ab eo protinus auferantur et ad comitatum destinetur. DAT. PRID. ID. AVG. BASSO ET ABLAVIO CONSS.

INTERPRETATIO. Lex ista hoc praecipit nullum curialem nisi omnibus curiae officiis per ordinem actis aut curatoris aut defensoris officium debere suscipere, nisi omnibus, ut dictum est, ante muneribus satisfecerit, quae patriae ordini debentur. Nam si praefatus contra hanc praecceptionem quolibet suffragio aut sub quocumque obtentu honoris se munire voluerit, et obtentis careat et, ubi rerum domini fuerint, dirigatur.

V. — BREV. (HNGO[om. int.]EXCPMS).

<p>2 ab] ad NS expectato C epistolae GO 3 et ad bis (transiens a pag. ad pag.) V destinetur] O, distinetur NG, destinentur V et reliqui dat. prid. id. (prid. non. iunctae) aug. basso et ablaui (obliuio G) libri 4 sta H praecipit C, praecipit ut N, dicit E 5 aut] et aut E² curatores aut defensores</p>	<p>NEX 6 satis facerit N patriae Pith. vis ex 2, sed coniectura ordini] E¹XCP, ordine HNGS Pith., ordinique E²M Pith. [ex 2?] praefatos E, priuatus N 7 suffragium E muire P^a, munere NS 8 fuerit N dirigan- tur E</p>
--	---

XII, 1, 21 (335 Aug. 4).

IDEM A. AD FELICEM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Quoniam Afri curiales conquesti sunt quosdam in suo corpore post flamonii honorem et sacerdotii vel magistratus decursa insignia praepositos compelli fieri mansionum, quod in singulis curiis sequentis meriti et gradus homines implere consuerunt, iubemus nullum praedictis honoribus splendentem ad memoratum cogi obsequium, ne nostro fieri iudicio iniuria videatur. DAT. PRID. NON. AVG. VIMINACIO CONST(ANT)IO ET ALBINO CONSS.

V

1 pp] pp V conquesti V 3 quod] scr. quod munus 5 iudicio] sic V

XII, 1, 22 (336 Aug. 22).

IDEM A. AD EVAGRIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Cum decuriones decurionumque filii deque his geniti ad diversas militias confugiant, iubemus eos in quibuscumque officiis militantes exemptos militia restitui curiae exceptis his, qui in palatii nostri iam habentur officiis. DAT. XI KAL. SEPT. CONSTANTIN(O)P(OLI) NEPOTIANO ET FACVNDIO CONSS.

V

XII, 1, 23 (338 Oct. 11).

IMP. CONSTANTIVS A. AD IVLIANVM. Quamvis eos, qui tertio edicto vocati minime respondere voluerunt, legum severitas obnoxios faciat coetibus curiarum, tamen humaniorum placuit sequi viam et eos admonere edicto, ut intra XXX dies sui praesentiam faciant. Quod si intra hoc tempus neglexerint vel sui praesentiam facere vel defensorem ad iudicia mittere, qui absentiae eorum iustas allegationes deponat, sententia super his lata sine aliquo cunctamine conualescat. DAT. V ID. OCTOB. ANTIOCHIAE VRBO ET POLEMIO CONSS.

V

1 Iulianum] mag. incertus 4 neglexerint] Gothofredus, neglexerit V

XII, 1, 24 (338 Dec 12).

IDEM A. ACONIO CATVLLINO VIC(ARI)O AFRIC(AE). Quicumque fugientes obsequia curiarum affectaverint adumbratae nomina dignitatis, etsi eos spes falsi honoris inluserit,

1 immo Aconi

XXX argenti libras inferre cogantur. ACC. KARTHAG(INE) PRID. ID. DEC. VERSO ET POLEMIO CONSS.

V. — GEMINA 6, 22, 2 (*ubi vide*).

II, 1, 25 (338 Oct. 28).

IDEM A. Quoniam emptae dignitatis obtentu curias vacuefactas esse non dubium est, placuit, ut cuncti, qui suffragiis dignitatum insignia consecuti sunt, inmeriti honoris splendore privati civilium munerum sollemnitate fungantur. Eorum sanè intemeratas inconcussasque dignitates volumus permanere, qui vel iudicio provinciarum in officium legationis electi sunt vel honestis testimoniis adminiculis enitentes talium dignitatum privilegia insigniaque meruerunt. DAT. V KAL. NOV. RMESA VERSO ET POLEMIO CONSS. 5

V

II, 1, 26 (338 Nov. 1).

IMPP. CONSTANTIVS ET CONSTANS AA. AD CATVLLINVM VIC(ARIVM) AFRIQ(AE). Cunctos ex comitibus cuiuslibet ordinis et ex praesidibus et rationalibus et magistris studiorum, denique ex perfectissimis honorarios vel affectus eorum ad civica onera constringes, si quidem rectius patriae vel honoribus vel magistratibus expendere debuissent, quaecumque ab his foedantibus honores consumpta sunt. DAT. KAL. NOV. VERSO ET POLEMIO CONSS. 5

V

2 comitibus] *scripsi*, comite V 3 honorarios] | cumque V
scripsi, honorariis V constinges V¹ 4 que-

II, 1, 27 (339 Ian. 8).

IDEM AA. HAVE CELSINE K(ARISSIME) N(O)B(IS). Rarum Karthaginis splendidissimae senatum et exiguos admodum curiales residere conquestus es, dum universi indebitae dignitatis infulas foeda familiaris rei vexatione mercantur. Igitur istiusmodi viri demptis honoribus imaginariis, cuiuscemodi illi erunt quos fuerant consecuti, civis muneribus subiungentur. Quod quidem per omnem Africam sollertissime servari oportet. DAT. VI ID. IAN. TREV(IRIS) CONST(ANT)IO II ET CONSTATE AA. CONSS.

V

1 Celsine] *procos. Africae: corrigenda est similiter constitutio 10, 10, 4 secundum titulum Afric-* | *canum C. VIII, 12272. 4 cuiuscemodi] Gothofredus, huiuscemodi V*

II, 1, 28 (339 Nov. 26).

IDEM AA. AD ANATOLIVM VICARIVM AS(IAE). Constitutionibus perspicue definitum est kalendis Martiis nominationes fieri, ut splendorum honorum munerumque principia primo tempore procurentur. ET CETERA. DAT. VI KAL. DEC. CONSTANTIO II ET CONSTATE AA. CONSS.

V

1 *ās*] *sic, non af V* 2 kalendis martiis] *expectes ante k. Mart.*

II, 1, 29 (340 Ian. 19).

IDEM AA. ORDINI CIVITATIS CONSTANTINAE CIRTENSIVM. Magistratus desertores ad eam gravitas tua faciat necessitatem condicionis urgeri, ut, quascumque pro his expensas civi-

1 cirtensium] V, circensium *Iust.: vere data est ad praesidem Numidiae*

tas prorogavit, refundere protinus ac repraesentare cogantur, || et deinceps || fin. IVST.
tenaciter observabit, ne qui derelicta curia in ordinem veniant senatorium, priusquam
cunctas funciones civicis honoribus pensitaverint. DAT. XIII KAL. FEB. NAISSE ACINDYNO
ET PROCVLO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 20.

1 prorogavit] *Iust.*, praerogavit V 3 aquindino V

XII, 1, 30 (340 Aug. 12).

IDEM AA. NEMESIANO COMITI. Curiales omnium civitatum nullam pro re privata nostra
debent inquietudinem sustinere nec huiusmodi oneribus veluti extraordinariis occupari,
quoniam satis est, si civitatum mudera per eos congrue compleantur. ET CETERA. DAT.
FRID. ID. AVG. BESSAE ACINDYNO ET PROCVLO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 21.

1 comiti] *largitionum* (vide ad 11, 7, 5) | compleantur] *Iust.*, compellantur V
2 uelut *Iust.* 3 congrue] *Iust.*, congrua V | 4 bessae] edessae *Seeck* aquindino V

XII, 1, 31 (341 Iun. 24).

IDEM AA. AD CATVLLINVM P(RAE)FECTVM P(RAE)TORIO. Nullus omnino ex tabulariis vel
scribis vel decurionibus eorumque filiis in quocumque officio militet, sed ex omnibus
officiis, nec non et si intra nostrum palatium militent, necdum impleto quinquennio rep-
perti et retracti protinus curiis officiisque municipalibus reddantur. DAT. VIII KAL. IVL.
LAVRIACO MARCELLINO ET PROBINO CONSS.

V. — GEMINA 8, 2, 1 (*ubi vide*). — IVST. 10, 71, 1.

XII, 1, 32 (341 Aug. 17).

IDEM AA. AD HILARIANVM. Militarium filios, qui gestandis armis idonei non esse dicun-
tur, curiis iam iamque tradi oportet. Nam rei publicae incommodum est curias hominum
paucitate languescere. DAT. XVI KAL. SEPT. MARCELLINO ET PROBINO CONSS.

V

1 Hilarianum] *mag. incertus*

XII, 1, 33 (342 Apr. 5).

IDEM AA. RVFINO COM(ITI) ORIENT(IS). Quoniam sublimitas tua suggessit multos decli-
nantes obsequia machinari, ut privilegia rei privatae nostrae colonatus iure sectantes
curialium nominationes declinent, sancimus, ut, quicumque ultra XXV iugera privato
dominio possidens amplioem ex re privata nostra iugerationis modum cultura et sollici-
tudine propria gubernaverit, omni privilegiorum vel originis vel cuiuslibet excusationis
alterius frustratione submota curiali consortio vindicetur. Illo etiam curiae similiter
deputando, qui minus quidem quam XXV iugerorum proprietatem habeat, ex rebus vero
nostris vel parvum vel minorem iugerationis modum studio cultionis exercet. Ita ut
omni fraude submota si qui venditione simulata praescribas lege minuat facultates,
omne, quod simulata venditione ad alium transtulit, fisci nostri viribus vindicetur. Quam
poenam illi etiam sustinebunt, qui captiosa supplicatione delata speciale rescriptum in
fraudem sanctionis extorserint. DAT. NON. APRIL. ANTIOCHIAE CONSTANTIO III ET CONSTATE II
AA. CONSS.

V

8 uel paruum uel minorem] V, uel parem uel | minorem *ego* 9 simulat V¹ legi V
minorem *Gothofredus*, uel parem uel paruo

I, 1, 34 (342 Apr. 8).

IDEM AA. AD AVXENTIVM PRAESID(EM) AVG(VS)TAMNICAE. Eos, qui curialibus muneribus obnoxii honorariis dignitatibus gaudent, iuxta legem nostram remoto hoc patrocinio publicis utilitatibus oboedire ac satisfacere prudentia tua decernat. DAT. VI ID. APRIL. ANTIOCHIAE CONSTANTIO III ET CONSTATE II AA. CONSS.

V

1 augnice eos V: niceos ciues praecipit *schol. Vat.* 2 potrocinio V

I, 1, 35 (343 Iun. 27).

IDEM AA. LEONTIO P(RAE)FECTO P(RAE)TORI)O. Iterata lege sancimus, ut veteranorum filii, si post sedecim annos militiae munus subire non possint vel armis gestandis habiles non existant, curiis mancipentur. DAT. V KAL. IVL. HIERAPOLI PLACIDO ET ROMVLO CONSS.

V. — GEMINA (?) 7, 22, 4.

3 romylo V

I, 1, 36 (343 Iun. 30).

IDEM AA. AD TITIANVM. Universi omnino ex comitibus vel ex praesidibus, qui suffragio perceperint dignitates, civilibus oneribus muneribusque teneantur adstricti; 'plebeiam quoque sustineant capitationem', ne commoda publica cum umbratili suffragiorum pactione lacerentur. Eos tamen a praedictis oneribus excipi oportebit, qui 'vel in administratione vel' in legationibus publicis versati sunt, || ita ut, si quis contra interdictum legis nostrae precationem obtulerit, eius patrimonium fisci nostri viribus protinus vindicetur. DAT. PRID. KAL. IVL. TREV(IRIS) PLACIDO ET ROMVLO CONSS.

IVST.
om.
om.
fin.

V. — IVST. 10, 65, 4.

1 aa] ā V Titianum] scilicet p̄po 3 cum] | 7 triueros V 8 romylo V
V¹ Iust., sub V² 4 eos] V² Iust., eas V¹

II, 1, 37 (344 Mai. 28).

IDEM AA. AD PLACIDVM P(RAE)FECTVM P(RAE)TORI)O. Cautum est, ut, quicumque orti ex decurionibus sese ad militiam contulissent, in quibuscumque stipendiis deprehensi nulla absolvi praerogativa temporis possint, sed ordinibus quos reliquerant traderentur. Hoc et in calciariensibus et fabricensibus et argentariis observetur, ut, quicumque obnoxii officii vel muneribus civilibus ex supra dictis fabricis fuerint, curiae restituti nec imperato rescripto liberentur. DAT. V KAL. IVNIAE LEONTIO ET SALLVSTIO CONSS.

V

1aa] ā V

II, 1, 38 (346 Mai. 23).

IDEM AA. AD ANATOLIVM P(RAE)FECTVM P(RAE)TORI)O. Quoniam nonnulli curiis derelictis domesticorum seu protectorum se consortio copularunt, scholari etiam quidam nomen dederunt militiae aut palatinis sunt officii adgregati, cunctos iubemus omni frustratione submota ad curias revocari. Ne tamen diuturnitatis ratio videatur esse neglecta, quicumque sub armis militiae munus comitatense subierunt, si necdum quinque stipendia compleverunt nec pro publica defensione proeliis adfuerunt, reddantur. Qui vero palatini nominis praeferunt dignitatem, si curialem trahunt originem, infra tot annos militiae

1 aa] ā V 2 scholari] *Gothofredus*, scolarii V 7 praefuerunt V¹

nudati praesidiis oppidaneis restituantur obsequiis. De qua re magistris equitum ac pedum et virum clarissimum comitem domesticorum, nec non etiam sacrarum largitionum comitem et magistrum officiorum et castrensem, sub quibus cuncti esse noscuntur, credidimus commendandos, ut tua insistente prudentia et scribente de nominibus singulorum unusquisque propriae conditioni reddatur. DAT. X KAL. IVN. CAESENAE CONSTANTIO III ET CONSTATE III AA. CONSS.

V

1 obsequis V^a 2 nec] V^a, et Vⁱ

XII, 1, 39 (349 [post a. 350?] Apr. 1).

IDEM AA. AD ANATOLIVM P(RAE)FECTVM P(RAE)TORIO. In perpetuum observandum esse sancimus, ut citra iniuriam corporis, quod in servis etiam probrosum atque postremum est, cuncti primarii et curiales praecepta a iudicibus exequantur. Frequenti ergo monitione atque hortatu tam primarios curiarum quam hos, qui magistratus gerunt atque gesserunt, sinceritas tua incitare debet, ut promptius praecepta suscipiant omni corporalis contumeliae timore sublato. DAT. KAL. AP(RI)L. ANTIOCHIAE LIMENIO ET CATVLLINO CONSS.

V

1 aa] ā V 3 precepta V 4 gerunt atque] V^a, gerunt utque V^b, gerunt utque V^a
6 antiochiae V catullino] catullino hoc loco V. — Anatolius praefectus Illyrici fuit per a. 346—360 tam sub Constantio et Constante quam hoc occiso sub illo, itaque aut in loco erratum est, si est anni 349, aut in anno, si data est Antiochiae a Constantio.

XII, 1, 40 (353 [357] Iul. 21).

IDEM A. AD TAVRV M P(RAE)FECTVM P(RAE)TORIO. Curiales plerique ad inane vocabulum militiae cucurrerunt ac tanta arte rem gerunt, ut nec muniis militaribus obsequantur nec oneribus oppidaneis prosint. Igitur universi nulla praerogativa de vocabulo dignitatis in militia conquisitae nulloque stipendiorum numero suffragante restituantur civitatibus. DAT. XII KAL. AVG. RAVENNAE CONSTANTIO VI ET CONSTATE II AA. CONSS.

V

5 cum reliquae constitutiones ad Taurum datae incipiant ab a. demum 354 extremo vel adeo ab a. 355, hoc loco reponendus erit a. 357 Constantio A. VIII et Iuliano C. II cons. Ravenna quoque offendit in subscriptionibus horum temporum praeterea non nominata.

XII, 1, 41 (353 Iul. 23).

IDEM A. ORDINI CARTHAGINIENSIVM. Ex comitibus et ex praesidibus universi ceterique, qui sine administratione adumbratarum dignitatum codicillos honorarios meruerint, si ex vestro eosdem numero fuisse claruerit, in vestro consortio perseverent, fungantur oneribus et honoribus universis, quos ratio municipalis exposcit, permanentibus dignitatum titulis, quas eisdem constat indultas. DAT. X KAL. AVG. CONSTANTIO A. VI ET CONSTATE II CONSS.

V

3 eosde V 5 constantino a. vi V

XII, 1, 42 (354 Mai. 22).

IDEM A. ORDINI CAESENATIVM SALVTEM DICIT. Si qui ex praesidibus vel perfectissimatus accessione cumulati esse noscuntur, manentibus dignitatibus, quas suffragio meruerunt, nihilo minus in sui ordinis consortio perseverent, fungantur officiis curialibus ac municipi-

3/673, 1 municipalium V

1 palium munerum cura partita vobiscum obsequio capiantur. Si quis autem clarissimae meruerit infulas dignitatis nec indulti muneris gratiam codicillorum allegatione percepit, 2 impetratae fructum dignitatis amittat. Et cuncti, qui per officia diversa nomina dederunt militiae, si de curialium numero originem trahunt, soluti sacramentis vestris coetibus adgregentur. DAT. XI KAL. IVN. MEDIOLANI CONSTANTIO A. VII ET CONSTANTIO III CAES. 5
CONSS.

V

1 cura partita u. o. capiantur] *scr.* curam par- | 3 officii adiuncta V 5 mediolani] *sic* V
 cito (*sic* Gothofr.) vobiscum obsequio capiant | constantino a. viii V; *vide ad iunctam* 11, 1, 6

[, 1, 43 (355 Iul. 17).

IDEM A. AD TAVRVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Includere commodis curiarum decurioni- bus ac decurionum filiis cautum est non licere, etsi vero adfectu militiae se obsequiis traderent. Cum vero idcirco tantummodo ad militiae sacramenta confugiunt, ut com- modis oppidaneis obsequium denegetur, fraudis huius commenta facile comprimentur. 5 Comperimus namque plurimos praedictorum nomen militiae tradidisse vel ad suffragia cucurrisse ita, ut post tempus exiguum honesta missione donentur. . . . et muneribus patriae perferendis curam sedulae mentis intendant. DAT. XVI KAL. AVG. MEDIOLANI AR- BITIONE ET LOLLIANO CONSS.

V

3 cum] *scripsi*, tum V idcirco V 6 ante | 7 mediolani] *sic* V
 et exciderunt talia: soluantur igitur militia

[, 1, 44 (358 Mai. 22).

IDEM A. AD MARTINIANVM VICARIVM AFRIC(AE). Quicumque intra palatium perfectissi- mus aut comes provectus suffragio est, spoliatur honoris indebiti dignitate et si intra provinciam repertus fuerit otiosus, cuius munia vitare studebat, obsequiis competentibus subiugetur. DAT. XI KAL. IVN. SIRMIO DATIANO ET CEREALE CONSS.

V

3 cuius] *scr.* curiae cuius

[, 1, 45 (358 Iun. 22).

IDEM A. AD MARTINIANVM VIC(ARIVM) AFRIC(AE). Parvi habito generis et originis nexu plerique muniis oppidaneis inprobe destitutis ad militiam confugisse dicuntur. Ideoque non eos tantum, qui etiamnunc in militia perseverent, set veteranos etiam statuimus evocari executores proprias allegationes in iudiciis competentibus, — aequum est namque nullum se nomine honestae missionis tueri — ut etiamnunc in militia permanentes vel 5 iam otium consecutos recipiant curiae, si sibi obnoxios esse monstraverint. Elicitas quoque epistulas adimi volumus veteranis, curiae decernentes esse reddendos, quos obnoxios esse claruerit. DAT. X KAL. IVL. SIRMIO DATIANO ET CEREALE CONSS.

V

3 perseuerant *Gothofredus* 4 iudicis V 6 monstauerint V

[, 1, 46 (358 Iun. 27).

IDEM A. AD MARTINIANVM VIC(ARIVM) AFRIC(AE). A solis praecipimus advocatis eorum- que consortio dari provinciae sacerdotem. Nec aliquis arbitretur ita esse advocatiosis
 THEOD. I. 43

necessitatem inpositam sacerdotio, ut et ab eo munerum oppidaneorum functio secernatur, cum nulla umquam iura patronis forensium quaestionum vacationem civilium munerum praestituerint. Nullum igitur advocatum a curia, cui tenetur obnoxius, patimur excusari, videlicet si civico nomine aut vinculo incolatus oppidanea necessitas eum detinet obligatum. Itaque aput alios etiam iudices operam dantes negotiis perorandis obnoxios esse decernimus sacerdotio, sic videlicet, ut intra eam provinciam huiusmodi honoribus mancipentur, ubi eos necessitas curialis detinet obligatos. DAT. V KAL. IVL. MVRSAE DATIANO ET CERREALE CONSS.

V. — *Scholium Vaticana*: iubet advocatos vel eorum genus a sacerdotio [*sic pro sacerdotio cod.*] defensionis privilegium habere a curiae [*sic cod.*] numquam. Hoc Romae privilegio utantur, in prov(inciis) autem excusabiles non sint.

1 sacerdotio ut et ab eo] *scr.* sacerdotii ut ab eo | *Haenel*, videlicet et ut V
3 *scr.* praestiterint | 6 videlicet ut]

XII, 1, 47 [= BREV. XII, 1, 5] (359 Iun. 14).

IDEM A. Oppidaneis ordinibus consulentes dudum iussimus ab iniuriis corporalibus tutam esse debere ordinis dignitatem. Condemnationibus etiam modum inposuimus qui legibus designatur. Ideoque sancimus, ut, si iudex vel in condemnationibus exprimendis vel in corporalibus iniuriis ultra licitum contra curialem exarserit, ipse quidem auri pondo quinque, officium vero eius decem fisco inferat. DAT. XVIII KAL. IVL. EUSEBIO ET HYPATIO CONSS.

INTERPRETATIO. In correctione curialium certam patientiam iudices debent retinere, ut in corpore vel in sanguine curialium non facile audeant desaevire. Nam qui contra hoc fecerit, ipse quidem iudex quinque libras auri et praeterea officium eius decem auri libras fisco inferre cogatur.

V. — BREV. (*HNGO*[*om. int.*]EXCPMS).

1 idem \bar{a}] V, imp. constantius \bar{a} H, imp. constant (constantinus *NGEPS*, constantius O) et constans (constantius S) \bar{a} *brev. reliqui*; caeciliano \bar{p} \bar{p} \bar{o} *addunt decurtati Par. 4414. 4415 et ex altero utro Pithoeus indeque Cuiacius (ed. 1686)* oppidaneis *om. H* 2 totam *NE* condemnationibus] *VO*, condemnati omnibus *X CPMS*, condemnationis *HG^b Pith.*, condemnationis *G^a*, condemnationes *NE* modo *E* inponimus *PMS* 3 designantur *NCS*, dedignantur *G* si *om. S* uel *om. H* exprimendis *HE*, exprimendi si *N* 4 in *om. G* iniuriam *Pith.* ultra] extra *G* 5 pondera *G^b* quinque] *H* decem] dem *H^a*

5/6 dat. xiiii (xiiii *G*, xiiii *O Pith.*, xiii *S*) k. iul. (iun. *OS*, ian. *Pith.*) eusebio (*eusebio N*, uischo *G*) et hypatio (*yppatio N*, *ippatio O*, *epatio EXCPMS*, *basio G*) *libri* 7 in] lex ista hoc dicit in *E* correptione *XCG Pith.* (*ex* 3) certa *S* iudicis *E* debent] *H(?)*, debeant] *EXCPMS*, debeantur *N*, *om. G* retinere] tenere *E* ut] quod *N* 8 in *om. H* curialium *bis C* non] dum *X*, tum *C* deseruire *NG^aE* qui] si quis *G*, si qui *H(?)* *edd.* 9 praeterea] *scripsi*, praeter *libri reliqui*, pater *XU*, *om. edd.* 9/10 inf. cogatur (*cogetur XU*, cogantur *edd.*)] c. i. *H*

XII, 1, 48 (361 Mai. 3).

IDEM A. AD SENATVM. Si qui forte decuriones munia detrectantes ad senatus nostri sese consortium contulerunt, exempti albo curiae propriis urbibus mancipandi sunt. Qui vero praetorum honore perfuncti sunt residentes in senatu, redhibere debebunt quae ex rationibus fisci aut urbium visceribus abstulerunt, ita ut omnibus deinceps adipiscendi honoris huiusce aditus obstruatur. DAT. V NON. MAI. TAVRO ET FLORENTIO CONSS.

V

1 \bar{a}] \bar{a} V

XII, 1, 49 (361 Aug. 29).

IDEM A. AD TAVRVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Solum episcopum facultates suas curiae, sicut ante fuerat constitutum, nullus adigat mancipare, sed antistes maneat nec

2 adigant V

faciat substantiae cessionem. Sane si qui ad presbyterorum gradus, diaconum etiam seu subdiaconum ceterorumque pervenerint adsistente curia ac sub obtutibus iudicis promente consensum, cum eorum vitam insignem atque innocentem esse omni probitate constiterit, habere debet patrimonium probabilis instituti, ut retineat proprias facultates, maxime
 1 si totius populi vocibus expetatur. Quod si qui forte non curialibus apud iudicem
 5 profitentibus, non denique expetente populo ad eos quos diximus gradus clandestinis artibus adspirent aut studio fraudulentæ artis inreperint, patrimonium suum liberis tradant ad curialia obsequia subrogatis. Quod si suboles defuerit, propinquis suis, quos tamen gradus poterant legitimæ successione adtingere, duas tradat propriæ substantiæ por-
 10 tiones, sibi tertiam reservaturus, scilicet ut per propinquos, si tamen curiales sunt aut etiam si curiæ numquam antea obsequium præbuerunt, præbeatur susceptis facultatibus obsequella. Quod si filios aut propinquos non habuerint hi, qui derelicta curia ad cultum divinæ reverentiæ existimaverint transeundum, duas portiones curia debet accipere relicta penes eum tertia, quem ante diximus ad ecclesiasticorum consortium in-
 15 sidiosis artibus adspirasse. Ea vero, quæ ad curiam ex eorum iure transierint, curiæ esse oportet nec ex eius iure transferri. Sed quoniam verendum fuerit, ne alienatis facultatibus aut in aliorum iura ante transscriptis nulla ex parte possit curiæ utilitatibus consuli, observari oportet, ut, si patefacta fuerint fraudulenta consilia, qui qualibet necessitudine copulatus est, cum id potuerit demonstrare, easdem percipiat facultates curiæ muneribus præbiturus obsequia; vel si propinquorum cesset indago, cuncta ad
 20 curiam transferantur quæ quolibet titulo alienata probabuntur ex eo tempore, ex quo curiæ munia coeperit detrectare qui viam divinæ cultionis affectat. Si præpositi horreorum iique, qui suscepturi sunt magistratum, præpositi etiam pacis seu susceptores diversarum specierum ad ecclesiam crediderint adspirandum, postquam officia inpositæ sollicitudinis aut honoris adgressi sunt, ipsos primum antistites supernæ legis conveniet
 25 reluctari ipsisque primum admittentibus eosdem ad obsequia congrua revocari; aut, si hoc neglexerint, a curialibus iudiciali officio suffragante retrahendi sunt. ET CÆTERA. DAT. III KAL. SEPT. TAVRO ET FLORENTIO CONSS.

V

3 probitate] scr. prauitate	4 fortasse scr.	7 fraudulente V	12 hii V	14 quem]
habere debent p. probabiles instituti ut retineant pr. f. m. si t. p. u. expetantur	6 clandestinis artibus] scripsi, danda est in his artibus V (vel V ¹ ; deleuit m. 2 vel m. rec.)	quam V	15 iure V ^b , re V ^a	21 quæ]
		que V	23 hique V	suscepturi sunt magistratum] scr. susceptores sunt magistratum

, 1, 50 (362 Mart. 13).

IMP. IVLIANVS A. SECVNDO P(RÆ)FECTO P(RÆ)TORIO. POST ALLI: Decuriones, qui ut
 1 Christiani declinant munia, revocentur. Et ab auri atque argenti præstatione, quod negotiatoribus indicitur, curiæ immunes sint, nisi forte decurionem aliquid mercari constiterit, ita ut ordines civitatum ex huiusmodi reliquis sarcinarum, ut iam diximus, amo-
 2 veantur. Et quoniam ad potentium domus confugisse quosdam relatum est curiales, ut
 5 tam foeda perfugia prohibeantur, multam statuimus, ut per singula capita singulos solidos dependat, qui ad potentis domum confugerit et tantundem qui receperit multæ nomine inferat. Nam si servus inscio domino susceperit, capite punietur, et ingenuus, qui invito patrono hoc fecerit, deportabitur. P(RO)P(OSITA) III ID. MAR. CONST(ANTINO)P(OLI) MAMERTINO
 ET NEVITTA CONSS.

V. — GEMINA 13, 1, 4 (usque ad 4/5 amoveantur).

, 1, 51 (362 Aug. 28).

IDEM A. IVLIANO COM(ITI) OR(IENTIS). Eos indulserunt veteres principes ex materno genere curialibus Antiochenis adscribi, quos patris "dignitas" nullius
 "condicio" IVST. vindicaret iuri civitatis. DAT. V KAL. SEPT. ANTIOCHIAE MAMERTINO ET NEVITTA CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 22.

1 pincipes V ex] Iust., qui V 3 iuri] Iust., iure V

XII, 1, 52 (362 Sept. 3).

IDEM A. AD IVLIANVM CONS(VLAREM) FORNICES. Non obstat curialium petitioni, quod ii, quos incolae dixerunt, alibi decuriones esse dicuntur; poterunt enim et apud eos detineri, si eorum patitur substantia et ante conventionem incolatui renuntiare noluerunt. Sola vero possessione sine laris conlocatione praedictos onerari iuris ratio non patitur, quamvis res decurionum comparasse dicantur. Sane incolatus iure tunc detinendi sunt, si non aut arma gesserunt aut expeditioni militari praefuerunt aut sub praecone administrationis facti sunt senatores. DAT. III NON. SEPT. ANTIOCHIAE; ACC. ID. OCT. TYRO MAMERTINO ET NEVITTA CONSS.

V

1 foenicis V 2 hii V 5 incolatus] *Gothofredus*, in colonatus V 6 praecone] praeconio *Valesius*

XII, 1, 53 (362 Sept. 18).

IDEM A. AD SALLVSTIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Quoniam ex paucis plurima commissa non absurde suspicamur, ex die kal. Septembrium omnes omnino praeter sollemnes nominationes factas a curiis in irritum devocamus. De praecedentibus porro iustum agi tabis examen. Placuit etiam designare, quae corpora sint, in quibus nominationis iuste sollemnitas exercetur. Decurionum enim filios necdum curiae mancipatos et plebeios eiusdem oppidi cives, quos ad decurionum subeunda munera splendidior fortuna subvexit, licet nominare sollemniter. DAT. XIII KAL. OCT. ANTIOCHIAE MAMERTINO ET NEVITTA CONSS.

V

4 sint] *Gothofredus*, sunt V: fortasse verbis quae corpora sunt deletis scr. exercetur

XII, 1, 54 (362 Nov. 1).

IDEM A. AD IVLIANVM COM(ITEM) OR(IENTIS). Providendum est eorum novitati decurionum, qui nuper nomen curiis addiderunt, ne praeteritis debitis susceptorum onerentur: sed conventis propter haec debita qui ea praecedentibus delegationibus contraxerunt nullam eos molestiam pro sarcina nominationis alienae sustinere patiaris. P(RO)P(O)RTA BERYTO KAL. NOV. MAMERTINO ET NEVITTA CONSS.

V (in transitu a pagina ad paginam bis scripta). — IVST. 10, 32, 23.

2 praeteritis V priore loco: malim praeteritorum | ritho V utroque loco
4 eos] *Iust.*, om. V utroque loco 5 by-

XII, 1, 55 [= BREV. XII, 1, 6] (363 Mart. 1).

IDEM A. LEONTIO CONSVL(ARI) PALAESTINAE. 'Qui pater sit XIII liberorum, non modo ad curiam non vocetur, verum etiam, si sit decurio, honoratissima quiete donetur'. DAT. KAL. MART. ANTIOCHIAE IVLIANO A. III ET SALLVSTIO CONSS.

IVST.
'Si quis decurio pater sit tredecim liberorum, honoratissimae munerum quieti donetur'.

INTERPRETATIO. Haec lex hoc praecipit eum, qui pater probatur esse tredecim filiorum, non solum ad curiae servitia non tenendum, verum etiam, si curialis sit, honoratissima quiete donandum.

V. — BREV. (HNGO[om. int.]EXCPMS). — IVST. 10, 32, 24.

1 idem ā] a. i idem ā V, imp. iulianus ā (om. O) | PMS) iiii et sallustio (psallustio PMS^b) libri
brev. consulari] curl N palestinae V, palestinam E 2 modum NX ad] aut S curiam] 5 praecipit NEXC probatur om. X
iniuriam N uecetur G^a 3 honoratissimae quieti G, decem S 6 ad] non ad PM si] ut si G curialis sit] sit decurio S honoratissimae quieti GS

I, 1, 56 (363 Dec. 21).

IDEM A. Qui nati origine curiali militare munus adamaverunt, ubi X annorum stipendia confecta sunt, iussionum nostrarum auctoritate erunt curia immunes. Si vero intra decennium recens athuc erit ratio militiae limitanae, causa generis praeponderabit et originis: curiis enim adgregabuntur. DAT. XII KAL. IAN. ANTIOCHIAE IVLIANO A. IIII ET SALLVSTIO CONSS.

V

3 praeponderavit V

I, 1, 57 (364 Mai. 7).

IMP. VAL(ENTINI)ANVS ET VALENS AA. AD MAMERTINVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Nemo ad ordinem senatorium ante functionem omnium munerum municipalium senator accedat. Cum autem universis transactis patriae stipendia fuerit emensus, tum eum ita ordinis senatorii complexus excipiet, ut reposcentium civium flagitatio non fatiget. Ii autem, qui legem nostram neglexerint, exempti senatorio albo, quoad municipalibus necessitatibus satisfaciant, non capiant cassi honoris augmentum. Nam qui cupiunt incrementum honoris adipisci, perfunctos se esse muneribus actis debent ordinarii iudicis adprobare, in locum suum scilicet filiis subrogatis, si eos successio familiae ad exsequendam universam legis nostrae mentem docebitur adiuvare. DAT. NON. MAL. DIVO IOVIANO ET VARRONIANO CONSS.

V

4 hii V

I, 1, 58 (364 Mai. 13).

IDEM AA. AD MAMERTINVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Qui curiali ortus familia ante completa munera patriae senator factus est, fructu careat, quousque muneribus absolvatur: quibus expletis si velit sumptuosum ordinem senatorium vitare, renuntiet dignitati; si permanserit, liberos quos post ediderit habeat senatores praetores iam quaestoresque, non muneri decurionum obnoxios. Militiae vero nullus gradus, nulla diuturnitas defendet eum, qui ut curialem contrahens originem repetetur. Sed et qui nexum curialem nascendi opportunitate vitaverit, nisi cum duodeviginti annos expleverit militiam exerceat, per quam parentibus eius immunitas quaesita est, securus esse non poterit propter sortem originis. DAT. III ID. MAL. HADRIANOP(OLI) DIVO IOVIANO ET VARRONIANO CONSS.

V

3 renuntiet] *Gothofredus*, denuntiet V 6 contrahens] *malim* trahens 7 oportunitate V

I, 1, 59 (364 Sept. 12).

IDEM AA. AD BYZACENOS. Qui partes eligit ecclesiae, aut in propinquum bona propria conferendo eum pro se faciat curialem aut facultatibus curiae cedat quam reliquit, ex necessitate revocando eo, qui neutrum fecit, cum clericus esse coepisset. ET CETERA. DAT. IIII ID. SEPT. AQVIL(EIAE) DIVO IOVIANO ET VARRONIANO CONSS.

V. — *Hac constitutione (cf. 12, 1, 60. 16, 2, 17) observavit Franc. Cumont (revue de philologie 26 [1902] p. 224) tolli alteram Iuliani (ep. 11) datam non Βυζαντίοις, sed Βυζακίοις: τοὺς βουλευτὰς πάντας ὑμῶν ἀποδεθώκαμεν καὶ τοὺς πατροβούλους, εἴτε τῆ τῶν Γαλιλαίων ἑαυτοὺς ἔδωσαν θειοδαιμονία εἴτε ὅπως (πως Hercher) ἄλλως πραγματεύσαιντο διαδρᾶναι τὸ βουλευτήριον.*

1 propinquum V 4 iiiii] *scr. prid. ad iunctas*

XII, 1, 60 (364 Sept. 12).

IDEM AA. AD BYZACENOS. Sacerdotes vel curiales ultra terminos propriae civitatis non iubeantur sui exhibere praesentiam, in sacerdotibus creandis et in privilegiis, quae isdem deferebantur, veteri more servando. DAT. FRID. ID. SEPT. AQVIL(E)AE DIVO IOVIANO ET VARRONIANO CONSS.

IVST.
Curiales ultra terminos propriae civitatis non iubeantur a moderatoribus provinciarum sui exhibere praesentiam, nisi publica necessitas exegerit.

V. — IVST. 10, 32, 25.

4 hisdem V

XII, 1, 61 (364 Oct. 28).

IDEM AA. AD TERENTIVM CORR(ECTOREM) TVSC(IAE). Urbis Vulsiniensium principales, qui tamen patronorum adepti fuerint dignitatem, hanc praerogativam laborum atque officiorum ferant, ne interdum ad libidinem prave consulentium iudicium gravibus adficiantur iniuriis. DAT. V KAL. NOVEMB. DIVO IOVIANO ET VARRONIANO CONSS.

V

3 ferat V

XII, 1, 62 (364 Dec. 10).

IDEM AA. AD SYMMACHVM P(RAE)FECTVM V(RBI). Municipalis, qui ad fabrorum collegium alia officia inlusurus inrepsit, statui pristino reformetur, nec in posterum decurionum quis originem trahens ad hoc officium aspirare audeat. DAT. III ID. DEC. MED(IOLANO) DIVO IOVIANO ET VARRONIANO CONSS.

V

XII, 1, 63 (370? 373? Ian. 1).

IDEM AA. AD MODESTVM P(RAE)FECTVM P(RAE)TORI)O. Quidam ignaviae sectatores desertis civitatibus muneribus captant solitudines ac secreta et specie religionis cum coetibus monazonton congregantur. Hos igitur atque huiusmodi 'intra Aegyptum' deprehensos 'per comitem Orientis' erui et latebris consulta praeceptione 'mandavimus' atque ad munia patriarum subeunda revocari aut pro tenore nostrae sanctionis familiarium rerum carere inlecebris, quas per eos censuimus vindicandas, qui publicarum essent subituri munera functionum. P(RO)P(OSITA) BEBYTO KAL. IAN. VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

IVST.
'et . . . fuisset' om. IVST.
'om. | 'om.
'mandamus'

V. — IVST. 10, 32, 26.

3 hos] hoc V* 4 e om. Iust. 8 byritho V. — Propter annum vide ad 9, 16, 8

XII, 1, 64 (?368? 370? 373? Apr. 23).

IDEM AA. MAVRIS SITIFENSIBVS. Privilegio militiae paternae se non vindicet, quem avitus curiae nexus adstringit, et patrem sine dubio receptura curia, si intra praedicti temporis calcem suis partibus adfuisset. Quod si militari avo et patre decurione nascetur, paternae erit succedaneus functioni. DAT. VIII KAL. MAI. TREV(IRIS) VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 27.

2 auitus] V, habitus Iust. (dett.), adsuetus Iust. (KOIX) 3/4 avo et] Iust., auocet V

II, 1, 65 (365 Mai. 28).

IDEM AA. AD TERENTIVM CORR(ECTOREM) TVSO(LAE). Omnes curiales, qui qualibet gratia prius ad altiorem gradum properaverint, quam munia universa percurrerint, ad ordinem necessitatum suarum revocentur nec ante ad usurpatam dignitatem admittantur, quam quae patriae debentur impleverint. Non difficile autem intellegitur id, quod senatorio ordini concessum non est, concedi non posse ordinibus civitatum. DAT. V KAL. IVN. MED(IOLANO) VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V

2/3 fortasse scr. ad ordinum necessitatem suorum

II, 1, 66 (365 Iun. 21).

IDEM AA. AD RVFINVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Ordinibus curiarum, quorum nobis splendor vel maxime cordi est, non adgregentur nisi nominati, nisi electi, quos ipsi ordines coetibus suis duxerint adgregandos, nec quis ob culpam, ob quam eximi deberet ex ordine, mittatur in curiam. DAT. XI KAL. IVL. RAV(ENNAE) VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V

2 nominati nisi] fortasse scr. nominatim
4 rauennae] immo mediolano, ut est in iuncta
9, 30, 3. Annus recte traditur, dies dubius

propter fines incertos inter Mamertinum et Rufinum praefectos

II, 1, 67 (365 Iun. [?] 28).

IDEM AA. AD VOLVSIANVM P(RAEFECTVM) V(RBI). Nullus 'exceptis palatinis' qualibet praerogativa fultus a debitis muneribus habeatur immunis. DAT. III KAL. IVL. MED(IOLANO) VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 28.

3 propter mensem vide ad 1, 6, 5

II, 1, 68 (365 [364?] Oct. 6).

IDEM AA. AD SEVERVM P(RAEFECTVM) V(RBI). Quaecumque in perniciem ordinis Abelinatium sine auctoritate ac iudicio principali ordinarii iudicis nimia arrogatione gesta sunt, neque vetustae consuetudini praeindicare debebunt neque in futurum quandam necessitatem legis inponere. DAT. PRID. NON. OCT. VERONAE VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V

1 praefectum urbi] immo uicarium urbis
quaecumque] Gothofredus, quecum V
1/2 auellinatium V 4 prid. bis V eorum

annorum, quibus duo Augusti consules processerunt, nulli locus convenit; Veronae Valentinianus fuit a. 364.

II, 1, 69 (365? 368? 370? 373? Oct. 6).

IDEM AA. AD AVXONIVM V(IC)ARIVM DIOEC(ESBOS) ASIANAE. Universi, qui praematura cupiditate senatorios coetus honoribus patriae praetulisse noscuntur, habeant quidem incolumem statum senatoriae dignitatis, verum fungantur his honoribus, quos patriae non

1 uicarium] uc V

dum reddiderunt. Quin etiam liberos suos indicent, quos ante senatoriam dignitatem quisque suscepit. DAT. PRID. NON. OCT. VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V

1 indicent] *scr. curiae indicent similiterve* 2 dies dubius propter sequentem

XII, 1, 70 (365 Ian. 30).

IDEM AA. AD MAMERTINVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Quisquis ex hoc corpore, quod susceptioni deputatum est, honorem quemlibet suffragio meruit, etiamsi nostras purpuras adoravit, meritis careat dignitatis. DAT. III KAL. FEB. VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V

3 dies dubius propter praecedentem

XII, 1, 71 (370 Mai. 5).

IDEM AA. ET GR(ATI)ANVS A. AD AMPHILOCHIVM CONS(VLAREM) CAMPANIAE SIVE AD SOPRONIVM CONS(VLAREM) PICENI. Qui praeterito aliquo vel honore vel munere ad locum indebitum tetenderunt, etiamsi conivente curia vel aliquibus in iudicium causis tamquam probabilibus allatis valuit obreptio, ad ea quae fugerant retrahantur. Quiescat autem illa interlocutio, qua, cum huiusmodi querimoniae deferantur, pronuntiet iudex curiam suam nosse discrimen. DAT. III NON. MAI. TREV(IRIS) VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE III AA. CONSS.

V

1 amphilocium V 3 conhibente V 4 allatis] *sic* V 5 qua] *Gothofredus*, quae V quaserimoniae V

XII, 1, 72 (370 Mai. 5).

IDEM AAA. AD OLYBRIVM CONS(VLAREM) TVSC(IAE). Si quis negotiator fundos comparaverit et ut aliquorum possessor praediorum vocetur ad curiam, ei necessitatis umbra non adsit, quod propterea pecunia, quam habet in conversatione, mercatoribus indictum aurum argentumque agnoscit, sed nominatione facta eius pareat functionibus, cui se sponte dedit, pecuniae usum in glebae commodum conferendo. DAT. III NON. MAI. TREV(IRIS) VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE III AA. CONSS.

V

1 aa. V 3 *seq. sic fere haec restituenda* | aurum argentumque agnoscit, (sed delendum)
erunt: quod propterea, [quod propter eam] pe- | nominatione facta eius pareat functionibus
cunia[m] q. h. in c. mercatoribus indictum | [praeter eam] cui se sponte dedit

XII, 1, 73 (373 [?] Nov. 30).

IDEM AAA. AD SYMMACHVM PROCONS(VLEM) AFRIC(AE). Qui nullo administrationis honore fultus, nullis vel palatini laboris insignibus vel meritis iustis militiae in consortium senatus nititur pervenire, missa in hanc rem legatione revocetur eique reddatur curiae, quam voluit declinare. DAT. PRID. KAL. DEC. TREV(IRIS) VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE III AA. CONSS.

V

1 aa. V 4 iii] *iii compilatores ponere volu-* | a. 370, sequatur k. Mart. a. 371, annus dubius
isse probabile est, cum praecedat III non. Mai. | *est (cf. Seeck praef. ad Symmachum p. XLVII)*

XII, 1, 74 (371 Mart. 1).

IDEM AAA. AD MODESTVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. POST ALIA: In his, qui ex curiis ad senatus consortia pervenerunt, haec forma servetur, ut, si perfunctus quispiam muneri-

bus et filii subole nixus fuerit, quem senatorio necdum indepto honore suscepit, filium suum curiae functionibus tradat, ipse optata clarissimatus dignitate potiat. Quod si ei gemina vel numerosa suboles erit, tunc discrimen promptae dudum diualis legis adhibendum est, ut de duobus eius liberis aut pluribus sortiendi unius filii ad collegium senatus habeat optionem, ita ut ei, qui cum patre vel post patrem ad consortium senatus legetur, divisione cum fratribus per sortem successionis patrimonii idonea solius glebae substantia congregetur. Plane si qui curialis factus senator et unius filii posteritate subnixus ipsum senatui poposcerit coniecti seque promittat ad curiae munera regressurum, eiusmodi captio minime admittatur. Ceterum si de numero curialium factus senator filium non habebit, quem functionibus patriae heredem generis ac munerum derelinquat, glebae senatoriae brevibus eximatur circa eos forma data, qui intra annos XI consulatus Constantii decimi et Iuliani III amplissimi ordinis participasse collegium monstrabuntur: ceterum anteriore tempore adscitos ipsa aequum est antiquitate defendi. Si quis igitur curialis prosapiae senatorio adepto vel a nobis vel a divis principibus honore subnixus sit, quantum ad liberos quidem pertinet, eadem quae superius comprehensa est forma seruetur, excepto scilicet eo, qui sine filio sit et, ut statuimus, retrahendus est, nisi vel antiquitate participati senatus vel praestituti temporis praerogativa muniatur vel ius gladii habuit vel praeconum, qui honores concessi ceteris et antiquum instar senatorii nominis fuerint consecuti. His verae dignitatis titulis et iudicibus adiungendis, qui proprium decus senatorum indepti praeturae insignibus fuerint et honoribus ampliati, vel quos veteris tribunorum plebis appellatione respersos umbra nominis nobis annuentibus constiterit populo praefuisse. Inanes vero umbras et cassas imagines dignitatum codicillis honorariis sectantes nihil adiuvari praecipimus, exceptis eminentium elatis titulis dignitatum, si et honorario nomine a summo gradu usque ad consularitatem haut exiguis profecto meritis amplissima sibi honestamenta pepererunt, ceteris inferioribus dumtaxat honorariis dignitatibus ad ea officia quae reliquerant deducendis. Haec super obnoxiiis curiali origini. Ceterum suae potestatis et nullis per provincias functionibus obligati si vel longae militiae labore vel proximis erga nos . . . iuantibus codicillos senatorios reportaverint, nisi vitiiis aut actae vitae obprobriis amplissimo ordine deprehendantur indigni, indepti semel clarissimatus dignitatem perpetuo manebunt in ordine senatorum. DAT. KAL. MART. CONSTANT(INO)P(OLI) GR(ATI)ANO A. II ET PROBO CONSS.

V

3 prompte V	4 aut] <i>Gothofredus</i> , ac V	honoris concessu uesteris antiquum	20 sena-
6 diuisione . . . patrimonii] <i>sic ego</i> , diuiso . . .	patrimonio <i>Gothofredus</i> , diuisio cum fratribus	<i>Haenel</i> 22 annuentibus] <i>sic V</i> constiterit]	21 uesteri
(atribus V*) . . . patrimonii V	10 patriae]	<i>malim</i> ostenderit	26 que V
pr scribere coepit, mox em. V*	11 xi] <i>Gothofredus</i> , xl V	17 nel pr.] <i>malim</i> et pr.	27 origini]
18 scr. fortasse qui	18 scr. fortasse qui	28 obligati si] <i>Seeck</i> , obli-	28 obligati si]
		<i>gatis V post nos videtur excidisse officii nos</i>	
		<i>similiave</i>	

I, 1, 75 (371 Iun. 28).

IDEM AAA. AD VIVENTIVM P(RAE)FECTVM P(RAE)TORIO. Qui ad sacerdotium provinciae et principalis honorem gradatim et per ordinem muneribus expeditis, non gratia emendicatisque suffragiis, et labore pervenerint, probatis actibus, si consona est civium fama et publice ab universo ordine comprobantur, habeantur immunes, otio fruituri quod continui laboris testimonio promerentur liberumque sit corpus eorum ab his iniuriis, quas honoratos non decet sustinere. Honorem etiam eis ex comitibus addi censemus, quem ii consequi solent, qui fidem diligentiamque suam in administrandis rebus publicis adprobarint. DAT. III KAL. IVL. TREV(IRIS) GRATIANO A. II ET PROBO CONSS.

V

1 aa. V 3 et labore] sed l. *Gothofredus* 6 hii V

XII, 1, 76 (371 Iul. 13).

IDEM AAA. AD MODESTVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Ex omnibus domibus producti qui origine sunt curiali, ad subeundam publicorum munerum functionem protrahantur, quippe cum occultatoribus talium praeter iacturam existimationis etiam rerum discrimen incumbat, si ulterius progressi utilitatem publicam privatis studiis et patrocinis postponant. DAT. III ID. IVL. ANCYRAE GE(ATI)ANO A. II ET PROBO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 31.

4 studiis] V, custodiis Iust. (KOI)

XII, 1, 77 (372 Febr. 23).

IDEM AAA. AD PROBVM VIO(ARI)VM VEB(IS). Nemo originis suae oblitus et patriae, cui domicilii iure devinctus est, ad gubernacula provinciae nitatur ascendere, priusquam decursis gradatim curiae muneribus subvehatur. Nec vero a duumviratu vel a sacerdotio incipiat, sed servato ordine omnium officiorum sollicitudinem sustineat, quod nec his deferri per gratiam aut conivente iudice patimur, qui advocacionis praerogativa nituntur; nec vero principalium vel sacerdotalium, cum nullam curialium officiorum agnoverint functionem, in honores primos inrepant. Post munera vero et magistratus gradatim patriae persolutos aditus singulis ad administrationes publicas, nobis quoque adistentibus recludatur. ET OSTERA. DAT. VII KAL. MART. TREV(IRIS) MODESTO ET ARINTHEO CONSS.

V

3 subueatur V	ad duumviratus V	vel a	bente V	6 principalium vel sacerdotalium
sacerdotio collocandum ante 4 quod	5 conhi-		delendum	7 inreparant V 9 arintheo V

XII, 1, 78 (372 Mai. 16/7).

IDEM AAA. AD PROBVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Ad illustres comites et mag(is)tros equitum ac peditum scribta porreximus, ut scirent ab omnibus his veteranorum filiis, qui vel curiae addicti sunt vel civilibus muneribus aliisque necessitatibus obsecundant, penitus abstinendum vel, si qui forte retracti essent, eos ita protinus officiis anterioribus redderent nec pro his vicarios expeterent iuniores. DAT. XVII KAL. IVN. PATAVIONE MODESTO ET ARINTHEO CONSS.

V

3/4 paenitus V	4 essent eos ita] scr. ita	8, 4, 12) k. iun. patavione (Poctovione eo tem-
essent eos	5/6 dat. (scr. pp) xiii (xui iuncta	pore vix fuit Valentinianus) m. et ar. libri

XII, 1, 79 (375 Dec. 3).

IDEM AAA. MODESTO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Quicumque per Osdroënam primipilium maiore laetatur numero filiorum, unum loco suo veluti hereditario iure substituat, alterum pro amore patriae Edessenae curiae tradat obsequiis, ceteris quam voluerit militiam provisurus. Sin autem duos tantum procreaverit, cohorti satisfacere cogatur et curiae. Quod si unum procreaverit, eundem ordini patriae restituat, nullo contra hanc formam beneficio valituro. Damus sane licentiam tam patribus eorum quam ipsis, qui huius legis auctoritate civitatum obsequio adgregantur, ut, si quos curiales patrocinio principalium invenerint excusari, in medium proferant, ut et ipsi similibus officiis deputati pareant imperatis. DAT. III NON. DEC. ANTIOCHIAE POST CONS. GRATIANI A. III ET EQVITI V. C.

V. — IVST. 12, 57, 5.

3 aedesenae V 9 imperatis] Gothofredus, impetratis V

[, 1, 80 (380 Mart. 17).

IMPPP. GR(ATI)ANVS, VAL(ENTINI)ANVS ET THEOD(OSIVS) AAA. IVLLIANO P(RAE)F(OTO) AEGYPTI. Omnis ordo curialis a tormentis his, quae reis debita sunt, et ab ictibus plumbatarum habeantur immunes, scituro iudice, quod si vel ipse vel eius officium contra vetitum legis aliquid usurpare temptaverit, gravissimo se supplicio esse subdendum. Gravitas igitur tua sanctionis maiestate perspecta non solum a corporalibus curialium iniuriis temperabit, verum etiam tota observatione providebit, ut, si aliquid temerarium ab officio aliquo fuerit perpetratum, severioris poenae discrimine vindicetur. DAT. XVI KAL. APRIL. GR(ATI)ANO V ET THEOD(OSIO) I AA. CONSS.

V

7 uidicetur V*

[, 1, 81 (380 Mart. 17).

IDEM AAA. AD NEOTERIVM P(RAE)F(OTVM) P(RAETORI)O. Fabricenses ordinibus restituantur, qui originem curialem et propriae munera declinaverint civitatis; reliqui ne levi quidem inquietudine pulsentur. DAT. XVI KAL. APRIL. THESSAL(ONICAE) GR(ATI)ANO V ET THEOD(OSIO) I AA. CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 32.

1 neotherium V 3 thessall V

[, 1, 82 (380 Mart. 17).

IDEM AAA. NEOTERIO P(RAE)F(OTO) P(RAETORI)O. Omnes ad curiam praecipimus revocari, qui ad munera subeunda originalibus vinculis occupati officia conantur exhibere maiora, sive se splendidissimo senatui tradiderunt sive per officia militantes obsequia patriae denegarunt, si tamen allegationum meritis deseruntur. DAT. XVI KAL. APRIL. THESSALONICAE GR(ATI)ANO V ET THEODOSIO I AA. CONSS.

V

1 neotherio V 4 thessallonicae V

[, 1, 83 (380 Mai. 14).

IDEM AAA. Si qui militaris prosapiae se officio cohortis adgregarit et si infractis viribus grandaevam praeferat senectutem aut debilitatis obtentu bellico inconveniens operi iudicetur, de ignaviae latebris vel sera indagazione retractus curiarum functionibus mancipetur. SCRIBTA PETRO CONSVLARI FOENICIS DAMASCO FRID. ID. MAL. CONSTANT(INO)P(OLI) GR(ATI)ANO V ET THEOD(OSIO) I AA. CONSS.

V. — GEMINA 7, 22, 9 (ubi vide).

1 et si] *scr. et sic* 4 foenicis V 5 u *ad-* | *tum erat Thessalonicae) a. 380 Mai. 14 rescrip-*
didit ex iuncta 7, 22, 9. Intellege sic praefectum | *tum misisse Damascum ad consularem Phoenices*
praetorio ex Constantinopoli (nam imperator

[, 1, 84 (381 Febr. 15).

IDEM AAA. AD CAMENIVM VIC(ARIVM) AFRIC(AE). In nominationibus a singulis quibusque ordinibus celebrandis dudum expressae quantitatis modum eatenus volumus custodiri, ut eorum in duabus, quae concilio adesse debent, partibus numerus derogetur, quos aut obtentus debilitatis alienat aut senectus pigra remoratur aut clericatus obsequia vindicarunt aut crimen desertionis absentat, ut ex reliquo numero duabus tertiis supputandis. P(RO)P(OSITA) KARTHAG(INE) XV KAL. MART. SYAGRIO ET EVCHERIO CONSS.

V

1 quibusque] *Cuiacius*, quibus V 5 absentat ut] *scr. absentavit* duobus V

XII, 1, 85 (381 Iul. 21).

IDEM AAA. EUTROPIO P(RAEFACTO) P(RAETORI)O. Omnes iudices provinciarumque rectores a consuetudine temerariae usurpationis abstineant sciantque neminem omnino principalium aut decurionum sub qualibet culpae aut erroris offensa 'plumbatarum' cruciatibus esse subdendum. Quod si quis forte iudicum in hanc pertinaciam illiciti furoris eruperit, quod audeat principalem ac decurionem et suae, si sic dici oportet, curiae senatorem 'plumbatarum ictibus' subdere, XX librarum auri inlacione multatus et perpetua infamia inustus ne speciali quidem rescripto notam eluere mereatur; et officium quinquaginta librarum auri multam fisco nostro cogetur inferre, quoniam, ut pertinaciae iudicis resistat, liberam eidem contradicendi permittimus facultatem. DAT. XII KAL. AVG. HERACLEAE EVCHERIO ET SYAGRIO CONSS.

IVST.	
' om.	5
' tormentis '	
┌ sui	10

V. — IVST. 10, 32, 33. — Cf. Libanius in Icarium 1 (vol. 2 p. 116 Reiske): ἀνήρ . . . ἐπαιετο τὸ μεταφρενον κωλύοντων μὲν παλαιῶν νόμων, κωλύοντος δὲ τοῦ νῦν τεθέντος, ἵεμ ἐν Icarium 2 (vol. 2 p. 136 R.): νόμον ἔδηκας, ὃ βασιλεῦ (Theodosius I), μὴ ἐξῆσαι τύπτεσθαι παρὰ τῶν ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοὺς ἐν ταύτῃ τῇ τάξει καὶ προσηγορίᾳ.

3 aut] Iust., ad V culpae Vrec, cupae V | natam V¹ eluere] Iust. (K), ueluere V, eru-
8 ne] Iust. (OI), nec Iust. (K), ut nec V | ere Iust. (OI)

XII, 1, 86 (381 Iul. 21).

IDEM AAA. EUTROPIO P(RAEFACTO) P(RAETORI)O. Qui labores curialis officii declinantes per illicitae ambitionis compendia proveci non merito probantur esse, sed pretio, nulla debent ratione defendi, sed functionibus debitis redhiberi. Super eorum autem filiis revocandis nullius dubietatis exstet ambiguum. DAT. XII KAL. AVG. HERACLEAE EVCHERIO ET SYAGRIO CONSS.

V

1 labores] Seeck, labore V, laborem Tilius 2 compendia V*

XII, 1, 87 (381 Iul. [?] 30).

IDEM AAA. AD FLORVM P(RAEFACTVM) P(RAETORI)O. Universos, qui se tam causarum actionibus quam etiam sacramentis militaribus cessantes ac stipendiis manciparunt, ad obsequium sublimitas tua iubeat redire curiale. Eos vero, quos emptae defensionem praeferre conpererit dignitatis, cunctas, quas crediderant subtrahendas, complere praecipiat functiones. DAT. III KAL. AVG. HERACLEAE EVCHERIO ET SYAGRIO CONSS.

V

2 cessantes collocandum post manciparunt vel | quod praecessor Flori Eutropius mansisse vide-
delendum 5 subscriptio dubia propterea | tur ad a. 381 Septembrem

XII, 1, 88 (382 Apr. 9).

IDEM AAA. AD SYAGRIVM P(RAEFACTVM) P(RAETORI)O. POST ALIA: Curiales nisi per quinquennium armata militia vel per XXX annos dignitas palatina defendat, certum est origini esse reddendos, ita ut, servata quinquennii de praeterito condicione et in posterum istiusmodi personis a consortio militiae celsioris exclusis, omnes, qui intra praescriptum tempus inter palatinos habentur seu inter protectores aut domesticos, restituantur suae fortunae. P(RO)P(OSITA) V ID. APRIL. KARTHAG(INE) POST CONS. SYAGRI ET EVCHERI VV. CC.

V

3 preterito V 4 prescriptum V

I, 1, 89 (382 [381] Iul. 5).

IDEM AAA. AD SYAGRIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Omnes omnino, quos paterna obsequia municipes fecerunt, resultandi curiae nexibus, quaelibet avorum atque maiorum stemmata referant, licentiam penitus amittant, non minore rectoribus, si hoc concesserint, 1 periculi denuntiatione constrictis. Veteranorum quoque filios armis inpares seque otio vel debilitate membrorum vel mentis torpore donantes vindicet curiarum necessitas. DAT. 5
III NON. IVL. VIMINACIO POST CONS. SYAGRI ET EVCHEBI VV. CC.

V

3 paenitus V 5 mentis] Cuiacius, meritis V | intellegitur collata altera 1, 10, 1 et reliquis
6 scribendum esse Syagrio et Eucherio cons. | horum annorum

I, 1, 90 (382 [383?] Mart. 8).

IDEM AAA. PROCVLO COM(ITI) OR(IENTIS). Universos, qui ex consulatu divi pii Constanti X et Iuliani III, hoc enim tempus divorum parentium nostrorum Valentiniani et Valentis decreta signarunt, ex genere curiali ad senatoriam dignitatem adspirasse constiterit, vel restituendis omnibus functionibus quas debebunt curabis addicere vel, si cunctis functionibus obsecuti sunt, in substituendis quam maxime idoneis obnoxios facere non desistas. 5
DAT. VIII ID. MART. CONSTANT(INO)P(OLI) ANTONIO ET SYAGRIO CONSS.

V

1 qui requiritur quos 2 tempus] tempus est V, tempus est quod Tilius 6 subscriptio corrupta videtur esse non solum in mense propter constitutionum ordinem turbatum, sed etiam in anno propterea, quod rescripta reliqua data per hos annos ad comites Orientis Philagrium a. 382 Sept. 20 et Proculum hunc a. 383 Ian. 11. Iul. 6 et 27 hanc nostram ad eundem annum videntur reicere

I, 1, 91 (382 Aug. 6).

IDEM AAA. DARIO CONS(VLARI). Si qui curiales curia derelicta neque debitas patriae reddiderint functiones nec, cum ipsi discederent, idoneos subrogarunt, ita eos constringi oportet, ut et agenda persolvant et in locum suum idoneos pro publica utilitate constituent. DAT. VIII ID. AVG. CONSTANT(INO)P(OLI) ANTONIO ET SYAGRIO CONSS.

V

I, 1, 92 (382 Oct. 23).

IDEM AAA. FLOBO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Si quis procuracionem facultatum suarum curiali crediderit esse mandandam, totius dignitatis exceptione depulsa patrimonium eius quod crediderat curiali proscriptio fiscalis invadat. Ille vero, qui immemor libertatis et generis infamissimam suscipiens vilitatem existimationem suam servili obsecundatione damnaverit, deportationis incommodo subiugetur. DAT. 5
X KAL. NOV. CONSTANT(INO)P(OLI) ANTONIO ET SYAGRIO CONSS.

gravissima poena plectetur IVST.

tradatur exilio IVST.

V. — IVST. 10, 32, 34.

7 subiugetur V

I, 1, 93 (382 Nov. 25).

IDEM AAA. CLEARCHO P(RAEFECTO) se splendori et collegio miscuerunt,

recti, qui ex decurionibus senatorum aboles, vel quae prius edita est etc.

2 omnes V quae] quae V

quae postmodum docetur esse suscepta, remittatur ad curiam. DAT. VII KAL. DEC. ANTONIO ET SYAGRIO CONSS.

V

XII, 1, 94 (383 Ian. 31).

IDEM AAA. CONSTANTIANO VIC(AE)O DIOEO(ESEOS) PONTIO(AE). Universos, quos per furtivam militiam et fraudes varias dignitatum obsequia civitatum gravitas tua conperit refugisse ac per ambitum honoris indebiti necessarium patriae ministerium denegasse, ad collegium ordinum et consortium functionum amota revocare dilatione contendat neque eos sub excusatione alicuius officii vel honoris permittat evagari. Qui tunc demum libero poterunt honore gaudere, si universis muneribus nominationibusque completis absolutam possidere coeperint dignitatem. DAT. PRID. KAL. FEB. CONSTAN(TINO)P(OLI) MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V

1 per] *Gothofredus, om. V*

XII, 1, 95 (383 Febr. 26).

IDEM AAA. AD EVSIGNIVM PROC(ONSVLEM) APICIO(AE). Viri ordinibus nati ad militiae non debent sacramenta confugere. Post XV vero stipendia vinculo prioris ordinis liberetur, qui se tribus lustris adsidue militasse et neque bellicis necessitatibus neque muneribus militaribus ostenderit defuisse. DAT. III KAL. MART. MED(IOLANO) MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V

1 viri] uri V

XII, 1, 96 (383 Mart. 5).

IDEM AAA. FLOBO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Concessum curialibus provinciae Mysiae, ut, si quos e plebe idoneos habent, ad decurionatus munia devocent, ne personae famulantium facultate locupletes onera, pro quibus patrimonia requiruntur, obscuritate nominis 1 vilioris evadant. In quorum desiderio etiam istud adiectum est, ut originales, qui ad diversa provinciarum officia confugerunt, ex divi Iuliani tempore ad curiales functiones sublata omni ambiguitate retrahantur. DAT. III NON. MART. CONSTANT(INO)P(OLI) MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V

1 concessum est *Haenel* 2 persone V 4 originalis V 5 temporea ad V

XII, 1, 97 (383 Mart. 8).

IDEM AAA. CYNESIO COM(ITI) S(ACRARVM) L(ARGITIONVM). Scias excepta dioecesi Aegyptiaca ubique servandum esse, ne usquam penitus in susceptionem vel minimi vectigalis decurio conductor accedat, sed eorum professionibus et personis omnis haec diversarum locationum summa credatur, qui ad exhibendam publicis rationibus fidem periculo et fortunae coguntur et vitae. DAT. VIII ID. MAR. CONSTANT(INO)P(OLI) MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V

2 esse] *Tilius, est V* paenitus V

1, 98 (383 Apr. 6).

IDEM AAA. POSTVMIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. In muneribus peragendis, si qua soluta ante non fuerant, vel in substituendis idoneis, ne quid patriae perissee videatur, vel || in filiis ¶ retinendis priorum praecepta principum

IVST.
inc. ¶ decurionum

 sublimitas tua custodiat. Eos quoque, qui advocacionis obtentu curialia onera declinant, agere universa compellat, quae etsi necessitas non exigit, tamen patria non remittit. Ipsos quin etiam filios magistrorum, qui ex curiali stirpe descendunt, simili modo obnoxios esse decernat. DAT. VIII ID. APRIL. CONST(ANTINO)P(OLI) MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 35.

3 praecepta principum] *scripti*, praeceptorum V, | *polantes Iustiniani* 5 agere] *Iust.*, onera V praeceptorum decreta *eandem lectionem inter-* | 6 curiali] V^b, culi V^a

1, 99 (383 Apr. 18).

IDEM AAA. AD HYPATIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. POST ALLA: Iussio, qua sibi Iudaee legis homines blandiuntur, per quam eis curialium munerum "datur" immunitas, rescindatur, || cum ne clericis quidem liberum sit prius se divinis ministeriis mancipare, quam patriae debita universa persolvant. Quisquis igitur vere deo dicatus est, alium instructum facultatibus suis ad munera pro se complenda constituat. DAT. XIII KAL. MAI. MEDIOL(ANO) MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V. — IVST. 1, 9, 5.

1/2 iudaeae V *Iust.* (R^b), iudaicae *Iust.* (rel.) | 6 xiiii] V, xiiii *Iust.* (Hal. Bamb.), xiii *Iust.* 5 instructum] *Gothofredus*, instructus V | (PL)

1, 100 (383 Apr. 19).

IDEM AAA. AD HYPATIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Omnes, qui ex origine curialium se diversis gradibus inseruere militiae, reddi propriis ordinibus oportebit, exceptis his, quibus legis vetustae, quae certum numerum stipendiorum vel palatinae militiae viris statuit, opitulatur auctoritas. DAT. XIII KAL. MAI. MED(IOLANO) MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V

3 uel palatinae] armatae uel palatinae *Seeck* (cf. 7, 1, 6. 12, 1, 82) 4 statut V

1, 101 (383 Iun. 16).

IDEM AAA. AD BASILIVM COMITEM S(ACRAEVM) L(ABGITIONVM). Exemplo senatorii ordinis patris originem "municeps" unusquisque sequatur. Nec valeant specialiter

om. IVST.

 delata rescripta, si quis se matris origine defendens a maiore curia ad minorem transferri fortasse promeruerit, neque ulla pro more provinciae referri sinatur exceptio. DAT. XVI KAL. IVL. ROM(AE) MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 36.

3 quis se matris] *Iust.*, qui se magistris V | 4 fortasse . . . referri] *Iust.*, om. V dat.] defendens] V *Iust.* (Z^a), defensa *Iust.* (reliqui) | immo pp

1, 102 (383 Iul. 19).

IDEM AAA. POSTVMIANO II P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Quotiencumque se ex rescriptis nostris aliquid impetrasse contendent ii, quos obnoxios curiae vel origo fecerit vel latum

1 ii] V, om. 7, 2, 1 neque est in aliis constitutionibus datis ad Postumianum 2 hii V

inter partes iudicium designarit, nullam prorsus spem curias declinandi ex colore sacrae iussionis accipiant. DAT. XIII KAL. AVG. CONSTANT(INO)P(OLI) MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 37.

1 designauerit *Iust.*

XII, 1, 103 (383 Iul. 27).

IDEM AAA. AD PROCVLVM COM(ITEM) OR(IENTIS). Voluntate propria unusquisque syriarchiae munus suscipere debet, non necessitate inposita. DAT. VI KAL. AVG. SALAMARIAE MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V

1/2 syriarchiae] tiriaciae arcem *scholia Vaticana*

XII, 1, 104 (383 Nov. 7).

IDEM AAA. POSTVMIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Curiales, qui ecclesiis malunt servire quam curiis, si volunt esse quod simulant, contemnant illa, quae subtrahunt. Nec enim eos aliter nisi contemptis patrimoniis liberamus. Quippe animos divina observatione devinctos non decet patrimoniorum desideriis occupari. DAT. VII ID. NOV. CONSTANT(INO)P(OLI) MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V

XII, 1, 105 (384 Mai. 6).

IDEM AAA. CYNEGIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Ob penuriam Edessenorum municipum divi parentes nostri statuerunt, ut officii praesidis Osdroenae provinciae principum liberi, si singuli essent, memoratae civitatis curialibus iungerentur, sin vero bini, divisa fecunditate singuli militiae, singuli vero curiae necterentur. Quod cum ita sit, iubemus et praesenti lege et superiore servata, ut omnes omnino, qui ordine militiae ad principatum venturi sunt vel venisse monstrantur, etiamsi aliqua calliditatis arte se a principatus munere putaverint subtrahendos, memoratae curiae suos liberos tradant dividantque cum Edessena civitate subolem rei publicae profuturam. Hi quoque, qui iam contra legem ante principatum patrum quibuslibet sacramentis innexi sunt, retracti memoratae curiae congregentur. DAT. PRID. NON. MAL. CONSTANT(INO)P(OLI) RICHOMERE ET CLEARCHO CONSS.

V

1 aedessenorum V 2 praesides V 4/5 ex- | 6 monstantur V arte] a te V* 8 a-
pectes iubemus praesenti lege superiore servata | desena V 10 richomerae V

XII, 1, 106 (384 Iul. 8).

IDEM AAA. CYNEGIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Curiales quicumque perfuncti provincialibus dignitatibus fuerint, ad persolvenda ea, quae debent patriae, detinentur. DAT. VIII ID. IUL. HERACLEAE RICHOMERE ET CLEARCHO CONSS.

V

XII, 1, 107 (384 Aug. 31).

IDEM AAA. CYNEGIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Quicumque heres curiali vel legitimus vel electus testamento graduve successerit quique fideicommissarius aut legatarius eiusdem

2 quisque fideicommissarius V

arbitrio morientis exstiterit vel si quem liberalitas locupletaverit forte viventis, quos a curiae nexu condicio solet dirimere, sciant pecuniariis descriptionibus pro ea tantum parte patrimonii, in quam quisque successit ad denarium sive uncias sese auctoris sui nomine retinendum. DAT. PRID. KAL. SEPT. VERONAE RICHOMERE ET CLEARCHO CONSS.

V

3 uncias V 4 locus et inscriptio non possunt conciliari.

[, 1, 108 (384 Nov. 6).

IDEM AAA. AD CYNEGIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Ne quis officialium curiae poenae specie atque aestimatione dedatur, nisi si quis forte curiam defugiens ob hoc coeperit militare, ne ingenitis fungatur officiis. Omnes itaque omnino iudices tuae censurae subditos admonebis, ne quis [aestimet curiae loco supplicii quemquam [eorum IVST. deputandum, cum utique unumquemque criminis non dignitas debeat, sed poena comitari. DAT. VIII ID. NOV. CONSTANT(INO)P(OLI) RICHOMERE ET CLEARCHO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 33.

1 curiae post 2 aestimatione Iust. 2 dedatur | V Iust. (KI)
Iust., edatur V defugiens] Iust. (O), diffugiens |

, 1, 109 (385 Apr. 26).

IDEM AAA. CYNEGIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Nec cogi ad agnothesiam volumus invitos et ad eum statum cuncta referenda sunt, in quo inveniuntur. Atque ideo curiales, qui universa persolverint nihilque iam vel ex honoribus reliquum habeant, quod debere videantur, dumtaxat huius ac similium pro qualitate generis functionum, postquam patriae cuncta reddiderint quae publica poscit utilitas, etsi praesentare forsitan nolunt, tamen propter personarum condicionem praestare cogendi sunt, ut concessa sibi generaliter atque in perpetuum ex comitibus dignitate laentur, osculum quoque his in provincia iudicantium et consessus indultus sit. DAT. VI KAL. MAI. ABO(ADIO) A. I ET BAVTONE CONSS.

V

5 praesentare] praesidere Seeck 6 popter V* ut] Gothofredus, et V

, 1, 110 (385 Mai. 28).

IDEM AAA. AD NEOTERIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Universos municipales sibimet debitos ordo aput proprium repetat cognitorem, si quidem nullum magis uniuscuiusque forum competens poterit appellari quam patriae. Si quis tamen provinciam rexerit curialis, aditum sibi interclusum senatoriae dignitatis intellegat, nisi patriae quidquid debet ante dissolverit. Et ne concludio forte municipum quae sunt iussa frustrentur, sciant singularum ordines civitatum XXX libras auri se esse multandos, nisi ad reposcendos proprios sedulis institerint querellis. DAT. V KAL. IVN. MED(IOLANO) ABO(ADIO) A. I ET BAVTONE CONSS.

V

1 neotherium V 5 frustentur V 7 quaerellis V

, 1, 111 (386 Apr. 30).

IDEM AAA. CYNEGIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Nemo prorsus curialium substituto filio vel quolibet alio deserendorum munerum patriae habeat facultatem, sed unusquisque, qui relicto in aliqua civitate vel filio vel vicario ordini se implicat senatorio, tam suis

THEOD. I.

quam subrogati muneribus obligatus sub specie munerum publicorum enormia utrobique cogatur patrimonii subire dispendia. DAT. FRID. KAL. MAI. CONST(ANTINO)P(OLI) HONOR(10) N. F. ET EVODIO CONSS.

V

1 obligatos V speciae V

XII, 1, 112 (386 Iun. 16).

IDEM AAA. FLORENTIO P(RAE)P(OTO) AVG(VSTA)LI. In consequenda archirosyne ille sit potior, qui patriae plura praestiterit nec tamen a templorum cultu observatione Christianitatis abscesserit. Quippe indecorum est, immo ut verius dicamus, illicitum ad eorum curam templa et templorum sollempnia pertinere, quorum conscientiam vera ratio divinae religionis imbuerit et quos ipsos decebat tale munus, etiamsi non prohiberentur, effugere. *EMISSA XVI KAL. IVL. CONSTANT(INO)P(OLI) HON(ORIO) N. F. ET EVODIO CONSS.*

V

1 archirosinae V 4 uerae V 6 euuodio V

XII, 1, 113 (386 Sept. 3).

IDEM AAA. VNIVERSIS COM(ITI)B(VS) ET MAG(IS)TRIS EQVIT(VM) ET PEDITVM. Admonitis v(iris) c(larissimis) ducibus tribunis praepositis cunctos transfugas statuatur illustri magnificentia vestra ad originem pristinam revocari, seu qui diversis officiis dedicati seu qui sacramentis militaribus mancipati sunt. Nemo se annositate teneatur, nemo, si tamen eius pater aut avus decuriones fuerunt, factum suum incongrua usurpatione defendat. Ordines quoque meminerint se condemnationi obnoxios et periculo, si quibuscumque in locis reppertos non, etiam renitentes ac repugnantes, huius statuti auctoritate reddiderint. DAT. III NON. SEPT. VALENTIAN HONOR(10) N. F. ET EVODIO CONSS.

V

2 uu cc V	5 factum] <i>fortasse</i> statum	quibuscumque V 8 euuodio V: <i>propter subscriptionem vide ad 8, 5, 49</i>
6 ordines] <i>Gothofredus</i> , ordine V	si quibuscumque] <i>scripsi</i> , qui quibuscumque <i>Cuiacius</i> ,	

XII, 1, 114 (386 Dec. 25).

IDEM AAA. AD EVSIGNIVM P(RAE)FECTVM P(RAETORI)O. Curiales, qui sese privilegio domus nostrae defendi posse crediderint, ad curiam retrahantur et propriis functionibus mancipentur et publica damna sarciant. || Tamen si quis ex his domui || *fin. IVST.* divinae detectus fuerit quippiam debere, exsolvat. DAT. VIII KAL. IAN. HONOR(10) N. F. ET EVODIO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 39.

2 et] *Iust.*, et ut V, ut et *Seck* 5 euuodio V

XII, 1, 115 (386 Dec. 31).

IDEM AAA. CYNEGIO P(RAE)FECTO P(RAETORI)O. Clerici ad curiam pertinentes sciant ex patrimonio suo, si ipsi immunes cupiunt permanere, alios idoneos esse faciendos, qui recedentum praesentiam personamque restituant in publicis muneribus subeundis. DAT. FRID. KAL. IAN. CONSTANT(INO)P(OLI) HONOR(10) N. F. ET EVODIO CONSS.

V

4 euuodio V

I, 1, 116 (387 Mart. 27).

IMP. VALENTINIANVS, THEOD(OSIVS) ET ARCAD(IVS) AAA. CYNESIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Omnes, qui ex origine decurionum ad perorandas causas laudum, atque industriae amore ducuntur, reddant patriae, cui nati sunt, debitas functiones nec sese superflui nominis praerogativa defendant, quando quidem facilius parere munis possint, si necessitatem publicam eo tempore, quo student causis, industriae favore toleraverint. DAT. VI KAL. APRIL. CONSTANT(INO)P(OLI) VAL(ENTINI)ANO A. III ET EVTROPIO CONSS.

V

3 sese] V², esse V¹ superflui] *fortasse* superbi | quo (quod V) student causis *deletis* si nec. 5
4 *requiri videtur* munis possint eo tempore | publicam et ind. fauore tolerauerint

I, 1, 117 (387 Mart. 31).

IDEM AAA. CYNESIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Quilibet principalium vel decurionum vel decoctor pec(un)iae publicae vel fraudulentus in adscriptionibus incictis vel immoderatus in exactione fuerit inventus, iuxta pristinam consuetudinem non solum a vobis, quibus propter loci dignitatem rerum summa commissa est, verum a iudicibus ordinariis plumbatarum ictibus subiciatur. DAT. PRIDIE KAL. APRIL. CONSTANT(INO)P(OLI) VAL(ENTINI)ANO A. III ET EVTROPIO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 40.

2 pecae V 4 uerum] uerum etiam *Iust. (I)* 5 pridie] die V

II, 1, 118 (387 Iul. 6).

IDEM AAA. CYNESIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Decurio fortunam, quam nascendo meruit, suffragiis atque ambitione non mutat, et si vacare per senectutem poterit, propter ordinationem, quae per plurimos cito definiri solet, curiam non relinquit. || || fin. IVST.
1 Illud vero iterata lege praecipimus, ne in locum proprium homo curialis filium suum substituat et ipse otiosus defendatur senatorii nominis dignitate. Si quis vero ad indebitum honorem posthac adspirare ausus fuerit, auctoritate ordinarii iudicis remotus patriae reddatur et civibus. DAT. PRID. NON. IUL. CONSTANT(INO)P(OLI) VAL(ENTINI)ANO A. III ET EVTROPIO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 41.

1 fortunam V 6 ordinari V

II, 1, 119 (388 Iun. 21).

IDEM AAA. TATIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Claudiopoli, Prusiadis ac Tottai et Doridis oppidorum sive mansionum per Bithyniam curiales publicis inludere functionibus per suam fugam cognovimus iubemusque, ut edictis primitus evocati utilitatibus se patriae et ei cui nati sunt restituant civitati. Quod si etiam post publicam admonitionem fugae et indevotionis vita praefertur, tunc ex idoneis quibusque corporibus ac potissimum ex his, qui in sublimitatis tuae officio probatam militiam peregerunt, in locum fugacium subrogentur, ita ut, quorum subeunt necessitates, et patrimonia consequantur, illis, qui sponte patriam reliquerunt, id necessitatis habituris, ut perpetuo careant cui nihil comodi contulerunt. DAT. XI KAL. IUL. SCVPIS THEOD(OSIO) A. II ET CYNESIO CONSS.

V

2 bythyniam V 5 *expectamus* idonei ex quibusque corporibus 8 careant] ea careant | *Gothofredus*

XII, 1, 120 (389 Dec. 17).

IDEM AAA. TATIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Universos, qui ad indebitam militiam similiter adspirarunt, datis litteris ad illustrem virum magistrum officiorum, comitem sacrarum ac privatarum, solutos militia ordinibus propriis atque officiis iussimus subrogari. DAT. XVI KAL. IAN. MED(IOLANO) TIMASIO ET PROMOTO CONSS.

V. — *Scholia Vaticana*: curiales agentibus in rebus factis curiae restituendis.

2 scr. illustres viros mag. off. comites

XII, 1, 121 (390 Iun. 17).

IDEM AAA. TATIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Qui ante secundum consulatum mansuetudinis meae ex ordine curiali vel presbyteri fastigium vel ministerium diaconi vel exorcistae suscepit officium, omne eius patrimonium immune a curialibus nexibus habeatur ac liberum. Is vero, qui se ad religiosa divini cultus obsequia quocumque sub nomine post memorati consulatus tempora praescripta contulerit, omni sciat cedendum esse patri-
monio. DAT. XV KAL. IVL. MED(IOLANO) VAL(ENTINI)ANO A. IIII ET NEOTERIO CONSS.

V

2 curial] *Gothofredus*, curialis V uel ex.] el ex. V* 6 neotherio V

XII, 1, 122 (390 Sept. 2).

IDEM AAA. TATIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Li quibus detulimus splendidos magistratus quosque etiam ornavimus insignibus dignitatum, si non habent curiam, cui aut necessitudinis foedere aut nexu sanguinis teneantur, in splendidissimum ordinem senatorium et illam nobilissimam curiam cooptentur. Is vero ratio diversa sit, qui statim ut nati sunt, curiales esse coeperint. Li namque praerogativa quidem concessae dignitatis utantur atque eos praestiti honoris splendor exornet, sed maneant in sinu patriae et veluti dicati infulis mysterium perenne custodiant; sit illis piaculum inde discedere. De filiis vero eorum ut in avertis curiis debeant permanere, adfatim cautum est, cum adempta sit patribus licentia discedendi. DAT. IIII NON. SEPT. VERONAE VALENTINIANO A. IIII ET NEOTERIO CONSS.

V

1 hii V	1/2 magistratus V ¹	2 quoque V	prerogativa V concessae V 7 infulis V*
3 necessitudinis] <i>fortasse</i> necessitatis	4 his V	5 hii V	

XII, 1, 123 (391 Iul. 28).

IDEM AAA. AD TATIANVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Dudum super his, qui relicta curia vel senatoriam dignitatem adepti sunt vel Christianitatis obtentu curialium se consortio separarunt, evidens sanctionum nostrarum processit auctoritas, ut, si eorum personas vel honor vel religio defenderet, quod ex curiali substantia vel ipsi retinerent vel
1 in alios transtulissent, obnoxium publicis descriptionibus haberetur. Evidens etiam
2 praecepto nostro tempus expressum est, ex quo consulatu, si qui de curialibus ad eccle-
siam confugissent, omni scirent patrimonio curiae esse cedendum. Quidquid ex sub-
stantia curialium ad unumquemque diversa largiendi occasione pervenerit, denarismo vel
3 unciis habeatur obnoxium in ea parte, in qua auctoris sui nomine fuerat retentatum.
4 Eos vero, qui honores aliquos consecuti naturale nomen dignitate mutarunt, his etiam
5 post honorem muneribus obligamus, quibus debitores patriae monstrabuntur. Super
6 illis autem eorum evidens sanctionis definitio est, quae, cum patres patriae non concedat

6 transtulisset V 6 precepto V 10 his] *scripsi*, hos V 11 debitores V 12 definitio] *sic* V

5 excedere, non potest filios curiae muneribus liberare. Si qui autem divino cultu occupati et sacrosanctis mysteriis seruietes legitima filiorum successione nituntur, si nullum filii eorum adhuc in ecclesia locum tenent vel his, quae per leges comprehensa sunt, non 6 defendantur officiis, hos cum patrum facultatibus curiae inservire decernimus. Vacuas vero et inanes sine naturali successione fortunas, ut evidenter expressimus, sibi curia 5 vindicabit, habitura solacium facultatum, cui desit in functionibus numerus personarum. DAT. V KAL. AVG. CONSTANT(INO)F(OLI) TATIANO ET SYMMACHO CONSS.

V

1 culta] cult V^a 3 tenent] *Gothofredus*, tenentes V 6 numeros V

, 1, 124 [= BREV. XII, 1, 7] (392 Apr. 3).

IMPPP. THEOD(OSIVS), ARCAD(IVS) ET HONOR(IVS) AAA FILOXENO VIC(ARI)O THRACLAB(VM). Si quis filiam decurionis vel principalis suo iunctam consortio nullis exstantibus liberis fatali sorte perdidit atque eius ultimo hereditatem fuerit adeptus arbitrio, si ab omnibus alienis officiis est et nullis, quibus merito excusari possit, privilegiis adiuvatur, eius 5 mox civitatis curiae mancipetur, in qua antea uxore vivente, sine rerum dominio et proprietate liber, curiae obnoxias facultates heres coeperit uxoris possidere. DAT. III NON. APRIL. CONSTANT(INO)F(OLI) ARCAD(IO) A. II ET RVFINO CONSS.

INTERPRETATIO. Si quis filiam curialis acceperit et haec ipsa in coniugio eius mortua fuerit et omnia ad maritum, quaecumque supra dicta videbatur possidere, testamenti voluntate 10 pervenerint, omnibus curiae necessitatibus maritus ille, qui heres est, teneatur obnoxius.

V. — BREV. (HNGO[om. int.]EXCPMS).

1 theod. arc.] arc. th. G et om. O aaa
om. O filoxeno] V, filoxino GOECPM, philo-
xino S, filoxemo H, filoxio N uic] uc NG,
uio claro S trachiarum PM 2 decurio-
nes N 3 fatali] fata H^a ultimum E¹ heredi-
tatem (-te N) fuerit] f. h. O si] sit H ab] ob C
4 est off. al. O et om. H nullus G^a
poss. exc. O adiuuetur E, abprobatur N
5 ciuitatis] brev. (in his Pith. ex 2), citatis V
ante GPM dominium N, domino HXPMS

et] ex G 6 obnoxius G heres post
liber O coeperis V, cepit O uxoris post
obnoxias O 6/7 dat. iii (iiii HGES) non.
apr. (om. S) constantinopoli (-lim H, imp. G)
aro. a. (om. HNGOC) ii (u E, om. H) et ruffino
(profino G, bautone N) libri 8 si] lex ista
hoc dicit si E curiales N acceperit] a.
uxorem edd. in om. H 9 quaecumque]
et q. G 10 praenerint N tenetur PM

, 1, 125 (392 Apr. 24).

IDEM AAA. VICTORIO PROC(ONSVLI) AS(LAE). Submoto privilegio militari, quo sibi actuarii blandiuntur, eum, qui evidenter ostenditur curiali patre genitus, mox necessariis atque origini suae debitis functionibus mancipari praecipimus. DAT. VIII KAL. MAL. CONSTANT(INO)F(OLI) ARCAD(IO) A. II ET RVFINO CONSS.

V

1/2 actuarii] *Pithoeus* (inde *Cuiacius* 1586), auctuarii V

, 1, 126 (392 Iun. 22).

IDEM AAA. AD POTAMIVM P(RAE)F(ECTVM) AVG(VSTA)LEM. Principales devoti et nihil debentes habeant privilegium, ut nihil corporalium molestiarum patiantur, scitura experientia tua, nisi praeceptionis nostrae forma servetur, et officium et ipsam sedis tuae iudiciariam potestatem propositae multae esse subdendam. DAT. X KAL. IVL. CONSTANT(INO)F(OLI) ARCAD(IO) A. II ET RVFINO CONSS. 5

V

XII, 1, 127 (392 Iun. 30).

IDEM AAA. TATIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Quicumque decursis perfunctus officii primum obtinuerit in sua curia sequentibus ceteris locum, comitivae tertii ordinis habeat dignitatem, ut ab omnibus eum iniuriis dignitas concessa defendat. ita tamen, ut hoc honore donatus a nexu propriae originis non recedat. DAT. PRID. KAL. IVL. CONST(ANTINO)P(OLI) ARCAD(IO) A. II ET RVFINO CONSS.

V

1 perfunctus] *Gothofredus*, perfunctis V: *fortasse del.* 3 dignitatum V

XII, 1, 128 (392 Iul. 31).

IDEM AAA. ABUNDANTIO COM(ITI) ET MAGISTRO VTRIVSQVE MIL(ITIAE). Militaribus viris nihil sit commune cum curiis; nihil sibi licitum sciant, quod suae non subiectum est potestati; nullum iniuria, nullum verbere, nullum gravi pulsatione, tribunus dux ille an comes sit, curialem principalemve contingat. Si quis posthac temerario et inconsiderato ausu ullum ex principalibus viris usurpata adtrectaverit iniuria, sciat se X auri libris esse multandum. DAT. PRID. KAL. AVG. CONSTANT(INO)P(OLI) ARCAD(IO) A. II ET RVFINO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 42.

2 sciat V 3 verbera V 4 principalem] *Iust.*, principalem V 6 ii] i V

XII, 1, 129 (392 Nov. 22).

IDEM AAA. RVFINO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. POST ALIA: Quicumque est e curia senator effectus, quicumque militiam, cum esset curialis, adgressus est, restituatur obstringendus ei quam declinaverat functioni. Quin etiam iubemus eos ad munera relicta adgnosenda constringi, quos administrationum honor diversa suffragiorum ambitione prorexit, ut eo quidem quem adepti sunt honore non careant, sed ab ea quam reliquerant functione non absint, providendo, ne quispiam curiae natus ad consortium senatoriae dignitatis adspiret, cum ita sibi videat et praeterita et praesenti iussione praescriptum, ut ei vel affectata vel emendicata huius ordinis gratia prodesse non possit. DAT. X KAL. DEC. CONST(ANTINO)P(OLI) ARCAD(IO) A. II ET RVFINO CONSS.

V

3/4 relicta adgnosenda] *scripsi*, relicta et adgnosenda V

XII, 1, 130 (393 Febr. 27).

IDEM AAA. AVRELIANO P(RAEFECTO) V(RBI). Si quis municipum ad senatorium transire ordinem omnibus muniis perfunctus optaverit, bona sua, quibus substitui idoneus possit, sciet curiae semper esse obnoxia. DAT. III KAL. MART. CONSTANT(INO)P(OLI) THEOD(OSIO) A. III ET ABUNDANTIO CONSS.

V

1 *requiritur* imppp. Theodosius Arcadius et Honorius

XII, 1, 131 (393 Febr. 27).

IDEM AAA. AVRELIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. In calefaciendis apud Antiochiam thermis veterem praestationis consuetudinem servari placet. Constat enim merito sub-

1 ppo] *scr. pū*, ut est et in ea quae praecedit | tum legis praefecturae urbanae parum convenit
in similibus compluribus, quamquam argumen- | 2 thermis V*

movendum, quidquid a Tatiano probatur adiectum. DAT. III KAL. MART. CONSTANT(INO)P(OLI) THEOD(OSIO) A. III ET ABVNDANTIO CONSS.

V

I, 1, 132 (393 Mart. 10).

IDEM AAA. AVRELIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Si quis curialis tres mares filios susceperit, unum dare senatui non vetetur. DAT. VI ID. MART. CONSTANT(INO)P(OLI) THEOD(OSIO) A. III ET ABVNDANTIO CONSS.

V

1 de inscriptione diximus ad eam quas praecedit filius V

I, 1, 133 (393 Mart. 27).

IDEM AAA. SILVANO DVCI ET CORR(BOTORI) LIMITIS TRIPOLITANI. Quicumque ex numero plebeiorum praesentibus singularum ordinibus civitatum agro vel pecunia idonei conprobantur, muniis curialibus adgregentur. || Qui vero nullam rei familiaris substantiam habent, militare in apparitorum numero non vetentur. DAT. VI KAL. APRIL. CONSTANT(INO)P(OLI) THEOD(OSIO) A. III ET ABVND(ANTIO) CONSS.

IVST.	
inc.	'vel exiguum'

V. — IVST. 12, 59, 4.

2 singularum] V¹, singulorum V²

I, 1, 134 (393 Apr. 12).

IDEM AAA. BVFINO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Omnes, qui curiali obstricti sanguine diversis se officiorum privilegiis et actuum praediciis adgregarunt, reddendos muniis esse non ambigas. || Eos etiam, qui adepti honores esse dicuntur, debitis statuas || *fn. IVST.* functionibus subrogandos manente privilegio dignitatis. Ac ne ab his sententia promenda se temperet, quos praesidialis officii defendit obscuritas quosve nullum munus alligat navi- 5 culariae functionis. Usque eo super hac re iudicantis est sententia porrigenda, ut, quoniam curialium fundos diversis titulis huiusmodi homines tenere coeperunt, intellegant sese, quos nulla militiae privilegia, nulla honorum suffragia, non aetatis defensabit infirmitas, in eorum locum suscipiendis functionibus subrogandos, quorum vel habendo vel habitando sibi patrimonia praesumpserunt. DAT. PRID. ID. APRIL. CONSTANT(INO)P(OLI) THEO- 10 D(OSIO) A. III ET ABVNDANTIO CONSS.

V. — IVST. 10, 82, 43.

<p>3 ambiges <i>Iust.</i> 5 nullum <i>videtur delendum</i> alligat] <i>Gothofredus</i>, allegat V 7 coeperunt . . . 10 praesumpserunt] <i>fortasse sic ordinanda</i> coeperunt, quos nulla militiae privilegia, nulla honorum, non aetatis defensabit infirmitas,</p>	<p>(curiales) intellegant sese in eorum locum suscipiendis functionibus subrogandos, qui eorum vel habendo vel habitando sibi patrimonia praesumpserunt</p>
---	---

I, 1, 135 (393 Iun. 4).

IDEM AAA. BVFINO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Nullus vacationem temporariam curialis accipiat, nisi id forte veris ac probatis causis adnotatio nostra concesserit. DAT. PRID. NON. IVN. CONSTANT(INO)P(OLI) THEOD(OSIO) A. III ET ABVNDANTIO CONSS.

V. — IVST. 10, 45, 1.

1 *ppo*] *fpo* V²

XII, 1, 136 (393 Iun. 23).

IDEM AAA. RVFINO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Nec debitis curiae licitum potest esse negare aut vitare quod declinare non possunt, nec curiis esse liberum debet eos expetere, quos iustis adsertos privilegiis non poterunt obtinere. DAT. VIII KAL. IVL. CONSTANTINO-P(OLI) THEOD(OSI)O A. III ET ABVNDATIO CONSS.

V

XII, 1, 137 (393 Aug. 9).

IDEM AAA. RVFINO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. tenentur obnoxii, a militia vel a quibuslibet retrahi mandamus officiis, || 'nec' rescripta aut adnotationes ad munerum fugam prodesse permittimus. || Incolas etiam et vacantes, qui tamen idonei sunt, iubemus adstringi. || Nullus 'sane solis' materni sanguinis vinculis inligetur, quia mulierum infirmitas numquam huiusmodi functionibus reddit obnoxios, a quibus ipsa 'habeatur' immunis. DAT. V ID. AVG. CONST(ANTINO)-P(OLI) THEOD(OSIO) A. III ET ABVNDANTIO CONSS.

Omnes, qui municipibus genere aut actu

IVST.
|| inc. 10, 32, 43 'sed nec' IVST.

|| *fin.*
|| inc. 10, 32, 44. | 'solius'

'habetur'

V. — IVST. 10, 32, 43. 44.

XII, 1, 138 (393 Dec. 8).

IDEM AAA. AVRELIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Curiales, qui gradu meritorum usque ad honorariam pervenerint dignitatem, nulla equorum praestatio maneat, nec gleba senatoria ab his poscatur, quos non ita fecit obligatos. DAT. VI ID. DEC. CONST(ANTINO)P(OLI) THEOD(OSIO) A. III ET ABVNDANTIO CONSS.

V

1 \overline{pp}] V, $\overline{scr.}$ \overline{pu} (vide ad 12, 1, 131) 2 nec] *Gothofredus*, ne V ita] *fortasse* ita lex

XII, 1, 139 (394 Mai. 30).

IDEM AAA. RVFINO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Omnes ilico, qui curiis debiti militarint, patriis muneribus restitui oportet. In qua re sublimis auctoritas tua providebit, ut de singulorum nominibus ad sedem vestram singulae quaeque referant civitates, ne quis dissimulatione suggerentium delitescat, ut cuncti sine frustratione aliqua restituti curiarum muniis cum omni posteritate deserviant. Quod ita fixum volumus intemeratumque servari, ut adversum hoc potestas nulla, nulla denique adnotatio audiat. Quod si quis ex illis in officia externa transierit, omnis eius substantia iure curiae et possessione teneatur. DAT. III KAL. IVN. CONSTANT(INO)P(OLI) ARC(ADIO) III ET HON(ORIO) II AA. CONSS.

V

4 ut] *malim* et 5 muniis] *Gothofredus*, | 7 cure (-rae V) curiae] *scr.* curiae iure
munus V 6 nulla nulla] *Gothofredus*, nulla V |

XII, 1, 140 (395 [397—399?] Ian. 20).

IMPP. ARCAD(IVS) ET HONOR(IVS) AA. THEODORO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Ad subeunda patriae munera dignissimi et meritis et facultatibus [eligantur, ne [curiales IVST.

1 aa.] a. V

tales forte nominentur, qui functiones publicas implere non possint. DAT. XIII KAL. FEB. OLYBRIO ET PROBINO CONSS.

V. — GEMINA 12, 1, 148. — IVST. 10, 32, 46.

1/2 dies et duplex est et suspectus uterque, cum ad Theodorum praefectum praetorio Italiae datae reliquae constitutiones incipiant ab a. 397. | *Is cum ante eam praefecturam alteram in Gallia obtinuerit, ad eam Tillemontius (ad Honorium not. 9) has leges rettulit.*

1, 141 (395 Mai. 16).

IDEM AA. ENNOIO PROC(ONSVLI) AFRIC(AE). Inconcuſsa volumus permanere, quae de incolatus iure antiquitus sunt constituta. DAT. XVII KAL. IVN. MED(IOLANO) OLYBRIO ET PROBINO CONSS.

V

1, 142 (395 Mai. 16).

IDEM AA. ENNOIO PROC(ONSVLI) AFRIC(AE). Nominationum forma vacillare non debet. Si omnes, qui albo curiae 'continentur', adesse non possunt, ne [†]detinentur[†] IVST. paucorum absentia sive necessaria sive fortuita debilitet, quod a maiore parte ordinis salubriter fuerit constitutum, cum duae partes ordinis in urbe positae totius curiae instar exhibeant. ET CETERA. DAT. XVII KAL. IVN. MED(IOLANO) OLYBRIO ET PROBINO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 45.

1 ennio] V, om. Iust. uacillare] V 2*, uacillare V 1

1, 143 (395 Mai. 16).

IDEM AA. ENNOIO PROC(ONSVLI) AFRIC(AE). Fraudem civium non ferendam in dispendium ire civitatum animadvertimus, cum municipes aut peregrinando munera civitatum aut militiae ambitione declinant. Intra quinquennium igitur nisi ad curiam reverterint, facultates eorum pro muneribus et oneribus curiae addici decernimus. DAT. XVII KAL. IVN. MEDIOL(ANO) OLYBRIO ET PROBINO CONSS.

V. — GEMINA 12, 1, 144.

1 fraudem V* 2 municeps V 4 addidici V iun.] iun. d V

1, 144 (395 Mai. 16).

IDEM AA. ENNOIO PROC(ONSVLI) AFRIC(AE). Ne diu in fraudem civitatum municipes evagentur vel ad militiam socientur, nisi intra quinquennium ad civitates proprias revertantur, facultates eorum pro muneribus et oneribus curiae addicantur. DAT. XVII KAL. IVN. MED(IOLANO) OLYBRIO ET PROBINO CONSS.

V. — GEMINA 12, 1, 143.

1 ennio V

1, 145 (395 Mai. 16).

IDEM AA. ENNOIO PROC(ONSVLI) AFRIC(AE). Africanis sacerdotales Karthagini restitui ibique arbitrato suo agere cum favorabili editione placuit. Quod facientes divi patris nostri beneficium renovamus. DAT. XVII KAL. IVN. MED(IOLANO) OLYBRIO ET PROBINO CONSS.

V

1 ennio V africanis] scripsi, africani V, africanos Gothofredus

XII, 1, 146 (395 Iun. 15).

IDEM AA. DEXTRO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO. Multos animadvertimus, ut debita praestatione patriam defraudarent, sub umbra potentium latitare. Oportet igitur statui multam, ut, quisquis in praescripti iuris formam inciderit, pro curiali quinque auri libras fisco nostro cogatur inferre, pro collegiatio unam. Omnes igitur quos tegunt expellant, ne clementia nostra ob contumaciam dissimulantium in maiorem indignationem exurgat. 5
DAT. XVII KAL. IVL. MED(IOLANO) OLYB(RIO) ET PROBINO CONSS.

V

3 libris V 5 exurgat V

XII, 1, 147 (416 Sept. 9).

IDEM AA. PALLADIO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO. Quicumque decuriones patre atque maioribus adprobantur et armatam quacumque occasione adepti docentur esse militiam, 1 absoluti sacramento militari, ut constitutum est, ad munia civilia revocantur. Si quos etiam huiusmodi homines palatinorum officiorum consortia retinent, exempti matriculis 2 ad propriam urbem sub prosecutione dirigantur. Ac si in apparitione praetoriana aliquis inventus fuerit decurio inmorari, pari condicione ad civitatem originariam dirigatur. 3 Reliqua quoque ministeria atque officia palatina pari forma legis adstringimus, ut quisquis municeps deprehensus fuerit, absolutus militari cingulo reddatur muneribus civitatis. ET CETERA. DAT. V ID. SEPT. RAV(ENNAE) D. N. THEOD(OSIO) A. VII ET PALLADIO CONSS.

V

1 idem aa.] *intellegendi Honorius et Theodosius AA.* 2 *quacumque V* 3 *reuo-* | *nes V¹, eminens V² 8 fuerit] sic V 9 sub-*
centur Gothofredus 4 *homines] Tilius, hemi-* | *scriptio non suspecta ipsa non recte inter-*
ponitur inter constitutiones a. 395

XII, 1, 148 (395 [397—399?] Sept. 28).

IDEM AA. THEODORO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO. Cum super ordinando sacerdote provinciae publicus esset ex more tractatus, idem nostra auctoritate decretum est, ut ad subeunda patriae munera dignissimi et meritis et facultatibus eligantur nec huiusmodi nominentur, qui functiones debitas implere non possint. DAT. III KAL. OCT. MED(IOLANO) OLYB(RIO) ET PROBINO CONSS. 5

V. — GEMINA 12, 1, 140. — Cf. IVST. 10, 32, 46.

1 sacerdotae V 2 idem delendum 4,5 propter diem vide ad geminam

XII, 1, 149 (395 Dec. 26).

IDEM AA. ENNOIO SVO SAL(VTEM). Curiales in exitium curiarum se conantur exuere quacumque occasione patrimonii qualitercumque quaesiti naviculariorum onere volentes suam originem commutare. Qua in re, quia totum inhibere non possumus, ratione dividuum Civitas ergo quem genuit, non amittat: patrimonium, quod ex ordine naviculariorum advenerit, prodat pro moderatione quem ditat, quia nec emere nec 1 *inc. IVST.* 5
damnum adeoqui nec damnosam quisque hereditatem adire compellitur. 2 *fr. IVST.*
cum et in deliberationibus coniunctionum futurarum commodis prospiciamus. Neminem igitur sublimitas tua ad expediendas publicas necessitates parenti 3
urget ne permittat auferre detque operam, ut et ordines curiarum nostrarum reddantur 4
et patrimonium et patrimonium naviculariorum non pereant, sed functionis uterque status habeat. 5
DAT. VII KAL. IAN. OLYB(RIO) ET PROBINO CONSS.

— IVST. 6, 30, 16.

1 *idem* 2 quocumque V

, 1, 150 (395 Dec. 29).

IDEM AA. CAESARIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Curiales, qui honorariam adepti sunt comitivam, formidare debent eos, quorum sunt moderationi commissi nec se existimare ideo meruisse dignitatem, ut iudicum praecepta despiciant. Quod si in eadem culpa perseverent, quinque librarum auri multae obnoxius subiugetur, honore quoque quem prodidit spoliandus. DAT. III KAL. IAN. CONSTANT(INO)P(OLI) OLYBRIO ET PROBINO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 47.

2 se existimare] V^b Iust., ...sistimare V^a 4/5 prodidit] Iust., prodit V

, 1, 151 [= BREV. XII, 1, 8] (396 Mai. 7).

IDEM AA. PETRONIO VIC(ARI)O HISPANIAE(VM). Municipalia gesta non aliter fieri volumus quam trium curialium praesentia, excepto magistratu et exceptore publico, semperque hic numerus in eadem actorum testificatione servetur. Sic enim et fraudi non patebit occasio et veritati maior crescit auctoritas. DAT. NON. MAL. MED(IOLANO) ABCAD(10) III ET HONOR(10) III AA. CONSS.

Haec lex interpretatione non indiget.

V. — BREV. (HNGOEC PMS).

1 idem] V, imp. arc. et hon. HGOEXPMS, imp. hon. et arc. NC aa om. O uic] uol N, uc G, uiro claro S spaniarum H, spān E municipalia S 2 curialium] libri, etiam E et Cuiacius 1566, principalium *E (ex E descriptus, hoc loco interpolatus adsumpta Nov. Val. 19, 10) et inde margo Pithoeanorum exemplarium duorum (bibl. Paris. rds. F² et F³) et Cuiacius 1586 praesentiam NS excepto] exceptit *E (non E) Pith. magistratum N et exceptore

publico] et excepto re publica N, et excepta re pub C, rei publicae G 3 huic N auctorum GPMS, autorem C testificationes XCP M, testificationem S 4 ueritatis G maior] maiori C, mater N crescit] escit V, crescet G⁴O, cessit G^v 4/5 dat. non. mai. (mar. NG) med. arc. iiii et hon. iii (ii GE) aa. (om. G) libri (subscr. om. O) 6 haec lex] HNE, ista lex GS, ista XC, om. PM expositionem N eget N, egit E

, 1, 152 (396 Aug. 3).

IDEM AA. AFRICANO P(RAEFECTO) V(RBI). Ne quis ex corpore togatorum] provinciales suscipiat] minime curialibus nexibus inligatus IVST. functiones, scilicet ut et ambientibus claudatur ingressus et invitis necessitas auferatur. P(RO)P(OSITA) CONSTANT(INO)P(OLI) III NON. AVG. ABCAD(10) III ET HONOR(10) III AA. CONSS.

V. — IVST. 2, 7, 3.

4 pp.] d. Iust. (Sal. l).

, 1, 153 (397 Dec. 21).

IDEM AA. FLORENTINO P(RAEFECTO) V(RBI). Nonnulli decurionum honorarias ex protectoribus vel domesticis vel quaslibet alias obtinent missiones. Unde, licet superiore praecepto consultum sit, ut sic penes eosdem emendicata dignitas permaneret, ne quicquam ob hoc patriae negaretur, nunc altius intuentes honoris eius ab his penitus amovemus umbracula, ita ut, si quis id meruit, ac si nihil impetraverit habeatur neque ob hoc sordido quolibet minimove tueatur vel a verberibus, si id modo personae eius qualitas patitur, iudicialiae emendationis excusetur. DAT. XII KAL. IAN. MED(IOLANO) CAESARIO ET ATTICO CONSS.

V

2/3 praecepto V^a 3 paenes V ne] Beck, | cidisse videntur talia: a munere se
nec V 4 paenitus V 5 post ob hoc ex-

XII, 1, 154 (397 Dec. 21).

IDEM AA. FLORENTINO P(RAEFECTO) V(RBI). POST ALIA: Si qui municipum vel palatinam vel armatam aliquando militiam debitis praetulerit functionibus, nullis privilegiis, nullis postremo temporibus exuatur nec ei annorum spatia stipendiorumque merita suppulentur, sed teneat suum curia et perpetua sibi obnoxium vindicatione defendat. ET CETERA. DAT. XII KAL. IAN. MED(IOLANO) CAESARIO ET ATTICO CONSS.

V

2 militiam V

XII, 1, 155 (397 Dec. 21).

IDEM AA. FLORENTINO P(RAEFECTO) V(RBI). POST ALIA: Quia receptum in splendidissimum ordinem submoveri dignitatibus non oportet, quisquis emensus curialia onera honorum vel administrationis vel quarumcumque aliarum dignitatum infulas impetraverit, ipse quidem decoretur insignibus, sed liberi omnisque successio paternae dignitatis obiectu curialia vincula non exuant, nisi forte quis iam senatore susceptus consortio curiae nobilioris adnectitur. Industrium quoque virorum liberos, si non otio et torpore degeneri paternam exuere virtutem, fas erit excusari. In his tamen, qui ante expletas curialium munerum functiones meruerint dignitates, speciali humanitate tribuimus, ut, quae illis inponentur a patria, per substitutos praebere, si maluerint, non vetentur, nec agentis persona quaeratur, dummodo debiti non negetur officii. ET CETERA. DAT. XII KAL. IAN. MED(IOLANO) CAESARIO ET ATTICO CONSS.

V

1 receptum in] *scripsi dubitans, ex (supra asteriscos posui m. rec.)* V 2 quisquis e. c. o. honorum] *scripsi, quisquis honorum e. c. o. uel honestis (in archetypo videtur fuisse quisquis e. c. o. honorum) V* 3 infulas] V¹, in-

fulans V¹ 4 obiecto V 5 non exuant] nexuant V² iam senatore] *scr. patre iam senatore* 7 in *fortasse delendam* 9 si maluerint] *Gothofredus, simulauerint V non Vrec., enim V* 10 negetur] *fortasse scr. negetur curam*

XII, 1, 156 (397 Dec. 21).

IDEM AA. FLORENTINO P(RAEFECTO) V(RBI). POST ALIA: Omnes ordines collegia centuriones ac si qui . . . cuiusque muneribus vel officiis, ubicumque sunt corporati, ita generaliter inligentur, ut testimoniales impetratas sciant sibi nihil honoris privilegii excusationisve conferre. ET CETERA. DAT. XII KAL. IAN. MED(IOLANO) CAESARIO ET ATTICO CONSS.

V

2 post qui *ins.* cuiusque generis obnoxii *Seeck*, alio nomine sunt, generis *ego* 3 testimonialis V

XII, 1, 157 (398 Febr. 13 vel Sept. 13).

IDEM AA. THEODORO P(RAEFECTO) P(RAETORIO). Omnes, qui quolibet curiae iure debentur, cuiuscumque superstitionis sint, ad implenda munia teneantur. DAT. ID. FEB. MED(IOLANO) NON(ORIO) A. IIII ET EVTYCHIANO CONSS.

V. — GEMINA 12, 1, 158. — IVST. 10, 32, 49.

1 *luna* V 2 feb.] sept. *gemina*

XII, 1, 158 (398 Febr. 13 vel Sept. 13).

IDEM AA. THEODORO P(RAEFECTO) P(RAETORIO). Vaccillare per Apuliam Calabriamque plures ordines civitatum comperimus, quia Iudaicae superstitionis sunt et quadam se

3 plures] V¹, plurima V¹ quia i. s. sunt et quadam] quia qui iud. sup. sunt quadam *scr.*

lege, quae in Orientis partibus lata est, necessitate subeundorum munerum aestimant defendendos. Itaque hac auctoritate decernimus, ut eadem, si qua est, lege cessante, quam constat meis partibus esse damnosam, omnes, qui quolibet modo curiae iure debentur, cuiuscumque superstitionis sint, ad complenda suarum civitatum munia teneantur. DAT. ID. SEPT. MED(IOLANO) HON(ORIO) A. IIII ET EVTYCHIANO CONSS.

V. — GEMINA 12, 1, 157.

5 sept.] feb. *gemina*.

, 1, 159 (398 Oct. 25).

IDEM AA. EVTYCHIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Omnes omnino curiales in originalibus ac debitis perpetuo curiis perseverent et qui ex his ad provinciarum regimen atque administrationem qualibet fraude atque ambitione pervenerint, sciant se eo quem meruerant honore privandos et non solum ad curiam velut manu mox iniecta revocandos et cunctis rursus ab exordio muneribus servituros, || verum etiam media patrimonii parte multandos. DAT. VIII KAL. NOV. CONSTANT(INO)P(OLI) HON(ORIO) A. IIII ET EVTYCHIANO CONSS.

non solum in sua curia remansuros, sed etiam IVST.

|| *fin.* IVST.

V. — IVST. 10, 32, 50.

2/3 administrationem] *Iust.*, administrationum V

, 1, 160 (398 [405] Nov. 24).

IDEM AA. OPTATO P(RAEFECTO) V(RBI). POST ALIA: Si quis ex curia usque ad diem iduum Novembrium cons(ulatu) d(omini) n(ostri) Hon(orii) Aug(us)ti fratris aeternitatis meae IIII et Eutychiani v(iri) c(larissimi) administratione donatus senatorio est ordini mancipatus, senator quidem esse non desinat neque ad novellae legis vincula pertineat, sed de substituto et rebus, ut antea caveramus, omnia incunctanter quae sunt iussa custodiant. DAT. VIII KAL. DEC. CONSTANT(INO)P(OLI) HONOR(IO) A. IIII ET EVTYCHIANO CONSS.

V

1 optatio V 5 custodianur *Gothofredus*
6 cum intellegatur omnino dies praeteritus, subscriptio necesse est interpolata sit ex ipsa lege;

accedit, quod ad Optatum praefectum alia lex (2, 33, 4) data est a. 405.

, 1, 161 (399 Aug. 16 [21]).

IDEM AA. MESSALAE P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. POST ALIA: Plectibili severitate eorum fraudibus obvianandum est, qui genitalem curiam deserentes ad indebita officia fraude callidae molitionis inrepunt. Et || quamvis provisum fuerat congruae emendationis occursu, quemadmodum isti militiae nomine et honore suspenso officii redderentur, tamen quia hoc callido consilio reppererunt, ut evitatis provinciae suae finibus, tamquam istorum tantum interdictus fuisset accessus, peregrinos expeterent commeatus, ne diutius in perniciem curiarum latitandi spes et solacium eos impunitatis exacuat, horum cupiditatibus obviamus, ut ex eorum bonis, qui se vel prosecutioni vel muniis civitatum interdictae dudum ambitione militiae vel quolibet fraude 'subtraxerint', curiis quas deseruerant consulatur. Itaque si

IVST.

|| *inc.*

'curiales'

'subtrahere conati fuerint'

3 callide V 4 fuerit *Iust.* 5/6 officii] *expectamus* obsequiis vel officii eriperentur
7 istorum] *scripsi*, his eorum *Iust.*, his earum

V¹, hisparum V² 8 commeatos V 11 per-
secutioni *Iust.*

vocati edictis intra anni metas hi tamen, qui manifestis curiae nexibus inligantur, latere potius quam redire maluerint 'nec suffecerint, qui ad vicem eorum munera patriae post emensum annum, ut ordinis ratio postularit, exsolvant, sciant' interpellatis provinciarum moderatoribus ex facultatibus suis 'suis' curiis quas destituerunt consulendum. Neque enim de inmaturo praeiudicio temporis possunt brevitatem

'nec ... sciant' sciant post emensum annum

'om.

CAUSSARI. ET CETERA. DAT. XVII KAL. SEPT. THEODORO V. C. CONS.

V. — IVST. 10, 32, 51.

1 hii V 3 suffecerit V 7 breuitate V 8 xiii kal.] xii kal. *iunctas* cons. V

XII, 1, 162 (399 Dec. 1).

IDEM AA. BENIGNO VIC(ARI)O VRB(IS) ROM(AE). Ne relictis urbibus plures sese ad corpus centonariorum transferant, spectabilitas tua, quoscumque et ubicumque latentes curiis atque collegiis debitos adprobarit, matura executione restituat, si quidem tot existentibus legibus, quae occultatores certa ferri poena voluerunt, executiones praestare iudices conveniat, non referre. DAT. KAL. DEC. MED(IOLANO) THEODORO CONS.

V

2 centonariorum] *Gothofredus* (cf. 14, 8), centonariorum V 3 debitos] *Gothofredus*, debitis V 4 que V ferri poena uoluerunt] | *Cuiacius*, ferri poenam luerunt V, ferri poena multari uoluerunt *Pitā*. 5 cons. V

XII, 1, 163 (399 Dec. [?] 11).

IDEM AA. EPTYCHIANO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO. Si qui ex secundo divi patris nostri consulatu curiam relinquentes clericorum se consortio manciparunt, si iam episcopi vel presbyteri diaconesve esse meruerunt, in sacris quidem et secretioribus dei mysteriis perseverent, sed aut substitutos pro se curiae offerre cogantur aut iuxta legem dudum latam tradant curiae facultates. Residui omnes, lectores subdiaconi vel ii clerici, quibus clericorum privilegia non debentur, debitis mox patriae muneribus praesententur. DAT. III ID. DEC. THEODORO CONS.

V

3 diacones] *scripsi*, diacones V 5 hii V | *dubius*, nam *Eutychianus* praefecturam de- 6 presententur V 7 cons. V. — *Dies* | *ponit* eo anno inter Iul. 25 et Aug. 27

XII, 1, 164 (399 Dec. [?] 28).

IDEM AA. EPTYCHIANO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO. Si quis umquam natus patre curiali vel initis muneribus curiae affectata militia a suis consortibus in iudicio rectoris provinciae lite pulsabitur, nullo fori praescriptionis obice, quae quidem habeat locum, ... licebit. In aliis actionibus aput eundem provinciae moderatorem suis allegationibus utatur. DAT. V KAL. IAN. THEODORO V. C. CONS.

V

3 que V ante licebit exciderunt quaedam; uti | *videntur plura deesse talia fere*: quae quidem *inseruit Tilius itemque scholiasta Vaticanus*: | habeat locum [alibi, in hoc iudicio uti ei] derelicta curia quisque si militaverit, lite pul- | licebit 5 cons. V. — *Propter diem vide ad* | *12, 1, 163.* | *satus fori praescriptione eum uti non posse, sed*

XII, 1, 165 (399 Dec. [?] 30).

IDEM AA. EPTYCHIANO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO. Quicumque ex Iudaeis obnoxii curiae conprobantur, curiae mancipentur. DAT. III KAL. IAN. THEODORO V. C. CONS.

V. — IVST. 1, 9, 10.

1 iudeis obnoxii curia V 2 cons. V. — *Propter diem vide ad 12, 1, 163*

I, 1, 166 (400 Iun. 30).

IDEM AA. POMPEIANO PROCONS(VLI) AFRIC(AE). Iuxta veterem morem Mecilianus legatus adstruxit, ut sacerdotum filii inviti ad sacerdotium non cogantur. Antiquam igitur consuetudinem laudabilitas tua praecipiat custodiri, ita ut neque ullus indebite teneatur et tamen idonei sacerdotes deesse non possint. DAT. PRID. KAL. IVL. MED(IOLANO) STILICHONE ET AVRELIANO CONSS.

V

4 tamen] *Pithoeus et Gothofredus*, tam V

I, 1, 167 (406 Oct. 5).

IDEM AA. ET THEOD(OSIVS) A. ANTHEMIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Ne quis curialium per substitutionem muneribus se patriae, quibus natus est, abstrahat, intercludi curialibus iussimus licentiam supplicandi. DAT. III NON. OCTOB. CONSTANTINOF(OLI) ARCAD(IO) A. VI ET PROBO CONSS.

V

I, 1, 168 (409 Mai. 18).

IMPP. HONOR(IVS) ET THEOD(OSIVS) AA. ANTHEMIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Universarum civitatum ordinibus consulentes retro principum statuta firmamus, ut nemo nexui curiae mancipatus ad cuiuslibet militiae sacramentum audeat adspirare vel hoc admissio mox abstractus militia obsequiis oppidaneis mancipetur. DAT. XV KAL. IVN. CONSTANT(INO)P(OLI) HONOR(IO) VIII ET THEOD(OSIO) III AA. CONSS.

V

I, 1, 169 (409 Sept. 27).

IDEM AA. ANTHEMIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Sescentorum solidorum praebitionem, qua magistratum census Antiochena per Syriam civitatis, cum frequenter nutaret, erectus est, gratanter admisimus. Fruatur itaque decora civitas tuae provisionis iugiter incrementis et largitione nostrae clementiae, ut sub hac oblectatione populus sua tristitia consoletur. DAT. V KAL. OCT. CONSTANT(INO)P(OLI) HONOR(IO) VIII ET THEOD(OSIO) III AA. CONSS.

V

1 sescentorum] sexcentorum V 4/5 suam tristitiam *Gothofredus*

I, 1, 170 [= BREV. XII, 1, 9] (409 [412?] Nov. 26).

IDEM AA. LIBERIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. POST ALIA: Eos curiales, qui non expletis muneribus declinarunt esse quod nati sunt, reddi urbibus debita censura praecipimus. ET CETERA. DAT. VI KAL. DEO(M(B.) BAV(ENNAE) HONOR(IO) VIII ET THEOD(OSIO) III AA. CONSS.

INTERPRETATIO. Quicumque curialis non actis servitiis quae debebat, a debito officio declinavit, ad civitatis, unde discessit, servitia revocetur.

V. — BREV. (HNGO[om. int.]EXCPMS).

1 idem] VO, imp. hon. et theod. *Brev. (praeter O) ppo] pfo G^a, pfo G^b curiales (-lis E) qui] q. c. O expetis X 2 debita] VHG^tO, a debita E, addebita PMS, aut debita XC, adhibita NG^v praecipimus NXC 3 dat. ui (om. G) k. dec. rau. (lampadio et G) hon. uiii (iiii G) et th. iiii aa. (ante iiii O, om. G) libri reliqui, dat. uiiii mai. (sic) mediolanis archadio*

iiii et honorio uiiii et th. iiii aug. aug. S. — Honorio VIII et Theodosio V (a. 412) *leges duae iunctae* (8, 4, 25—14, 7, 2); *vide quae adnotavimus ad priorem* 4 quicumque] lex ista hoc dicit q. E quae] qua PM¹ a debito] NGPM, a debito E, adhibito H^aEXC, adhibeto Pith. (ex 2) 5 ciuitates NE servitio HE reuertatur G^v

XII, 1, 171 (409 [412] Dec. 7).

IDEM AA. DARDANO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO GALLI(IA)R(VM). Placuit principales viros e curia in Galliis non ante discedere, quam quindeccennium in ordinis sui administratione compleverint, per quae annorum moderata curricula impleant patriae gratiam. Et quamvis cunctos deceat revocari, qui brevi tempore videntur elapsi, sectandam tamen moderationem esse censuimus, ut eos tantum ad declinatas necessitates nunc redire iuberemus, qui ante hoc recessisse sexennium deteguntur. Nec quemquam convenit constituta salubriter annorum spatia recusare, quando expletis omnibus splendoris et honoris ornamenta succedunt. Sane quoniam principalem locum et gubernacula urbium probatos administrare ipsa magnitudo deposcit, sine ordinis praedudicio consensu curiae eligendos esse censemus, qui contemplatione actuum omnium possint respondere iudicio. Eum vero, qui usque ad secundum euectus locum administrationem aut aetate implere aut debilitate nequiverit, suffragium meritorum et transactae testimonium vitae, tamquam primus constituto tempore curiam rexerit, obtinere conveniet. DAT. VII ID. DEC. RAVEN(MAR) HONOR(IO) VIII ET THEOD(OSIO) III AA. CONSS.

V

2 gallis V	5 tantum] Tilius, tanti V	plere V ^a	13 scribendum esse Honorio VIII
6 sexennium V	10 possit V eum] Gothofredus, cum V	11 etate implere V ^b , etatem-	et Theodosio V AA. cons. observavit Tillemont (Honor. not. 26)

XII, 1, 172 (410 Mai. 24 vel Iun. 25).

IDEM AA. HERCVLIO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO ILLYRICI. Sententiae conquiescant, quae in praedudicium curiarum transactis temporibus sub examine magnificae sedis tuae contra rationem veritatis prolatae curiae debitos per gratiam absolverunt, universique, quos sors nascendi municipalibus muneribus obligavit, fortunam propriam subire cogantur. Eos autem, qui sub patrocinio clericatus muneribus debitis patriam fraudaverunt, reddi sub ea condicione praecipimus, ut pro temporis consideratione et gradu, quem in ecclesiis obtinent, vel ipsi ad statum pristinum redeant et functionibus municipalibus obsecundent vel eorum patrimonia curiis consignentur: his etiam, qui ultro se curiarum coetibus inseruerunt, in ea quam elegerunt fortuna residentibus, circa eorum filios legum auctoritate servata. DAT. VIII KAL. IVN. CONSTANT(INO)P(OLI) VARANE V. C. CONSS.

V

1 ppo] pf V	illyci V ^a	2 magnifice V	9 fortunam a residentibus V: fortasse fortuna manere debentibus	10 viii k. iul. lex iuncta cons. V
4 cogentur V ^a	mun. deb.	6 ecclesiis] V ^a , aeclesiis V ^b	5 fortasse scr. patr. fraud.	

XII, 1, 173 (410 Aug. 26).

IDEM AA. ANTHEMIO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO. Ad inferiorum curialium relevandas fortunas et inpressionem potentium [cohibendam placuit, ut ab instanti octava indictione descriptiones, [quae per singulos ordines agitantur cogentibus diversis negotiis, non sumant ante principium, quam aput acta provinciarum rectoribus intimentur et ex eorum fuerint auctoritate firmatae. Sed et aurum, quod ex huiusmodi contributione redigitur, ita debet susceptori aurario consignari, ut securitatibus nomen inferentis, dies consul mensis, causa et summa comprehendatur, quo et descriptionis aequitas inlustretur et descriptus documentis evidentibus fulciatur. Hoc etiam observando, ut [quadrimestris

IVST.
[itidem curialium r' om.
[si
receptae sententiis
consules
[in

4/5 cogentibus diu. negotiis agitentur Iust. 10 quo] Iust., quodam V

quoque breuibus, qui 'ab excellentiae tuae officio' solle-
 niter diriguntur, celebratae descriptionis dispunctio societur,
 ut ꝑ vestrae potestatis scientiam formidantes nihil ad rele-
 vationem locupletum atque inopum perniciem audeant per-
 3 temptare. Quod et 'circa hos' optimum est custodiri,
 'quibus' lucrativae facultates ex bonis curialium 'obvene-
 runt', ut et 'ipsi' fructu provisionis simillimae potiantur.
 4 Quam dispositionem si quis iudicum, numerariorum vel curia-
 lium mutilandam ꝑ crediderit, interminationi, quam vestra
 sedes statuerit, subiacebit. DAT. VII KAL. SEPT. CONSTANT(INO)-
 P(OLI) VARANE V. O. CONS.

'ad e. t. officium'

ꝑ omnes

'tunc'

'cum' | 'curiae obvenerint'

'inopes et locupletes'

ꝑ esse

5

10

V. — IVST. 10, 22, 1.

2 descripciones V 7 ut] *Iust., om.* V 8 nume-
 rariorumue scr. 9 mutilandam V 10 sedis V | 11 cons. V

1, 174 (412 Mart. 10).

IDEM AA. EVCHARIO PROC(ONSVLI) AFR(ICAЕ). Duumvirum impune non liceat extollere
 potestatem fascium extra metas ꝑ propriae civitatis. || ꝑ territorii IVST. | || *fn.* IVST.
 Curiales etiam sacerdotio provinciae, sed et filios reddi praecipimus propriae civitati.
 DAT. VI ID. MAR. RAV(ENNAE) HONOR(IO) VIII ET THEOD(OSIO) V AA. CONS.

V. — IVST. 10, 32, 53. — *Scholia Vaticana*: magistratum sine poena fasces adtollentem
 curialemque foris (= *extra*) terminos suae civitatis non transgredi

3 scr. a sacerdotio

1, 175 (412 Mai. 18).

IDEM AA. LVPIANO COM(ITI) ET MAG(ISTRO) MIL(ITVM) PER ORIENT(EM). Hi, quos modera-
 tores provinciarum maximeque Foenices, ordinibus civitatum prosequentibus docti, ex con-
 sortio curiali ad officium culminis tui demigrasse suggesterint, mox sub fida prosecutione
 ad eiusdem iudicis transmittantur examen, qui super eorum nominibus rettulerit, vel
 sponte civilia munera subituri vel, si litigandum putaverint, post sententiam cognitoris,
 si id ea suggesterit, ordini mancipandi. DAT. XV KAL. IVN. CONSTANT(INO)P(OLI) HON(ORIO)
 VIII ET THEOD(OSIO) V AA. CONS.

V

1 hii V 2 maximique V persequentibus scr. 4 rettulerit] *Gothofredus*, rettulerint V

1, 176 (413 Ian. 27).

IDEM AA. IVLIANO II PROC(ONSVLI) AFR(ICAЕ). Exceptis his, qui Karthaginensi curiae
 munus sacerdotii transegerunt, omnes, quicumque ex aliis provinciis atque civitatibus
 hoc honore decorantur, ad proprias urbes redire praecipimus. Quidquid sane provincia-
 rum nomine agi sacerdotalium superflua turba consuevit, id ab eo, qui sacerdotium red-
 det, suo tempore iubemus impleri. Ac ne quid festis ac legitimis diebus subtraxisse
 videamur, etiam illud definiendum esse censemus, ut, quicumque propter pompam illius
 diei Karthaginem forte convenerit, intra quinque dies ad propria rediturus ex eadem
 urbe discedat. Ne autem certa statuta impune ullus audeat violare, XXX librarum auri
 multam statim a proconsulari officio exigi se cognoscat, qui in Karthaginensi urbe ex-
 cepto ipsius decuriae viro habitandi gratia voluerit residere, cum dierum numerum, qui

1 *post* curiae *fortasse excidit* adscripti | tam] *Gothofredus*, multa V 10 decuriae]
 4 sacerdotalium] a sacerdotalium scr. 9 mul- | curiae *Gothofredus*

THEOD. I.

45

est statutus, excesserit: ipsius quoque dignitatis privilegio spoliandum esse se non dubitet. Inhiberi autem etiam illas occasiones praesenti auctoritate censemus, ne comparatis sacerdotalis aliquis subito aedibus domicilium se habere confingat, cum specialiter statuisse videamur, ut quisque illo redeat, unde eum ducere originem constat. DAT. VI KAL. FEB. RAV(ENNAE) POST CONS. HON(ORI) VIII ET THEOD(OSII) V AA.

V

1 esse se] esse V 2/3 sacerdotalis] *Haenel*, sacerdotalibus V 3 aliqui V

XII, 1, 177 (413 Apr. 16).

IDEM AA. LEONTIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O ILLYRICI. Etsi veterum principum sanctiones eos, qui nullis curiae nexibus obligati soli genialis amore vel liberalitatis cupiditate suadente munus curiale subierint, obligari necessitatibus curiarum praecipiunt, tamen vastato Illyrico consulentes apud omnes dumtaxat Illyrici civitates praecipimus observari, ut, quisquis posthac integrae opinionis a consortio curiae penitus alienus ultro munus curiale putaverit subeundum vel oblata dumtaxat pecunia, per quam id ex integro poterit expediri, vel actu muneris ipsius vel insignibus subeundis, id est sive cum populi plausu sive etiam verecundae et tacitae conscientiae remuneratione contentus, adhibito ordine vel maiore eius parte illius videlicet civitatis, in qua munus spontaneum crediderit explicandum, in iudicio rectoris provinciae vel absente eo apud duumviros sive defensorem eiusdem civitatis primo se curiae non teneri incorrupta ordinis adstipulatione perdoceat, dein si certum munus se explicaturum promiserit, curialium praesentium responsione munitus, quod nec ipse nec facultates eius aut successores utpote curialis inquietudinem sustinebunt, liber et ab omni securus molestia curiali promissum munus absolvat, nec enim quod coeperit semiplenum deserere permittatur; ita ut pro hac liberalitate, peracto munere quod sponte promisit, eum honorem in ea civitate habeat, quem curialis habet eodem munere suscepto pariter et impleto. Sed si quis ex curiali prosapia vel gratia vel angustiis ordinis abusus praetextu legis per munus aliquod se putaverit curia liberandum, post expletum munus et gratiosam vel necessitate expressam professionem ordinis nihilo minus setur a curia utpote curialis. Quam legem, ex quo lata est videlicet valituram, per omne dumtaxat Illyricum praecipimus observari. DAT. XVI KAL. MAL. CONSTANT(INO)P(OLI) LVCTIO V. C. CONS.

V

5 integre V	paenitus V	7 expediri]	pote successoris <i>malim</i>	inquietudine V
<i>Gothofredus</i> , experiri V	sine] <i>scr.</i> si sine	14 adsoluat V	15 quo V	desere V
8 adhibito] <i>Gothofredus</i> , adebito V	12 si	18 praetexto V	21 omnem V	22 cons. V
<i>delendum</i>	13 aut successores utpote] ut-			

XII, 1, 178 (415 Ian. 21).

IDEM AA. SELEVCO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Omnes, qui curiali genere origine vel stirpe gignuntur, curiarum nexibus obligentur. Aequum est enim, ut ingenua matre nascentes et quorum natales origo demonstrat, ex matre ingenua nati maiorum suorum dignitatibus sociantur. Nec quisquam privatorum suorum iuri lege nostra putet aliquid derogatum, qua, eorum morem secuti, rei publicae nostrae ex feminis cupimus esse consultum, ET CETERA. DAT. XII KAL. FEB. RAV(ENNAE) HONOR(IO) X ET THEOD(OSIO) VI AA. CONS.

V

1 seleucho V	3/4 ingenua matre nascentes	5 eorum] <i>fortasse</i> ueterum
et <i>delenda</i>	4 suorum] suo <i>Gothofredus</i>	

XII, 1, 179 (415 Ian. 21).

IDEM AA. SELEVCO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. POST ALLA: Senatusconsulti Claudiani auctoritatem firmantes ingenua stirpe creatos, quorum maiores curiae servierunt, civitati-

1 seleucho V

bus iussimus redhiberi. Quod non solum de futuris, sed etiam de praeteritis observan-
 1 dum esse censemus. Vacantes quoque et nulla veterum dispositione ullius corporis
 2 societati coniunctos curiae atque collegiis singularum urbium volumus subiugari. Eos
 etiam, qui ad militiae cuiuslibet sacramenta venerunt, conventos propriis volumus inser-
 3 vire muneribus. Ita ut, si quis de reddendis ac iungendis eligendisve curialibus vocem
 4 reluctationis obiecerit, quinque librarum auri multa protinus feriat, fisci nostri compen-
 diis profutura. Servus vero actor sive procurator flammis detur ultricibus, obnoxii
 curialibus nihilominus restitutis. DAT. XII KAL. FEB. RAV(ENNAE) HON(OBIO) X ET THEO-
 D(OSIO) VI AA. CONSS.

V. HALBERSTAD. (*inde a 3 societate*).

3 societati] *scripsi*, societate V *Halberstad.* singularum] *Halberstad.*, singulorum V

180 (416 Febr. 17).

IDEM AA. VRSO P(RAEFECTO) V(RBI). Licet augeri coetum amplissimum cupiamus, cuius
 consortio gratulamur, tamen, si quis functionibus involutus et nexibus municipalis ordinis
 innodatus codicillos clarissimatus potuerit inpetrare, nec suscipiendos eos tua sublimitas
 nec penitus allegandos esse cognoscat. Nec enim credimus utrumque per unum, prout
 convenit, posse compleri. DAT. XIII KAL. MART. CONSTANT(INO)P(OLI) THEOD(OSIO) A. VII ET
 PALLADIO CONSS.

V. HALBERSTAD.

1 amplissimum V

181 (416 Mai. 3).

IDEM AA. PALLADIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Salvis his, quae iam dudum tam a nobis
 quam a retro principibus parentibus nostris super curialibus
 statuta noscuntur, hac etiam || generali lege sancimus, ut, si
 quis suum decurionem [vindicare 'voluerit', si 'iudicis' de-
 sit copia, eundem manus iniectioe concessa sciat ad examen
 cognitoris resultantem esse deducendum, ita ut moderator
 provinciae, si quaestio fortasse fiducia defensionis ulla genera-
 tur, nisi intra tres menses causam originis competenti discep-
 tatione cognoverit atque convictum cum poena restituerit
 debitis muneribus vel liberum ab inquietudine 'vindica-verit',
 X librarum auri multam cogatur exsolvere, eius etiam officium
 1 pari damni inrogatione teneatur. || Si quos sane curiae
 obnoxios in diversis officiis atque militia subterfugientes
 decurionatum ante esse claruerit, si per suffectam personam et periculo suo idoneam
 originis nexum procurare noluerint, exutos sacramento militiae ad civitates proprias dirigi
 15 convenit sub prosecutione idonea, ita ut de eorum nominibus, qui armatum adpetierint
 sacramentum, ad viros illustres magistrorum militum scribta mittantur, ut eorum auctori-
 tate soluto cingulo militari reddantur muniis civitatum. DAT. V NON. MAL RAV(ENNAE) D.
 N. THEOD(OSIO) A. VII ET PALLADIO CONSS.

IVST.

|| *inc.*

[curiae | 'maluerit' | 'prae-
 sidis' 5

'pronuntiauerit' 10

|| *fn.*

V. HALBERSTAD. — IVST. 10, 32, 54.

1 numerus constitutionis est CLXXXII in Halber-
 stad. que V 5 eundem] V *Iust.*, in eundem
 priores errore sciat] *Iust.*, sciet V

14 ante] *fortasse scr.* ante debitum *similiterve*
 16 adpetierit V

182 (416 Aug. 26).

IDEM AA. MONAXIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Nemo posthac munerum ordine trans-
 curso ad altioris curiae honores audeat pervenire, sed prius universis functionibus per

1 munerum] nisi munerum *scr.* 2 altioris] honoris V
 V, altiores *Halberstad.* honores] *Halberstad.*,

ordinem propriae civitatis expletis tum demum ad competentem honorem singuli venire deproperent. DAT. VII KAL. SEPT. EVDOKIOF(OLI) THEOD(OSIO) A. VII ET PALLADIO CONS.

V. HALBERSTAD. (*fnit* 707, 2 [uni]versis functionibus).

XII, 1, 183 (418 Apr. 17).

IDEM AA. MONAXIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Neminem obnoxium curiae et publicis functionibus involutum ad incongruam sibi fortunam deinceps adspirare elicitis codicillis clarissimatus magnitudo tua permittat, ut singulae civitates retineant obnoxios suis muneribus. Super hoc enim etiam et illustris praefectura urbana nostra est commonita sanctione. DAT. XV KAL. MAL. CONSTANT(INO)P(OLI) HON(ORIO) XII ET THEOD(OSIO) VIII AA. CONS. 5

V

3 tua] a V¹ 4 et *delendum*

XII, 1, 184 (428 Apr. 15).

IDEM AA. ASCLEPIODOTO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Liberos curialium vel cohortalitorum quandoque susceptos, sive ante praerogativam et tempora expressa praesumptae militiae sive post decursa stipendia, originalem sequi condicionem oportet, quoniam satis est parentibus eorum vacationem a nostra clementia pro remuneratione fuisse concessam. DAT. XVII KAL. MAL. CONSTANT(INO)P(OLI) ASCLEPIODOTO ET MARINIANO CONS. 5

V. — GEMINA 6, 35, 14 (*ubi vide*).

XII, 1, 185 (429 Apr. 27).

IMPP. THEOD(OSIVS) ET VAL(ENTINI)ANVS AA. CELERI PROC(ONSVLI) AFRIC(AE). Semel securitatem de refusione munerum emissam ab alio 'proconsule' non liceat 'iudice' IVST. refricari. Et ideo spectabilitas tua saluberrimae ac iustissimae praeeptionis formam secuta prohibebit in posterum eos ad discussionem transacti muneris constringi, quos claruit 'acceptae' securitatis prosperitate laetari. DAT. V KAL. MAL. 'accepta' IVST. 5
RAV(ENNAE) POST CONS. FELICIS ET TAVRI VV. CĀ.

V. — IVST. 10, 22, 2.

1 celere V

XII, 1, 186 (429 Apr. 27).

IDEM AA. CELERI PROC(ONSVLI) AFRIC(AE). Legatio proconsularis provinciae per Bubulum spectabilem virum comitem curiales pro aliis, qui nec in eodem territorio possident, deflevit adstringi, quod ab obnoxiiis saepe debetur devotissimi quique cogantur exsolvere. Quae res pro arbitrio compulsorum vel opinatorum sive iudicum in eam famam mali iugitate pervenit, ut nullus paene curialis idoneus in ordine cuiusquam urbis valeat in- 5
veniri. Cuius praesumptionis abolita consuetudine || iubemus neminem || inc. IVST.
curialem pro alieni territorii debitis adtineri, sed tantum municipem pro || fn. IVST.
gleba propria conveniri. || Spectabilitas tua, salubrem sanctionem secuta, unumquemque debitorem suo deinceps nomine faciet adtineri. DAT. V KAL. MAL RAV(ENNAE) POST CONS. FELICIS ET TAVRI VV. CĀ. 10

V. — IVST. 11, 59, 16.

as in] *scripsi*, quin V 3 saepe debetur] debita saepe *scr.*

1, 187 (486 Apr. 3).

IDEM AA. ISIDORO P(RAEFECTO) P(RAETORIO). Qui ante hanc legem spectabilium vel in-
 lustrum quocumque modo sortiti sunt dignitatem, parto semel honore et privilegiis per-
 fruuntur. Si qui vero postea ex decurionibus vel subiectis curiae ad spectabilium gradum
 processerint, per se tam curialia quam senatoria subeant munera eorumque liberi post
 senatoriam suscepti dignitatem patrum obstringantur exemplo. Quod si qui inter inlustres 5
 etiam viros locum occupaverint non laborioso
 administrationis actu, || sed honorario titulo digni-
 tatis, senatui quidem per se respondeant, curiae
 vero per substitutos suarum periculo facultatum
 satisfaciant; || quorum liberos et post eorum
 inlustrem dignitatem progenitos non solum sena-
 torum, sed etiam decurionum munia per se, non per subrogatos, subire conveniet. ET
 OETRA. DAT. III NON. APRIL. CONSTANT(INO)P(OLI) ISIDORO ET SENATORE CONSS. BODEM EXEMPLE
 NVEVLO P(RAEFECTO) P(RAETORIO) ILLYRICI.

|| inc. Li vero qui honorario titulo illustrem
 dignitatem consecuti sunt, per substitu-
 tos periculo suarum facultatum curiae
 muneribus satisfacere non vetentur *fn.*
 IVST. 10

V. — IVST. 10, 32, 60.

10 satis] *Cuiacius*, statim V

1, 188 (486 Apr. 3).

IDEM AA. ISIDORO P(RAEFECTO) P(RAETORIO). POST ALIA: Si 'qui' decurio aut
 subiectus curiae || ullam ante hanc legem gessit militiam aut coeptam du-
 dum etiam nunc gerit aut causidicinam in foro amplissimae praefecturae
 Orientis atque Illyrici vel urbano profitetur iudicio, in eodem latarum
 pridem constitutionum sanctio observetur. Post hanc vero legem si quis
 ex his || ausus fuerit ullam affectare militiam, nulla praescriptione tem-
 poris muniatur, sed ad condicionem propriam retrahatur, ne ipse vel eius liberi post
 talem ipsius statum procreati quod patriae debetur valeant declinare. ET OETRA. DAT. III
 NON. APRIL. CONSTANT(INO)P(OLI) ISIDORO ET SENATORE CONSS.

'quis' IVST.
 || *fn.* IVST.

|| *redit* IVST.

V. — GEMINA (?) 8, 4, 30 (*ubi vide*). — IVST. 10, 32, 55.3 amplissime V 4 atque] *scr.* uel

1, 189 (486 Iun. 4).

IDEM AA. ISIDORO P(RAEFECTO) P(RAETORIO). Alexandrinis principalibus, etsi advoca-
 tione fungantur, nihilo minus peregrinatio ne incumbat nec
 cura publica nisi in sua tantum civitate committatur. Et
 primus nisi in 'muneribus universis expletis ad sum-
 mum pervenerit gradum, comitivae primi ordinis 'frui per
 quinquennium' dignitate praestita 'nec senatoriis minime
 functionibus obstringatur,' in 'curia' tamen permaneat. DAT.
 PRID. NON. IVN. CONSTANT(INO)P(OLI) ISID(OR)O ET SENATORE CONSS.

IVST.

'cum'
 'fruat post biennium'
 'nec . . . obstringatur' *om.*
 'curialibus'

V. — IVST. 10, 32, 56.

2 peregrinatio ne] *scripsi*, peregrinationis V *Iust.* (*KOI*)

1, 190 (486 Iun. 4).

IDEM AA. ISIDORO P(RAEFECTO) P(RAETORIO). Quinque 'primates' 'summates' IVST.
 ordinis Alexandrini a corporalibus iniuriis immunes esse censemus, ut voce libera com-

1 isido V primates] V *Iust.* (*Russ. ex Theod. puto*), summates primi *Iust.* (*Z*), summates *Iust.* | (*KOI*) 2 a *om. Iust.*

moditates patriae defendant, cum possint, si quid egerint criminose, pecuniariis coherceri dispendiis. Aestimabuntur autem praesente curia viri spectabilis Augustalis iudicio. DAT. FRID. NON. IVN. CONSTANT(INO)P(OLI) ISIDORO ET SENATORE CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 57.

2 uiris V 3 pridī V

XII, 1, 191 (436 Iun. 4).

IDEM AA. ISIDORO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Eum, qui XXX annos in Alexandrina civitate civilibus inhaeserit muneribus, corporalibus muniis, non pecuniariis excusari conveniet, habita consideratione videlicet meritorum, ut hoc bene cogniti privilegium consequantur nec eo passim fruantur indigni. DAT. FRID. NON. IVN. CONSTANT(INO)P(OLI) ISIDORO ET SENATORE CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 58.

2 inhaeserint V 2/3 conuenit Iust. 3 cogniti] Iust., cogni V¹, cognitum V^{2*}

XII, 1, 192 (436 Aug. 4).

IDEM AA. ISIDORO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Si quos spontaneos hypomnemotografi munificos suis exhortationibus ad publicas nominaverint functiones, [Augustalis iubemus non expectandum esse consensum, qui fit plerumque venalis, sed utriusque partis sufficere voluntatem, ut incipiat functio, quam nullus incusat, tum ad memoratum iudicem tam nominati quam etiam creatoris consona relatione currente: quam si suscipere vel confirmare distulerit, sciat se XXV auri librarum condemnatione plectendum. DAT. FRID. NON. AVG. CONSTANT(INO)P(OLI) ISIDORO ET SENATORE CONSS.

[pro tempore viri spectabilis IVST.

V. — IVST. 10, 32, 59.

1 ypomnemotografi V 2 exortationibus V | Iust. creatoris] Iust. (K* I*), creatores V Iust.
3 augustalis ante 4 qui fit Iust. 4 fit] (rel.)
Tilius Iust. (Z), sit Iust. (K O I), fir V 6 tunc

II. DE PRAEBENDO SALARIO.

Iust. 10, 37.

XII, 2, 1 (349 Oct. 3).

IMP. CONSTANTIVS A. AD MARCELLINVM C(OMITEM) OR(IENTIS). POST ALIA: Nulli salarium tribuatur ex viribus rei publicae nisi ei, qui iubentibus nobis specialiter fuerit consecutus. || Gravitas igitur tua placitis obsequatur. ET CETERA. DAT. V || fin. IVST.
NON. OCTOB. CONSTANTINOP(OLI) LIMENIO ET CATVLLINO CONSS.

V. — EXCERPTA DE SALARIO (cod. Montispeess. 306). — IVST. 10, 37, 1.

1 imp. constantinus (sic V) ā V, idem (praec. 13, 3, 1. 13, 4, 1) Montispeess. c̄ or] V (unde editores ante Haenelium effecerunt correctorem) | Haenel) post alia om. Montisp. 2 tribuatur] praebetur Montisp. 3 grauitas . . .
et sic fere Iust. (O), om. Montispeess. (errat) | 4 cons. om. Montisp.

III. DE PRAEDIIS ET MANCIPIIS CVRIALIVM
SINE DECRETO NON ALIENANDIS.

Iust. 10, 34: de pr. c. sine d. n. a.

3, 1 (386 Nov. 24).

IMPPP. VALENTINIANVS, THEOD(OSIVS) ET ARC(ADIVS) AAA. CYNBEGIO P(RAEFECTO) P(RAE-
TORI)O. Si quis decurionum vel rustica praedia
vel urbana 'vel quaelibet mancipia' venditor
necessitate coactus addicit, interpellet iudicem
competentem omnesque causas singillatim quibus
stranguilatur exponat, 'ut mereatur valituram
in perpetuum comparatori probata adsertione
sententiam'. Ita enim fiet, ut nec immoderatus
venditor nec emptor [inveniat]ur iniustus. Deni-
que nihil erit postmodum, quo venditor vel cir-
cumventum se insidiis vel obpressum potentia
comparatoris queri debeat, quandoquidem sub
fide actorum et de necessitate distrahentis et de
voluntate patnerit comparantis. Quod si quis
contra vetitum occultis molitionibus per sub-
positas fraude personas cuiuslibet loci, quem
tamen decurio distrahat, comparator exstiterit,
sciat se pretio 'quod dedit et loco, quem com-
paraverit, esse privandum'. DAT. VIII KAL. DEC.
CONSTANT(INO)P(OLI) HON(ORIO) N. F. ET EVODIO CONES.

	IVST.	
'om.'		
		5
'ut . . . sententiam' om. (pro his ins. locus ex Th. 12, 3, 2)		
[cuiuscumque sit condicionis (cf. Th. l. c.)		10
		15
'quod dedit esse privandum et locum quem comparavit cum fructibus esse resti- tuendum' (cf. Th. l. c.)		20

V (cum Solms.). — IVST. 10, 34, 1.

3 quelibet V 6 stranguilatur] V, strangulatur Iust. 12 quari V 13 necessitati V

3, 2 (423 Aug. 9).

IMPPP. HON(ORIVS) ET THEOD(OSIVS) AA. ASCLEPIODOTO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Quoniam
de constitutione inclytæ recordationis avi nostri de alienandis praediis curialium promul-
gata dubitatum est, utrum soli principales sine decreti interpositione collegarum
possessiones emere vetentur an omnibus comparandorum huiuscemodi fundorum copia sine
praedicta observatione negata sit, generali sanctione decernimus, ut, si curialis praedium
urbanum aut rusticum vendat cuiuscumque condicionis emptori, apud rectorem provinciae
idoneas causas alienationis alleget, non perfunctorie a iudice, sed verissime requiren-
das, || 'ut' ita demum distrahendae possessionis facultatem
accipiat, si alienationis necessitatem probaverit. Infirmam
enim erit venditio, si haec fuerit forma neglecta, || ita ut et
pretium emptor amittat et venditori cum fructibus inlaesam
possessionem restituat. Quae quidem de futuris contractibus observanda sunt. Prae-
teritas vero emptiones in Osdroëna specialiter provincia confectas, licet ex tempore legis
sub divo avo nostro promulgatae sine gestorum testificatione a qualibet persona celebra-
tas infirmari oporteat, tamen ex prima transacta nuper indictione ita volumus infirmari,
ut alterius fortunae vel honoris homines, qui sine decreto praedia curialium in memorata

inc. IVST. 'et'	
fin. IVST.	10

4 huiuscemodi] huiusce V	5 cernimus V	perfunctio altero V	10 enim] V Iust. (Z),
6 condiciorum V ^a	7 alliget (sic utroque loco)	ei Iust. (X), om. Iust. (KOI)	neglecta V ^b ,
non . . . 9 alienationis bis in transitu a pagina ad paginam V	perfunctoriae priore loco,	neglecta V ^a	11 praetium V
		amittatur V	13 specialiter V ^a

provincia compararunt, receptis pretiis possessiones quas emerant dominis restituant; ita ut, si usuras vel sumptus rei melioratae poposcerint, a venditore percipiant, fructus invicem reddituri. DAT. V ID. AVG. EVDXIOF(OLI) ASCLEPIODOTO ET MARINIANO CONSS.

V. — IVST. 10, 34, 1.

1 praetiis V 3 u] ui *lex iungenda*

III. DE INPONENDA LVCRATIVIS DESCRIBTIONE.

Iust. 10, 36.

XII, 4, 1 (428 Iun. 9).

IMP. THEOD(OSIVS) ET VALENTINIANVS AA. FLORENTIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Ii qui ex lucrativa causa possessiones detinent, quae aliquando curialium fuerint, pro singulis earum iugis et capitibus quaternas siliquas annuas ordinibus nomine describitionis exsolvant, ita ut praebitionis istius forma non praeiudicet illis civitatibus, in quibus consuetudo praecedens vel pacta quaedam vel alia necessitas ampliorem summam exigere persuadet. ET CETERA. DAT. V ID. IVN. CONST(ANTINO)P(OLI) FELICE ET TAVRO CONSS.

V

1 hii V 3 annuus (*sic*) V

V. QVEMADMODVM MVNERA CIVILIA INDICANTVR.

Iust. 10, 43: q. c. m. indicuntur.

XII, 5, 1 (326 Iul. [?] 30).

IMP. CONST(ANT)INVS A. TIBERIANO COM(ITI) PER AFRI(AM). Ii magistratus, qui sufficientis duumviris in futurum anni officium nominationes impertiunt, periculi sui contemplatione provideant, ut, quamvis populi quoque suffragiis nominatio in Africa ex consuetudine celebretur, tamen ipsi nitantur pariter ac laborent, quemadmodum possint ii, qui nominati fuerint, idonei reperiri. Nam aequitatis ratio persuadet, nisi idonei fuerint nominati, ipsos, quorum est periculum, adtineri. DAT. NICOMEDIAE III KAL. AVG. CONSTANTINO A. VII ET CONSTANTIO CAES. CONSS.

V

1 hii V	2 futuri <i>fortasse</i>	4 hii V	<i>scripsi, constante V Dies dubius, nam eo tempore Constantinus morabatur Romae</i>
6 constantino] constantp V		7 constantio]	

XII, 5, 2 (337 Mai. 21).

IDEM A. AD CONCLIVM PROV(INCIAE) AFRI(CAE). Sacerdotales et flamines perpetuos atque etiam duumvirales ab annonarum praeposituris inferioribusque muneribus immunes esse praecipimus. Quod ut perpetua observatione firmetur, legem hanc incisam aeneis tabulis iussimus publicari. P(RO)P(OSITA) XII KAL. IVN. KARTHAGINE FELICIANO ET TITIANO CONSS.

V

1 flamines V 2 immuni V 3 precipimus V 4 karthagini V tatiano V

XII, 5, 3 (397 Mart. 17).

IMP. ARCAD(IVS) ET HON(ORIVS) AA. PROBINO PROC(ONSVLI) AFRI(CAE). Quis tam inveniri iniquus arbiter rerum potest, qui in urbibus magnifico statu praeditis ac votiva curialium

numerositate locupletibus ad iterationem quempiam transacti oneris
 'inpellat', ut, cum alii necdum paene initiati curiae sacris fuerint, 'compellat' IVST.
 alios continuatio et repetitae saepe functiones adficient? DAT. XVI KAL. APRIL. MEDIO-
 LANO) CAESARIO ET ATTICO CONSS.

V. — IVST. 10, 32, 52.

VI [= BREV. II]. DE SVSCEPTORIBVS, PRAEPOSITIS ET ARCARIIS.

propositis V, propositis N hacriis X. — *Iust.* 10, 72.

II, 6, 1 (321 Apr. 7).

IMP. CONSTANTINVS A. AD EDICTVM. Si quem susceptorem evertisse constiterit rationem
 et ad solvendum non esse idoneum, creator eius hac necessitate teneatur, ut, quidquid
 ille dilapidavit, ipse de propriis rebus instauret compellaturque damnum omne sarcire,
 quod non esset inlatum, si in idoneis nominandis competens adhibitum esset examen.
 DAT. VII ID. APRIL. CRISPO II ET CONSTANTINO II CC. CONSS.

V

1 ad edictum] V, debuit esse edictum (vide ad | *Gothofredus*, quod V 5 constantino ii ca
 11, 16, 3) 2 hac] ac V 4 quod non] cons. V

II, 6, 2 (325 Iul. 19).

IDEM A. AD EVFRASIVM RATIONALEM TRIVM PROVINCIARVM. POST ALIA: Pro multis etiam
 et in diversis locis constitutis liceat simul auri pondus inferre, ita ut pro omnibus fundis
 securitas emissis cautionibus detur, ne separatim ab unoquoque auro exacto multis et
 adsidiuis incrementis provincialium utilitas fati-
 1 getur. || 'Hoc quoque addimus, ut unusquisque
 quod debet intra anni metas, quo tempore voluerit, inferat et per tabularium apparitorem in-
 latio cognoscatur absque omni mora auro sus-
 10 cipiendi, ne quis in aliena civitate sumptus
 faciat vel, quod est gravius, legem commissi
 frustratus incurrat'. Nam si solvere volens a
 suscipiente fuerit contemptus, testibus adhibitis
 contestationem debet proponere, ut hoc pro-
 15 bato et ipse securitatem debitam commissi nexu
 liberatus cum emolumentis accipiat et qui susci-
 pere neglexerit, eius ponderis quod debebatur
 ¶ duplum fisci rationibus per vigorem officii 'tui'
 inferre cogatur. ¶ DAT. XIII KAL. AVG. PAVLINO ET
 IVLLIANO CONSS.

IVST.

'hoc . . . incurrat' || Susceptores publicos
 absque omni mora auro suscipere censem-
 5 mus, ne quis per hanc occasionem sump-
 tus facere compellatur.

¶ in
 'praesidis'

¶ Quod autem susceptores iudice cuius
 interest neglegente violaverint, ex ipsius
 iudicis facultatibus sarcietur.

V. — IVST. 10, 72, 1.

1 eufrasium] *Iust. cum coniuncta* 12, 7, 1, eu- | 4 intertrimentis *Gothofredus* 8 cognoscatur
 fraxium V 3 aut detur aut datur V | malim agnoscatur 15 liberatis V

I, 6, 3 (349 Aug. 1).

IMP. CONST(ANT)IVS ET CONSTANS AA. CLAVDIO P(RAE)F(ECTO) ANNON(AE) ALEXANDRIAE.
 Suscepto[res cen]tesimae dimidium, annotatores ve[ro ce]terorumque officiorum diversos

homines, quos rationibus constat obnoxios [*esse*], alterum dimidium habere censuimus, [*et*] nihil impetratoribus beneficii per rescriptum adversus ordinem constitution[is] possint prodesse commenta. DAT. KAL. A[VG]. LIMENIO ET CATVLLINO CONSS.

V ([*]* *comprehensa sic relata a Tilio iam evanuerunt in vv. extremis madore corrupta*).

1 [*et*] ut *Tilius*

XII, 6, 4 (365 Iun. 18).

IDEM VAL(ENTINI)ANVS ET VALENS AA. AD MAMERTINVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Ad virum clarissimum proc(onsulem) Afric(ae) dari litteras iubemus, ut, sive ex principalium sive ex honoratorum numero pro merito fidei suae industriaeque susceptor vestium electus fuerit, huiusmodi necessitatis sarcinam uno dumtaxat anno sustinere praecipiat: exceptis tamen his, qui palatinae militiae privilegiis muniuntur vel qui officiis ac ministeriis functi merito stipendiorum, merito dignitatis ornatum se adprobant consecutos: ita tamen, ut creationis periculum a proconsulari officio non recedat. DAT. XIII KAL. IVL. VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V. — GEMINA 7, 6, 1 (*inde a 2 siue*).

3 pro merito f. s. industriaeque (-trique *V*) om. *gem.* 3/4 electus fuerit] nominetur *gem.*
4 huiusmodi . . . praecipiat] et vir spectabilis proconsul africae moneatur, ut ad excludendas fraudes uno anno non plus haec necessitas procuretur *gem.* 4/5 exceptis . . . 6 con-

secutos] exceptis videlicet his qui p. m. privilegiis fulciuntur vel qui o. ac m. perfuncti m. st. consecuti sunt dignitates (*post* uestium nominetur) *gem.* 6 merito *ante* dignitatis *delen-*
dum 7 *post* kal. iul. *ins. mediolano gem.*

XII, 6, 5 (365 Iul. 4).

IDEM AA. AD SECVNDVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Perpenso prospeximus studio, ut susceptores et praepositi horreorum ex praesidali officio, qui per diversa officia militiae sacramenta gestarunt, congrua ratione crearentur. Sed quoniam praeses Ciliciae adseruit deesse ex his corporibus quibus possit haec sollicitudo committi, ne in praesens tempus fisci nostri seu publica emolumenta vacillent, excellentia tua, ubi eos deesse perviderit, quos susceptores ac praepositos creari scitis prioribus iusseramus, vetustum morem consuetudinemque sectabitur, scilicet ut ex eo ordine constituentur, ex quo ante consueverant ordinari, modo ut ipse Ciliciae praeses et ceteri magnitudinis tuae litteris urgeantur, ut idoneos ex diversis officiis tota sagacitate vestigent eosque gerere praestitutam scitis nostrae mansuetudinis sollicitudinem faciant. Nam si qui per gratiam fuerint praetermissi, necesse habet exigere publica commoditas ultionem. Nec enim dubium est eos officiales, qui nunc diversis officiis obsecundant, plurimos praetermittere, quorum si qui in huiusmodi fuerint arte deprehensi, dabunt poenas, facultatibus traditis curiis, etiam capitis ac salutis. DAT. III NON. IVL. CAESAREA VALENTINIANO ET VALENTE AA. CONSS.

V

2 praesidali *V* 3 praeses *V* 5 publicemolumenta *V* 7 more *V* 8 magnitudine *V* | 9 ut idoneos] ut idoneos ut *V* 12 praetermittere] *Tilius*, praemittere *V*

XII, 6, 6 (365 Iul. 18).

IDEM AA. AD MAMERTINVM P(RAEFECVVM) P(RAETORI)O. Tametsi iam lege apertissime cautum sit de officiis diversis, quae extra palatium sunt, susceptores debuisse constitui, tamen et hac iussione similiter designamus || ab his, qui in officio magistrorum equitum et peditum militarunt, si quidem ordinis sint militaris, || inquietudinem submovendam, eligendos autem susceptores e diversis officiis, scilicet quae extra palatium deputantur, additis etiam

IVST.

|| Qui in officio magistrorum equitum ac peditum militiam sortiti sunt, ordinis sint militaris. ||

7 que *V*

largitionalibus civitatum, quos post militiam volumus inter cetera corpora susceptionis munus agnoscere. DAT. XV KAL. AVG. VALENTINIANO ET VALENTE AA. CONSS.

V. — IVST. 12, 54, 2 (*si est eadem*).

2 annus recte traditur, dies dubius propter fines incertos inter Mamertinum et Rufinum

I, 6, 7 (365 Aug. 4).

IDEM AA. AD MAMERTINVM P(RAE)FECTVM P(RAE)TORIO. Ad susceptionem specierum veniant, qui ante omnia sciant se decuriones non esse. Ex corpore igitur diversorum officiorum quisquis idoneus repperitur tam moribus quam facultatibus, veluti matriculae per singulas provincias nomen suum adscribat, ut hac ordinatione dispositi annuas susceptiones peragant, ita ut nihil praeterea muneris pertimescant, atque expleta susceptione erogationibusque perfectis transacto illo officio cum aput iudicem fidele obsequium conprobarint, iudicii nostri digna praemia consequantur. Adiungi autem ad hoc corpus debent etiam illi, qui ex officiis singulis sint, hoc est ex tabulariis et numerariis similibusve officiis eorum officiorum, de quorum ordine hoc corpus constitui volumus. Quicumque vero ex his ad honores potiores per suffragium pervenerint, susceptionis munus perfungantur ita, ut salva sit dignitas quam habent, nec ex hac ordinatione curiale consortium pertimescant. DAT. PRID. NON. AVG. SIRMIO VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V

7 premia V	8 similibusve officiis] <i>fortasse</i>	<i>post a. 364 non adierit, lex ibi videtur proposta esse ut aliae datae ad Probum</i>
similibusve officialibus	10 <i>fortasse</i> munere	
fungantur	12 <i>Sirmium cum Valentinianus</i>	

II, 6, 8 (365 Iul. [?] 30).

IDEM AA. AD SECVNDVM P(RAE)FECTVM P(RAE)TORIO. Iuxta inveteratas leges nominatores susceptorum et eorum, qui ad praeposituram horreorum et pagorum creantur, teneantur obnoxii, si minus idonei sint qui ab iisdem fuerint nominati, nec quicquam ex eorum substantia celebrata per interpositam personam emptione mercantur. DAT. III KAL. AVG. CONST(ANTINO)E(GLI) VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V. — IVST. 10, 72, 2.

3 si bis in transitu a pagina ad paginam V	<i>erratum est, neque eo Valens fuit Constantino-</i>
hiisdem V 4 per] <i>fortasse</i> nec per iii kal.	
aug.] <i>cum praecedat prid. non. Aug., in die</i>	

I, 6, 9 (365? 368? Aug. 31).

IDEM AA. AD DRACONTIVM VIC(ARIVM) AFRIC(AE). Susceptores specierum idcirco per Illyrici provincias ex officialium corpore creari praecepimus, quod cognitum est illos et re et fide idoneos haberi quam eos, qui in curia suscipere consueverint. Verum in provinciis Africae tua sinceritas hoc ab his officium iubeat amoveri atque eos susceptores specierum annonariarum manere, quos ad hanc necessitatem vetus consuetudo constringit, maxime cum, si susceptores de curia dati aliquid vel negligentia vel fraude decoxerint, ad redintegrationem specierum, sicuti moris est, ordo qui creaverit possit artari. AOC. PRID. KAL. SEPT. CONSTANTINAE VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V

2 praecepimus] <i>Gothofredus</i> , praecepimus V	<i>liave</i> 8 <i>propter annum vide ad 10, 1, 10</i>
3 in curia] <i>requiri videtur</i> in curia creati simi-	

XII, 6, 10 (365 Oct. 31).

IDEM AA. AD MAMERTINVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Susceptores novi non modo praesentis anni debita, verum etiam species, quae ex reliquis inferuntur, quia novae sunt ac recentes, suscipiant. DAT. PRID. KAL. NOV. ROM(AE) VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE AA. CONSS.

V. — IVST. 10, 72, 3.

2 inferunt <i>Iust.</i>	2/3 acrescentes <i>Iust.</i>	<i>dubius propter fines incertos inter Mamertinum et Rufinum</i>
3 dat.] immo pp	annus recte traditur, dies	

XII, 6, 11 (366 Sept. 17).

IDEM AA. AD FLORENTIVM O(OMITEM) S(ACRARVM) L(ARGITIONVM). Neminem 'biennio iugi allegationis officii inservire permittat, neminem ab huiusmodi munere' ad idem munus adstringi, nisi prius se vinculo sollicitudinis superioris absolverit. Nam neque eos qui placuerint gravare iusti est neque illos qui displicuerint tenere prudentis. Integro igitur singuli annivarsario anno transcurso cogantur exponere, quibus titulis suscepta disperserint, ut facilius, si quis in furto fuerit deprehensus, recentem queat redintegrare iacturam. DAT. XV KAL. OCT. MANTERRI GR(ATI)ANO N. F. ET DAGALAIPO CONSS.

V. — IVST. 10, 72, 4.

2/3 allegationis] allectionis <i>Gothofredus</i>	(KOI) 7 quaeat V
3 idem] <i>Iust.</i> , id V 5 iusti] iustitia <i>Iust.</i>	

XII, 6, 12 (366 Nov. 10).

IDEM AA. AD RVFINVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Nulla debet esse causatio, quin solidi ex quocumque titulo congregati, sicut iam pridem praecepimus, in massam obryzae soliditatemque redintegrentur. Et ita fiat omnis inlatio, ut largitionalium et prosectorum allectorumque fraudibus aditus obstruatur. Facile etenim eos provinciae rector a dispendio vindicabit, qui binis solidis seu ternis necessitatem solutionis implebunt, si, postquam viritum nominatimque susceperint solidos plurimorum ea, quam superius memoravimus, qualitate poscenda, omnium debitum confietur in massam. Sane si idem suscipientium deprehenditur quod fuerat ante fastidium, cum obryzae materies adferatur, quae non potest displicere, sub congrua animadversione plectendus est, qui id calumniatur et reprobat, quod ad compendium simplicis satisfactionis inventum est. Prius tamen ad comitatum mansuetudinis nostrae massa obryzae, quae fuerit repudiata, mittatur, ut qua sit mente reiecta, videamus. DAT. IIII ID. NOV. GR(ATI)ANO N. F. ET DAGALAIPO CONSS.

V

2 praecipimus V 3 redintegrantur V lar-	terve quam] quae V 7 confietur] <i>scripsi</i> ,
gitionalium] <i>Gothofredus</i> , largitionum V	
6 susceperint] <i>scr.</i> allectos susceperint simili-	<i>Gothofredus</i> , sed V

XII, 6, 13 (367 Ian. 8).

IDEM AA. AD GERMANIANVM COM(ITEM) S(ACRARVM) L(ARGITIONVM). Quotiescumque solidi ad largitionum subsidia perferendi sunt, non solidi, pro quibus adulterini saepe subduntur, sed aut idem in massam redacti aut, si aliunde qui solvit potest habere materiam, auri obryza dirigatur, pro ea scilicet parte, quam unusquisque dependit, ne diutius vel allecti vel prosectorum vel largitionales adulterinos solidos subrogando in compendium suum fiscalia emolumenta convertant. Illud etiam cautionis adicimus, ut, || quotiescumque certa summa solidorum pro tituli qualitate debetur || inc. IVST.

3 aut si] <i>scripsi</i> , si V soluit] <i>Gothofredus</i> , solui V	4 dependit] <i>Gothofredus</i> , defendit V
--	---

et auri massa transmittitur, in septuaginta duos solidos libra feratur accepto. ET OCTERA.
DAT. VI ID. IAN. ROM(AB) LVFICINIO ET IOVINO CONSS.

V. — IVST. 10, 72, 5.

1 et] aut *Iust.* accepta *Iust.* 2 rom.] Remis *Gothofredus*

I, 6, 14 (367 Sept. 25).

IDEM AA. ALEXANDRIANO COM(ITI) R(ERVM) P(RIVATARVM). Singulas tantum dependant centesimas, qui reditus domui nostrae debitos arcariis quotannis iuxta consuetudinem tradunt, ita tamen, ut earum quoque singularum centesimarum ratio semper evidens scientiae tuae digesta referatur, ut erogationibus cunctis aperta instructione patefactis reliquorum ratio ex eadem centesima possit agnosci. DAT. VII KAL. OCT. DOROSTOLI LVPI-
CINO ET IOVINO CONSS.

V. — GEMINA 10, 1, 11, *quam vide.*

2 quodannis V 5 agnosci] agnoscit V

I, 6, 15 (369 Ian. 7).

IMPPP. VAL(ENTINIA)NVS, VALENS ET GE(ATI)ANVS AAA. PROBO P(RAEPECTO) P(RAETORI)O. A possessoribus per tres vices petatur annona. In epimetris autem eam consuetudinem sinceritas tua faciat observari, ut in aridis quidem fructibus centesimam levandi dispendii causa a possessore susceptor accipiat, laridi vero et vini vicesimam consequatur. P(RO)-
P(OSITA) VII ID. IAN. SAVARIAE VAL(ENTINI)ANO N. F. ET VICTORE CONSS.

V

4 laridi] V^b, ridi V^a uicensimam] V¹, uicentisimam V² 5 sabariae V

I, 6, 16 (375 Apr. 9).

IDEM AAA. AD CHILONEM. Frumenta, quae horreis inferuntur, pro inflationis modo ilico apocharum cautionibus annotentur. Non autem oportet in horreis fiscalibus nisi fiscalia frumenta constitui. DAT. V ID. APRIL. TREV(IRIS) POST CONS. GE(ATI)ANI A. III ET EQVITI
V. C.

V. — IVST. 10, 72, 6.

1 Chilonem] *procos. Africae* de horreis *Iust.*

I, 6, 17 (383 Apr. 29).

IMPPP. GE(ATI)ANVS, VAL(ENTINI)ANVS ET THEOD(OSIVS) AAA. HAVE HYPATI K(ARISSIME) N(OBIS).
Unus posthac in una dioecesi auri vel argenti susceptor ne sit, nec ^{minime} IVST.
diu penes ipsos susceptores maneat facta conlatio, sed statim quodcumque a provincialibus fuerit exsolutum, sacris thesauris inferatur. DAT. III KAL. MAI. CONSTANT(INO)P(OLI) POST
CONS. ANTONI ET SYAGRI.

V. — IVST. 10, 72, 7.

1 habe V hypati] *scilicet praefectus Augustalis, non ὑπό, nisi fallit subscriptio* 3 poenes V

I, 6, 18 (383 Mai. 10).

IDEM AAA. FLAVIANO PROC(ONSVLI) ASIAE. Quisquis posthac, quem exactionis vel susceptionis provincia manet, non specialiter et quid et in qua specie et ex quibus titulis

et pro qua indictione videatur accepisse rescriberit, quadrupli eius rei, quam debitor dedisse se dicit, inlacione multetur. Officium quoque, nisi ad fraudes, si forte deinceps iteratae fuerint, detegendas . . . tale commissum et inquisitioni subiaceat. DAT. VI ID. MAI. CONSTANT(INO)F(OLI) MEROBAVDE II ET SATVRNINO CONSS.

V. — THEODERICVS 144.

3 post detegendas exciderunt talia: tales animum adverterit similiter plectatur propter inquisitione V

XII, 6, 19 (383 Oct. 3).

IDEM AAA. AD POSTVMIANVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. In singulis stationibus et mensurae et pondera publice conlocentur, ut fraudare cupientibus fraudandi adimant potestatem. DAT. V NON. OCTOB. MEROB(AVDE) II ET SATVRNINO CONSS.

V

1 ad postumiano V 2 publicae V

XII, 6, 20 [= BREV. XII, 2, 1] (386 Oct. 27).

IDEM AAA. CYNIGIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Exactores vel susceptores in celeberrimo coetu curiae consensu et iudicio omnium sub actorum testificatione firmentur provinciarumque rectoribus eorum nomina, qui ad publici munus officii editi atque obligati fuerint, innotescant. Et animadvertant quicumque nominaverint, ad discrimen suum universa quae illi gesserint redundare. DAT. VI KAL. NOV. CONSTANT(INO)P(OLI) HON(ORIO) N. F. ET EVODIO CONSS.

INTERPRETATIO. Exactores et susceptores publicae functionis non secretim, sed publice praesentibus aliis curialibus vel populo necessitates agendas expediendasque suscipiant: et qui nominati vel electi fuerint, iudicibus innotescant: scituris his, qui de electione talium fuerint apud acta professi, quod, si quid everterint, ad eorum, a quibus electi sunt, dispendium pertinebit.

V. — BREV. (HNGO[om. int.]EXCPMS). — IVST. 10, 72, 8.

1 idem] V, imppp. grat. (arcadius N, et ins. X) ualent. (ualens G) et theod. brev. aaa om. O
cynigio (cynigio N, cinigio G) ppo (pfu G^a, pfo G^b) exactores (etactores X) uel susceptores om. C 2 consensum NG^a, et consensu XC iudicium NG^a, iudicium G^b atorum C, auctorum S firmetur G^a 2/3 prouiarum quoque G 3 rectoribus eorum] NGOECS, rectoribus quorum II, rectores eorum V, rectorum PM nomina] omnia PM qui ad] quia NS publici munus] publicum honus Iust. (O) editi] rel. (in his ex Pithoanis v(etus), scilicet V, dediti Pith. oblati G^v 4 nouerint PMS 5 illis N 5/6 dat. ui k. (id. N)

nou. constantinopoli (-lim HG) honorio np (sic VH, nobp XCPM, nobili puero S, nup G^a, nupb N, uiiii E Pith. [ex 2], nono praefecto (H^b, om. O) et euodio (euodio VN, theud. EPMS Pith. [ex 2]) libri 7 exactores] lex ista hoc dicit e. E publicae] qui publice (-cas G^b) G, publicae praesentibus S functiones NG secretae GS 8 populo] populi si G, perpetuo PS necessitatis S expetiendasque S 9 ignotescant H scitoris MS, et scituris (soturis G^a) G de electione] declinatione N fuerit P 10 quid] quis E, qui S euerterint] scr. auerterint a om. PMS dispendio N

XII, 6, 21 (386 Nov. 28).

IMPPP. VAL(ENTINI)ANVS, THEOD(OSIVS) ET ARC(DIVS) AAA. CYNIGIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Modios aeneos 'seu' lapideos cum sextariis atque ponderibus per [atque] IVST. mansiones singulasque civitates iussimus conlocari, ut unusquisque tributarius sub oculis constitutis rerum omnium modiis sciat, quid debeat susceptoribus dare; ita ut, si quis susceptorum conditorum modiorum sextariorumque vel ponderum normam putaverit excedendam,

3 tributarius] sic V dilucide 4 rerum del. 5 conditorumue malim modiis] Cuiacius, modi V, modis Iust.

1 poenam se sciat competentem esse subiturum. Et submotis, quae contra utilitatem populorum omnium hactenus gesta sunt, frumenti quinquagensimas, hordei quadragensimas, vini et laridi vicensimas susceptoribus dari praecipimus. Humanitatis autem necessitate 'commoniti susceptoribus' in Armeniae susceptionibus longinquitatis causa frumenti et hordei quadragensimas, vini et laridi quintas decimas dari praecipimus. DAT. III KAL. DEC. CONSTANT(INO)P(OLI) HONOR(IO) N. P. ET EVODIO V. C. CONSS. 5

V. — IVST. 10, 72, 9.

2 actenus V 3 lardi Iust. precipimus V 5 ordei V 6 euodio V

I, 6, 22 [= BREV. XII, 2, 2] (386 Nov. 30).

IDEM AAA. AD PAVLINVM P(RAE)P(RO)TVM AVG(VSTA)LEM. Non perpetui exactores in continuata vexandorum provincialium potestate veluti concussionum dominatione teneantur, sed per annos singulos iudiciaria sedulitate mutantur, nisi aut consuetudo civitatis aut raritas ordinis eos per biennium esse compellat. || Quod nisi factum fuerit, scias te et officium tuum non minus multa quam gravi poena esse plectendum. DAT. PRID. KAL. DEC. CONSTANT(INO)P(OLI) HON(ORIO) N. P. ET EVODIO V. C. CONSS. 5

¶ autem IVST.

|| fin. IVST.

INTERPRETATIO. Lex ista hoc iubet non debere exactores, qui uno anno exegerint, secundi anni exactionem suscipere et possessores superflua exactione vexare, sed hoc observari debere, ut annis singulis iudiciaria electione mutantur, nisi forte aut consuetudo civitatis aut raritas curialium per biennium eos exactores esse compellat. Aliter enim si factum fuerit, et iudicem et officium suum multa pariter et gravis poena constringat. 10

V. — BREV. (HNGO[om. int.]EXCPMS). — IVST. 10, 72, 4.

1 idem] imppp. ualent (ualens G) th. et arc. brev. aaa om. O paulinum] reliqui (in his Pith.: sic vet(us) [scilicet V], et 2), populum Pith. praefectum] ppm N, praeposito O, philippum G 2 potestatem V uelut E¹ 3 concussionum] concussionum P^a, concessionum VNGE^t Pith., concussus..... E^v, concussorum *E Pith., consensionum Pith. nominatione GXCPMS teneantur (teneatur N) post 2 exactores Iust. 4 sedulitate] sed utilitate HG^tE mutantur] multentur G^t, utentur C nisi om. N ciuitates N aut raritas] V Iust. (Basil.), aut auctoritas Iust. (Lat.), auctoritas G^t ordines G^a 6 tum H multam E graui] nobis ui P¹(?)MS

poena esse] esse poena (-nam G^a) G plectendum] VNG^bO, plectendam G^a, plectendos XCP MS, compelendum E Pith. (ex 2) 6/7 dat. prid. (om. G) k. dec. constantinopoli (-lim H) hon. n. p. (sic VH, nobp XCM, nbp N, nobili puero S, uiii E Pith. [ex 2], om. GOP) et euodio (euodio VN, theodosio E Pith. [ex 2]) uc (HE Pith. [ex 2], om. V et reliqui) libri 8 iubet] dicit E Pith. 9 exactionem (-ne N) s. et p. superflua om. XC exactionem E nexari HM obseruare EG^b, seruare G^a 10 iudicaria E¹P ciuitatis] ciuitates G, aut ciuitates N aut raritas] auctoritas G^t 12 multa (non mulcta) teste Violeto etiam H graui N

I, 6, 23 (389 [?] Nov. 28).

IDEM AAA. CYNEGIO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO. Susceptores praesentibus defensoribus et modum iugationis possessorum et species singulas vel earum numerum quantitatemque perscribant. DAT. III KAL. DEC. CONSTANT(INO)P(OLI) TIMASIO ET PROMOTO CONSS.

V. — IVST. 10, 72, 10.

2 eorum Iust. 3 praescribant Iust. in subscriptione erratum est (vide ad 8, 4, 17)

I, 6, 24 (397 Apr. 15).

IMPP. ARCAD(IVS) ET HON(ORIVS) AA. AD SENATVM ET POPVLVM. POST ALIA: Susceptores canonis horreorumque praepositi singulis annis audiente viro spectabili vicario et praefecto annonae expansionem susceptarum specierum probare cogantur, ita ut, si qui eorum

1 susceptoris V 2 prepositi V

idonei probabuntur, quinquennio in huius officii statione permaneant et electi deinceps de curiis memorato muneri subrogentur. ET CETERA. DAT. XII KAL. MAL. MED(IOLANO) CAESARIO ET ATTICO CONSS.

V

2 xii] *scr. xiii ad iunctas*

XII, 6, 25 (399 Mart. 18).

IDEM AA. FIRMINO COM(ITI) R(ERVUM) P(RIVATARVM). Palatinum iubemus procurare officium, ut nullus praepositurae vel cuiuscumque susceptionis subeat munus, antequam iuxta legem divae memoriae Gratiani et susceptorum substantiae et fideiussorum facultates diligenti descriptione collectae ad eiusdem officii notitiam perferantur, cessante responso, quod per subreptionem in aerarii nostri dispendium elicitum est. DAT. XV KAL. APRIL. MED(IOLANO) THEODOBO V. C. CONSS.

V

1 com. r. p.] *aut com. s. l.: vide ad 10, 2, 2* 4 collecte V officii V

XII, 6, 26 (400 Iun. 8).

IDEM AA. BENIGNO VIO(AR)O VRB(IS) ROM(AE). Securitates semel publicatas et gestis lectas vini susceptoribus inputari et coeptam arcae discussionem volumus in apertum quaesita ratione deduci et omnes publicas securitates quae gestis tenentur a susceptoribus ferri accepto. DAT. VI ID. IVN. MED(IOLANO) STILICHONE ET AVRELIANO CONSS.

V. — IVST. 10, 72, 11.

1 nini] V¹ *Iust.*, binis V^{2*} *cum scholio: securitates lectas et semel publicatas binis susceptoribus inputari debere* 3 a] V *Iust. (KO)*, *om. Iust. (I)* 4 acc. ferri *Iust.*

XII, 6, 27 (400 Dec. 31).

IDEM AA. POMPEIANO SVO SALVTM. Ne fraude susceptorum, dum subducunt eos, qui apochas scriberunt, denuo soluta poscantur, manifeste sancimus, ut periculo totius corporis intra ipsam indictionem mutare eos non liceat, a quibus emissae sunt securitates, nisi falsitatis arguantur, et plurima improbare non audeant. Item a tabulariis quadrimenstruos breves publicari iubemus, ut, si isdem relatae securitates fideliter continent debitum, duplex non teneat exactio. || Si 'autem' aliquid a susceptore vel tabulario fraudis admissum esse possessor deprehendat, nemo eorum semel in interversione convictus id rursus officium gerat, in quo ante decoxit, etsi rescriptum nostrum elicitum clandestina supplicatione 'detulerit'. DAT. PRID. KAL. IAN. MED(IOLANO) STILICHONE ET AVRELIANO CONSS.

V. — IVST. 10, 72, 12.

1 Pompeiano] *proconsuli Africae* 4 a] *ad-* esse] *Iust.*, et V 8 in *om. Iust.*
didit, om. V 5 hisdem relate V 7 faudis V

XII, 6, 28 (401 Febr. 26).

IDEM AA. POMPEIANO PROC(ONSVLI) AFRIC(AE). Si apochae ad susceptores nomine militum deferantur, nihil ex ea pecunia intra provinciam tibi creditam prorogetur, quam sub testificatione gestorum ad instructionem provinciae Numidiae vel Mauretaniae oportet integram pervenire, ut illic devotissimus miles emolumenta sibi debita ex integro con-

sequatur. Si quis autem post interdictum mansuetudinis nostrae apochas putaverit esse deferendas, inaniter eas sciat esse delatas nec in acceptum ei qui susceperit referendum. DAT. IIII KAL. MART. MED(IOLANO) POST CONS. STILICHONIS ET AVREL(IANI) VV. CC.

V

I, 6, 29 (403 Febr. 20).

IDEM AA. ET THEOD(OSIVS) A. SEPTIMINO PROC(ONSVLI) AFRI(AB). Dudum praecepimus, ut ex corpore negotiatorum ad suscipiendam tuendamque aurariae nostrae rationem adpomeretur idoneus, qui tamen fide omnium et periculo fuisset electus. Et nunc eadem renovantes ex negotiatorum sive quolibet alio corpore ad suscipiendam arcae rationem idoneum adponi praecipimus ea dumtaxat condicione servata, ut tam de suis quam officii sui facultatibus iudices noverint eruendum, si quid ille ex commissa sibi ratione crediderit usurpandum. DAT. X KAL. MART. RAV(ENNAE) THEOD(OSIO) A. I ET RVMORIDO CONSS.

V

1 praecipimus V

I, 6, 30 (408 Ian. 27).

IDEM AAA. LVICIO COM(ITI) S(ACRABVM) L(ARGITIONVM). Duos tabularios ¶ et susceptores totidem per universas provincias oportere constitui clementia nostra praecepit. Super hoc autem admonuimus et praetorianam amplissimam praefecturam, quo sciret eos, qui aurum largitionale susceperunt, nihil cum arcae ratiociniis habere commune, iudices autem provinciarum quinque libris auri multandos et primates officiorum capitali poena plectendos, si hoc vel in praesenti non fuerit custoditum vel postea commutatum. DAT. VI KAL. FEB. BASSO ET PHILIPPO CONSS.

IVST.	
¶ seu numerarios	
'scire autem volumus'	
' om.	5
' om.	
' om.	10

V. — IVST. 10, 72, 13.

4/5 amplissimam praefecturam V 5 largitionale] Iust.. largitione V

I, 6, 31 (412 Febr. 29).

IMP. HONOR(IVS) ET THEOD(OSIVS) AA. EVCHARIO SVO SAL(VTEM). Humilibus officiis aut extraordinariis oneribus occupari curiales non patimur, ne publica vacillet utilitas. Susceptionem itaque vestium aequius est ab officio proconsulari vel ab his qui in eodem meruerunt sollemniter procurari. Horum namque interest huiusmodi explorare rationem et quaerere qualitatem eorum, quorum ad contuendum cura commodior est. Neque enim aequum est, ut ad officium 'lucella', ad curialem susceptionis tantum damna pertineant. Hanc igitur ab ordinibus iniuriam submovemus, exceptis his, si qui curialium ¶ officio memorato aut militasse aut militare fuerit deprehensus. DAT. PRID. KAL. MART. RAV(ENNAE) HON(ORIO) VIII ET THEODOSIO V AA. CONSS.

IVST.
'humilioribus'
IVST.
'lucra'
¶ in

V. — IVST. 10, 72, 14.

1 Euchario] procos. Africae 6 contuendum] Iust. (O) equum V 9 deprehensi Iust.
V, constituendum Iust. (IK), custodiendum 10 theodosius V

I, 6, 32 (429 Febr. 27).

IMP. THEOD(OSIVS) ET VAL(ENTINI)ANVS AA. VOLVSIANO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO. POST ALIA: Aurum sive argentum quodcumque a possessore confertur, arcarius vel susceptor

2 quodcumque] Iust., cumque V

THEOD. I.

accipiat, ita ut provinciae moderator eiusque officium ad crimen suum noverit pertinere, si possessoribus ullum fuerit ex aliqua pond-
 1 rum iniquitate inlatum dispendium. || Pos-
 sessori sane securitatem sub designatione titu-
 lorum arcarius vel susceptor emittat || et quid-
 quid ex provinciis ad nostrum dirigitur aerari-
 um, id 'non solum' ad inlustres viros aerarii
 nostri comites, 'sed etiam ad eminentiam tuam
 2 pari' relatione deferatur. || Contra 'haec
 nostra' si quicquam vetito ausu 'palatinus'
 audebit, licebit provinciae moderatori eundem
 correptum ad sublimitatis tuae iudicium sub
 prosecutione dirigere, licebit provinciali, etsi
 probatur obnoxius, 'palatini' contra vetitum
 exactionem sibi vindicantis temeritatem legitime
 repellere. || Quam si provincialis pulsare nequi-
 verit et delata ad inlustres viros aerarii comites
 querimonia impediendo palatino officio non meruerit ultionem, tunc demum licebit magni-
 ficentiae tuae possessorum querellas et probata aput se dispendia vindicare. DAT. III KAL.
 MART. RAV(ENNAR) POST CONS. FELICIS ET TAVRI VV. GG. 20

IVST. 10, 72, 15	
<i>fin.</i>	
<i>redit</i>	5
' om.	
'sed . . pari' om.	
IVST. 12, 60, 5 'nostra praecepta'	
'executor'	10
'executoria'	
<i>fin.</i>	15

V. — IVST. 10, 72, 15. 12, 60, 5.

10 quicquam] *Iust. (K)*, quisquam V *Iust. (OI)* 19 quaerellas V 20 cons. V

XII, 6, 33 (490 Febr. 15).

IDEM AA. THEODOSIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. A Byzacena provincia dudum impetra-
 tum fuisse comperimus, ut urbium suariorum curiales horreorum custodiam curamque
 susciperent; ideoque sancimus proconsularis provinciae horreis non praefici principalem.
 DAT. XV KAL. MAR. RAVENN(AE) THEODOSIO XIII ET VAL(ENTINI)ANO V AA. CONSS.

V

1 byzacena] V^a, byzachena V^b 3 suariorum] | fortasse non magis 4 theodosius V
 scr. suarum ne (sic fere Cuiacius) 3 non]

VII. DE PONDERATORIBVS ET AVRI INLATIONE.

Iust. 10, 73.

XII, 7, 1 (325 Iul. 19).

IMP. CONST(ANT)INVS A. AD EVFRASIVM BATIO-
 NALEM TRIVM PROVINCIARVM. Si qui solidos ap-
 pendere voluerit, auri cocti septem solidos qua-
 ternorum scripulorum nostris vultibus figuratos
 adpendat pro singulis unciis, XIII vero pro
 duabus, iuxta hanc formam omnem summam debiti inlaturus. Eadem ratione servanda,
 et si materiam quis inferat, ut solidos dedisse videatur. Aurum vero quod infertur aequa
 lance et libramentis paribus suscipiatur, scilicet ut duobus digitis summitas lini retinea-
 tur, tres reliqui liberi ad susceptorem emineant nec pondera depriment nullo examinis

IVST.
Aurum, quod infertur a collatoribus, si quis vel solidos voluerit vel materiam appendere, aequa lance et libramentis paribus suscipiatur.

1 enfracium V 2 quis Tilius 3 coeti V | solidorum Francicorum imminutionem exposui
 septem V: requiri sex, item postea XII in Bekkeri et Mutheri annali vol. 3 p. 454 (cf.
 pro XIII verasque lectiones expulsas esse propter 4, 309. 5, 129). 8 summitas V

libramento servato, nec aequis. ac paribus suspenso statere momentis. ET CETERA. P(RO)-
P(OSITA) XIII KAL. AVG. PAVLINO ET IVLIANO CONS.

V. — IVST. 10, 73, 1.

1 nec] *scr.* sed equis V

I, 7, 2 (363 Apr. 23).

IMP. IVLIANVS A. AD MAMERTINVM P(RAE)FECTVM P(RAE)TORI)O. Emptio venditioque soli-
dorum, si qui eos excidunt aut deminuunt aut, ut proprio verbo utar cupiditatis, adrodunt,
tamquam leves eos vel debiles nonnullis repudian-
tibus inpeditur. Ideoque || [placet quem sermo
Graecus appellat per singulas civitates 'consti-
tuit' zygostaten, qui pro sua fide atque industria
neque fallat neque fallatur, 'ut ad eius arbitrium
atque ad eius fidem, si qua inter vendentem
emptoremque in solidis exorta fuerit contentio,
dirimatur'. DAT. VIII KAL. MAI. SALONAE IVLIANO A. III ET SALLVSTIO CONS.

IVST.	
[Quotiens de qualitate solidorum orta fuerit dubitatio	'constitutum' 5
'contentionem dirimere'	

V. — IVST. 10, 73, 2.

2 si qui eos] *scripsi*, quos V 5 grecus V | *Iust. (O)*, nicostratem *Iust. (KI)* 10 dat.]
6 zygostaten] *Vrec.*, ygostatem V, ygostatem | *scr. pp*

I, 7, 3 (367 Aug. 4).

IMP. VAL(ENTINI)ANVS ET VALENS AA. AD DRACONTIVM. Si quid ex proscriptionibus vel
condemnationibus deponitur, si quid ex ceteris titulis, qui annui atque sollemnes sunt
vel veteres vel recentes, aut peculiaris in singulis aut certa per paucos aut uniformis in
cunctos cogit indictio, non in materia conferatur, sed sub condicionalium oculis ac peri-
culis diu multumque flammae edacis examine in ea obryza detinetur, quemadmodum pura 5
videatur. DAT. FRID. NON. AVG. NEMABIA POST CONS. GRAT(IA)NI N. P. ET DAGALAIPL.

V

1 Dracontium] <i>scilicet vicarium Africae</i>	detinetur tamdiu dum pura videatur 6 prid.						
4/6 expectes sed in ea obryza, quae sub c. o.							
ac p. diu multumque flammae edacis examine	<table border="1"> <tr> <td><i>bis V</i></td> <td>post cons] pon cons. V</td> <td>dagalaif</td> </tr> <tr> <td>cons V</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	<i>bis V</i>	post cons] pon cons. V	dagalaif	cons V		
<i>bis V</i>	post cons] pon cons. V	dagalaif					
cons V							

VIII. DE AVRI PVBLICI PROSECVTORIBVS.

Iust. 10, 74. — persecutoribus *Iust.*

, 8, 1 (409 Iul. 20).

IMP. HON(ORIVS) ET THEOD(OSIVS) AA. ANTHEMIO P(RAE)FECTO P(RAE)TORI)O. Auri prosecu-
tores partim nulla praemissa, ut adsolet, prosecutoria aurum praesumunt, partim diutius
retentant quod statim fuerat adsignandum. Ideoque censemus, ne quis absque praecepto
viri illustris comitis sacrarum largitionum vel coquendum aurum sumat vel capiat dein-
ceps retinendum. DAT. XIII KAL. AVG. HON(ORIO) VIII ET THEOD(OSIO) III AA. CONS.

V. — IVST. 10, 74, 1.

1/2 persecutores *Iust.* 2 persecutoria *Iust.*

VIII. DE HIS, QVAE EX PVBLICA CONLATIONE INLATA
SVNT, NON VSVRPANDIS.

quae] *Iust. (rel.)*, qui *V Iust. (O^a)*. — *Iust.* 10, 75.
XII, 9, 1 (325 [?] Mart. 6).

IMP. CONST(ANT)INVS A. Nullus iudicum id, quod a re publica ex conlatione susceperit, mutui interventione obposita vel invadat vel conetur invadere. DAT. PRID. NON. MART. TREV(IRIS) PAVLINO ET IVLIANO CONSS.

V. — IVST. 10, 75, 1.

3 locus et annus non conveniunt.

XII, 9, 2 (382 Apr. 11).

IMPPP. GR(ATI)ANVS, VAL(ENTINI)ANVS ET THEOD(OSIVS) AAA. HAVE, LAMPADI K(ARISSIME) N(OBIS). Nullus penitus ex eo, quod refertur in conditis vel in arca continetur, ad quemlibet titulum usurpet, nisi forte praesumendi facultatem sublimium potestatum iussione perceperit. DAT. III ID. APRIL. CONSTANT(INO)P(OLI) ANTONIO ET SYAGRIO CONSS.

V. — IVST. 10, 75, 2.

1 habe V Lampadi] *mag. incertus* 2 paenitus V ad] at V

XII, 9, 3 (399 Mai. 17).

IMPP. ARCAD(IVS) ET HON(ORIVS) AA. MESSALAE P(RAEFECTO) P(RAE-TORI)O. POST ALLA: Sciant [iudices nihil sibi ex privatae rei canone vel [eo, quod ex isdem titulis 'exegerint', ad necessitates alias 'transferre licere', nisi malunt gravissima severitate 'suam' licentiam coherceri. DAT. XVI KAL. IVN. MED(IOLANO) THEODORO CONSS.

IVST. 11, 65, 5. [vero memorati [ex 'contigerit' 'transferendum' 'eorum'
--

5

V. — IVST. 10, 75, 3. 11, 65, 5.

3 eo] ex eo *Iust. (utroque loco)* hisdem V | (*I^a*), malint *Iust. (alii)*
4 malunt] V *Iust. 10, 75, 3 (O)*, *Iust. 11, 65, 5*

X. NE PRAEFECTIANVS EXACTORIS VEL CVRIOSI
VEL HORREORVM CVSTODIS FVNGATVR OFFICIO.

prefectianus V uel horr.] horr. V fungatur] V^{2*}, fugatur V¹

XII, 10, 1 (373 [365] Nov. 18).

IMPP. VAL(ENTINI)ANVS ET VALENS AA. AD ZOSIVM PRAESID(EM) EPIRI NOVAE. Comperimus imperatoriae iussionis auctoritate neglecta praefectianos ad perniciem provincialium exitiumque remeasse et exactionibus in provincia meritis tuis credita vel potius lucris et quaestibus suis contra vetitum laborare, praeterea vel horreorum

IVST. Praefectianos ad perniciem provincialium exactionibus in provinciis vel potius lucris et quaestibus suis sese immiscere vetamus: praeterea vel horreorum

5

1 addi debuit Gratianus, si est a. 373 | 6 tui V
2 epyri V comperimos V 3/4 prefectianos V

gerere custodiam vel curarum ius atque arbitrium sibi praesumere. Horum si quis existat, volumus huius auctoritate praeepti in futurum susceptorum officii eum deputari deque eius nomine universa clementiae nostrae auribus intimari. DAT. XIII KAL. DEC. MED(IOLANO) VAL(ENTINI)ANO ET VALENTE III AA. CONSS.

gerere custodiam vel curarum ius atque arbitrium sibi praesumere his denegamus. Horum si quis praesentis legis temerator existat, volumus eum competenti motu et indignatione percelli.

V. — IVST. 12, 52, 2.

6 iiii cons.] iiii delendum propter locum

XI. DE CVRATORIBVS KALENDARI ET FIDEIVSSORIBVS EORVM.

kalendariis V

II, 11, 1 (314 Ian. 30).

IMP. CONST(A)NTINVS A. LOCRIO VERINO SVO SAL(VTEM). Aput eos, quos superstites integris facultatibus esse pervideris vel quorum heredes incolumbia retinent patrimonia, sortes 'kalendarii' perseverare debebunt, ita tamen, ut annuas usuras suis quibusque temporibus exolvant, cum simul et rei publicae utile sit retinere idoneos debitores et ipsis commodum cumulum 5 1 debiti minime nutriri. Et quia nefas est obnoxiiis corporibus alienatis circumscribi civitates, placuit, si qui debitor rei publicae civitatis quippiam ex eo patrimonio, quod habuit, cum pecuniam rei publicae sumeret, donaverit vel distraxerit vel qualibet in alium ratione contulerit, qualitate rei alienatae perspecta atque omnibus debitoris facultatibus considerata, quas habuit, cum ei pecunia crederetur, pro rata ab eo, qui ex debitoris facultatibus aliquid detinet, ex sorte atque usuris postulari. Ita que quotiens minus idoneum deprehenditur eius patrimonium, cuius nomen 'kalendario civitatis alicuius' invenitur obnoxium, iudex omni diligentiae sollicitudine debet inquirere, ad quos ex qualibet condicione transierint debitoris facultates, ut singuli aequa aestimatione habita pro rata rerum quas possident conveniantur, personalem actionem contra eum habituri debitorem, qui ipsis solventibus liberatur. Ab eo autem, a quo constat fortunarum suarum partem maximam recessisse, etiam reliquam portionem quae aput eum resederit transferri ad idoneum 2 oportebit. Quod si quispiam debitor rei publicae civitatis fisco nostro locum fecerit, emptores 'quidem', qui ex fisco nostro comparaverint, manifestum est secundum ius vetus et rescripta divorum constitutionesque nostras nullam debere molestiam sustinere, || cum huiusmodi casibus rem publicam placuerit fortuita dispendia sustinere; qui vero aliquid ex eiusdem bonis principali liberalitate fuerint consecuti, iuxta legem latam obnoxii erunt rei publicae habita solidarum facultatum consideratione, quae fuerant debitoris, cum pecuniam rei publicae sumeret, ut pro rata corporis, quod ex largitate nostra retinent, competentem sortis atque usurarum partem 3 exigantur. || Quod si quis debitor non comparuerit vel certe ita omnia sua consumpserit, ut nemo aliquam rem ex eius bonis possideat, id 'quoque' debitum convenit ad dispendium rei publicae pertinere. Ideoque 'periculo curatoris kalendari et magistratuum et creatorum' aput idoneos vel dominos rusticorum praediorum pecunia collocanda est. P(RO)P(OSITA) III KAL. FEB. VOLVSIANO ET ANNIANO CONSS.

V. — IVST. 11, 33, 2.

1 Locrio (scr. Lucerio) Verino] mag. incertus | sierit debitores V 25 fuerat V 26 publice V
2 prouideris Iust. 9 alienate V* 10 creditur V | lice V 31 publice V 33/34 est potius
11 detinent exorte V 15 transierit | a. 323—325 (vide ad 2, 19, 1)

IVST.
'rei publicae'

IVST.
'civitati alicui'

IVST.
'om.

|| fn.

IVST.
|| redit
'om.
'cura patris civitatis'

XII, 11, 2 (386 Aug. 5).

IMPPP. VAL(ENTINI)ANVS, THEOD(OSIVS) ET ARCAD(IVS) AAA. AD HELLENIVM VIC(ARIVM) VRB(IS). Kalendariorum nomen tam oleariae arcae quam frumentariae non multo ante oratio ad senatum missa noscitur antiquasse. Ne igitur ea, quae aboleri ante censuimus, novis calumniarum facibus inardescant, tua providebit instantia. Nos enim, quo sanctius quae cauta sunt observentur, XX librarum auri multa iudicem censuimus esse plectendum ac primates officii capitali coercentes esse sententia. DAT. NON. AVG. HON(ORIO) N̄. P̄. ET EVODIO CONSS.

V

3 noscitur antiquasse ne] *Cuiacius*, nascitur antiquas sane V 7 euodio V

XII. DE LEGATIS ET DECRETIS LEGATIONVM.

Iust. 10, 65: de legationibus.

XII, 12, 1 (355 Aug. [?] 1).

IMPP. CONST(ANT)IVS ET CONSTANS AA. AD TAVRV M P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. In Africanis provinciis universis conciliis liberam tribuo potestatem, ut congruente arbitrio studii condant cuncta decreta aut commodum quod credunt consulant sibi, quod sentiunt eloquantur decretis conditis missisque legatis. Nullus igitur obsistat coetibus dictator, nemo conciliis obloquatur. DAT. KAL. AVG. MED(IOLANO) ARBITRIONE ET LOLLIANO CONSS.

V

1 constantius] constinus V et constans del.	siliis V dies dubius, quoniam constitutiones aliae ostendunt Constantium hoc anno Jul. 25 et Sept. 2 fuisse non Mediolani, sed in expeditione Raetica
2 conciliis] <i>Cuiacius</i> , consiliis V tribuo]	
V ^{2*} , tribuo V ¹ 3 aut commodum quod]	
scr. aut quomodo 5 conciliis] <i>scripsi</i> , con-	

XII, 12, 2 (356 Jan. 15).

IDEM AA. ET IVLIANVS C. MVSONIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Nullus ad gentem Axumitarum et Homeritarum ire praeceptus ultra annui temporis spatia debet Alexandriae de cetero demorari nec post annum percipere alimonias annonarias. DAT. XVIII KAL. FEB. MED(IOLANO) INDICIONE XV CONSTANTIO A. VIII ET IVLIANO C. CONSS.

V

1 requiritur imp. Constantius A. 2 homeritarum] <i>Pithoeus indeque Cuiacius 1586</i> , emerita V 2/3 alexandriae de cetero demorare V, alexandria de cetero emorari <i>Gothofredus</i> ,	alexandria decedens inde morari ego 4 indictione xu] id est a. 356 Sept. 1 ad a. 357 Aug. 31; itaque consulatus non respondet
---	---

XII, 12, 3 (364 Mai. [?] 30).

IMPP. VAL(ENTINI)ANVS ET VALENS AA. AD MAMERTINVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Provinciales desideriorum suorum decreta initio apud acta ordinariorum iudicum prosequi ad sedis tuae eminentiam mittant, ut inpudentior petitio refutetur aut iustior petita comoda consequatur. Si qua autem eiusmodi fuerint, quae magnificentiam tuam probabili cunctatione destringant, super his satis erit consuli scientiam nostram, ita ut cunctas petitiones cum litteris tuis legatorum unus advectet. DAT. III KAL. IVN. SERDICAE DIVO IOVIANO ET VARRONIANO CONSS.

V

3/4 comoda V 6 serdice V: eo die *Valentinianus non fuit Sordicae*

12, 4 (364 Sept. 7).

IDEM AA. AD MAMEETINVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Iuxta legem divi Constantini nihil post tractatum habitum civitatum voluntate mutetur sive mutiletur, sed integrae atque inlibatae civitatum petitiones ad magnificentissimae sedis tuae notitiam perferantur, || ut sit examinis tui, 'quaenam' ex his auxilio tuo implenda protinus, † quae clementiae nostrae auribus intimanda videantur. DAT. VII ID. SEPT. AQVIL(ENAE) DIVO IOVIANO ET VARRONIANO CONSS.

IVST.
inc. 'quae'
† sunt et

V. — IVST. 10, 65, 5.

2 integre V 4 ex om. V* 5 protinus implenda Iust.

12, 5 (364 Dec. 28).

IDEM AA. VICTORI DVCI AEGYPTI. Cum legati gentilium venerint, obsignari eorum tabulas oportet, ut ad mansuetudinem nostram fides earum, quae a regulis profectae fuerint, litterarum et numerus perferatur, ne per hanc occasionem etiam addendi in epistulis possit his facultas aperiri. DAT V KAL. IAN. DIVO IOVIANO ET VARRONIANO CONSS.

V

2 eorum] V

12, 6 (369 Febr. 2).

IDEM AA. ET GR(ATI)ANVS A. AD CLAVDIVM PROCONS(VLEM) AFRIQ(AE). Legati, qui ad comitatum nostrum non cum necessariis desideriis et probabilibus rebus advenerint, cum iniuria sui ad provinciam animalibus propriis revertentur. DAT. III NON. FEB. TREV(IRIS) VAL(ENTINI)ANO N. P. ET VICTORE CONSS.

V

12, 7 (380 Iul. [?] 27).

IMPFP. GR(ATI)ANVS, VAL(ENTINI)ANVS ET THEOD(OSIVS) AAA. EVTROPIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Cum desideria sua singulae civitates cupiunt explicare, non viritim legatos mittant ad nostri numinis comitatum, sed tractatu habitoque conventu tres e provincia, qui petitiones advehant, deligantur; multae competens denuntiatione praestictis his, . . . qui provincias moderantur. DAT. VI KAL. AVG. CONSTANT(INO)P(OLI) GR(ATI)ANO V ET THEOD(OSIO) I 5 AA. CONSS.

V

2 single V* 3 fortasse habito conuentuque	ab his 5 ui kal. aug.] in die erratum est,
4 deligantur] Haenel, delegantur V post	nam Thessalonica profectus post Nov. 16 Theo-
his talia videntur excidisse: qui contra fecerint	dorius Constantinopolim venit Nov. 24.

12, 8 (382 Mart. 25).

IDEM AAA. AD SEVERVM P(RAEFECTVM) V(RBI). Quaecumque civitas legatos ad sacrum nostrum voluerit ordinare, libera ei tribuatur facultas, ita tamen, ut a te probata atque elimata ad nos desideria perferantur. P(RO)P(OSITA) KARTHAG(INE) VIII KAL. APRIL. POST CONS. SYAGRII ET EVOHERII VV. CU.

V

1 pū] vide ad 6, 6, 1 4 cons. V

II, 12, 9 (382 Mai. 10).

IDEM AAA. AD PROVINCIALES. Sive integra dioecesis in commune consuluerit sive singulae inter se voluerint provinciae convenire, nullius iudicis potestate tractatus utilitati earum congruus differatur neque provinciae rector aut praesidens vicariae potestati aut ipsa etiam praefectura decretum aestimet requirendum. Illud etiam addimus, ut si integra dioecesis unum vel duos elegerit, quibus desideria cuncta committat, redae cursualis unius isdem tribuatur evectio; si vero singulae provinciae separatim putaverint dirigendos, singularum angariarum copia praebetur, dummodo, sicut licere volumus oppressis deflere quae perferunt, ita provinciales nostri nec incassum peregrinationem suscipiendam eaque ad sacras aures deferenda cognoscant, quae probabiliter principibus adserantur nec superfluis perennitatem nostram existiment actibus occupandam. DAT. VI 10 ID. MAI. BELXIAE ANTONIO ET SYAGRIO CONSS.

V

1 pounciales V* 2 uoluerin V 6 hisdem V 7 prebeatur V

II, 12, 10 (385 Nov. 5).

IMPPP. VAL(ENTINI)ANVS, THEOD(OSIVS) ET AEC(ADIVS) AAA. PRINCIPIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Quotienscumque ex diversis provinciis ad sacrum mansuetudinis nostrae comitatum legationes, quas instruxere decreta, necesse erit commeare, in auditorio quidem celsitudinis tuae universa tractentur, sed ita, ut nullum finem capiat ordo gestorum inlibataque rerum decisio singularum nostro auditui sententiaeque servetur, ita ut deinceps excellentia tua, cum in consistorio mansuetudinis nostrae secundum consuetudinem ex decretis petitionis legatorum de nostris scriniis recitantur, motum proprii arbitrii ratione decursa sententiis, quas pauidimus, referat. DAT. NON. NOV. AQVIL(EIAE) AECAD(IO) A. I ET BAUTONE CONSS.

V

II, 12, 11 (386 Febr. 15).

IDEM AAA. AD EVSIONIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Si quis vel civitatis vel provinciae vel corporis alicuius ita prosequi desideria voluerit, ut non omnia mandata litterarum, decretorum auctoritate demonstrat, inauditus ac sine effectu remeare protinus iubeatur. DAT. XV KAL. MART. TICINI HON(ORIO) N. P. ET EVODIO CONSS.

V

3 fortasse decretarum effectu] effecto V 4 ticeni V euuodio V

I, 12, 12 (382 Iul. 28).

IMPPP. THEOD(OSIVS), AEC(ADIVS) ET HON(ORIVS) AAA. APODEMIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O PER ILLYRICVM. Si quod extraordinarium concilium postulatur, cum vel ad nos est mittendu legatio vel vestrae sedi aliquid intimandum, id, quod inter omnes communi consilio tractatuque convenerit, minime in examen cognitoris ordinarii 'perferatur'. Provincialium enim desideria, quibus necessaria saepe fortuitis remedia deponantur, vobis 'solis' agnoscere atque explorare permittimus, || nobis probationem ac iudicium reservamus. Ad provinciale concilium in una frequentiore totius provinciae urbe cunctos volumus convenire, qui primatum honorantur insignibus, exceptis praefectoriis, quos dignitatibus ampliatos indignum a consiliantibus praeteriri, indignius vero ad

IVST.
'referatur'
' om.
fin.

3 sedi] Iust., sedili V 4 consilio] Iust., con- | dignibus V, fortasse insignibus indignum
cilio (sic) V 10 indignum] Gothofredus, in-

publicum cum honoris iniuria devocari; unde honestum esse censemus de singulis quae
 2 tractanda erunt intra domos suas eos consuli, ut nec plebi mixta dignitas inclinetur nec
 eius, cuius praesentiae copia deerit, probatum in re publica consilium
 negligatur; scilicet ut || in loco ¶ publico de communi utilitate ¶ sen-
 tentia proferatur atque id, quod maioris partis probavit adsensus, sol-
 lemnis firmet auctoritas. DAT. V KAL. AVG. CONST(ANTINO)P(OLI) ABC(ADIO) A. II ET RVFINO
 CONSS.

IVST.
redit ¶ autem
¶¶ provincialium

5

V. — IVST. 10, 65, 5.

1 publicum cum] *Gothofredus*, publicum V | 5 probauerit *Iust.*
 quae] qua V 2 ut nec] *scripsi*, et ne V

I, 12, 13 (392 Sept. 10).

IDEM AAA. APODEMIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Provinciale concilium quo tempore
 iniri debeat, cum adsensu omnium atque consilio propria auctoritate definiat, ita ut ipse
 conventus in una opulentiore totius provinciae urbe absque ullius iniuria celebretur.
 Inde quod in consilium communia vota deducunt, vel in aede publica vel in aliqua fori
 parte tractetur, ad quam omnium possit esse concursus, ne quid dispositio paucorum
 1 tegat, quod in communem utilitatem expetat sollicitudo cunctorum. Si quis autem
 eorum virorum, quos emeritos honor a plebe secernit, provincialium extraordinario cupit
 interesse concilio, pro suo loco atque ordine servata reverentia dignitatis vel ad eum
 locum, in quo cunctorum desideria possit agnoscere, ire debet vel procuratoribus desti-
 natis sententiae suae promere voluntatem, modo ut, quod voluerit paucorum voluntas,
 publica convocetur auctoritas. DAT. IIII ID. SEPT. CONSTANT(INO)P(OLI) ABCAD(IO) A. II ET
 RVFINO CONSS.

V

6 fortasse expectat 8 consilio V 11 pu- | conprobet *ego*
 plica V conuocetur] non uocetur *Gothofredus*,

I, 12, 14 (408 Sept. 18).

IMPPP. HON(ORIVS) ET THEOD(OSIVS) AA. ANTHEMIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O ET PATRICIO.
 Omnium legationum provincialium instructiones aput sublimitatem tuam actis legi pen-
 sari praecipimus, ut, quae digna nutu vel indulgentia nostrae clementiae probabuntur,
 eligere ac referre ad nos sublimitas tua non ambigat. Nam remedia fessis quibusque
 necessaria nostro arbitrio decernentur. DAT. XIII KAL. OCTOB. CONST(ANTINO)P(OLI) BASSO ET
 FILIPPO CONSS.

V

1 et] t V^a 2 actis] *scr.* ab actis 2/3 pensariquae V 4 fassis V^a

I, 12, 15 (416 Oct. 5).

IDEM AA. MONAXIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O.
 Quotiens ¶ legatio destinatur, universos curiales
 praecipimus, qui intra urbem consistunt, si non
 aegritudine vel alia inexcusabili necessitate in-
 pediuntur, in locum curiae convenire et decreta
 sua propria subscriptione firmata viro spectabili
 praefecto Augustali insinuare, ut eius relatione
 tuis virtutibus intimata et sub examine tuo
 perpensa venire necne legati debeant, ordinetur:
 || nulli penitus legatione libera committenda et

IVST.
¶ ab Alexandrina civitate

5

¹ comitati tuis virtutibus suas petitiones
 intiment et s. e. t. perpensa legatione res
 ordinetur¹ *fin.*

10

6 suscriptione V 9 necne glegati V 10 paenitus V

avro coronario non, sicut nuper factum est, ab his colligendo, qui venditis honoribus, ut ad gradus altiores venirent, contra licitum coemerunt, quos quidem recepta summa quam dederunt universa munia patriae implere praecipimus, sed a curia omni praestando; vindicta huius facinoris tuae sublimitati permissa. ET CETERA. DAT. III NON. OCT(O)B. CONSTAN(TINO)F(OLI) D. N. THEOD(OSIO) A. VII ET PALLADIO V C. CONSS.

V. — IVST. 10, 65, 6.

1 venditis honoribus collocandum post factum est

XII, 12, 16 (426 Iun. 1).

IMP. THEOD(OSIVS) ET VAL(ENTINI)ANVS AA. HIERIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Civitatum postulata, decreta urbium, desideria populorum liquido tua sublimitas recognoscit ad imperialis officium pertinuisse responsi admissosque sacrariis nostris semper sui imperatoris aspectu decoratos esse legatos; dixisse libere, quae illorum fuerant a communi fidei constantiaeque commissa. DAT. KAL. IVN. NICOMEDIAE DD. NN. THEOD(OSIO) XII ET VAL(ENTINI)ANO II AA. CONSS.

V

4 esse fortasse delendum fuerant] Cuiacius, fuerat V 5 nichomediae V

XIII. DE AVRO CORONARIO.

XII, 13, 1 (362 Apr. 29).

Iust. 10, 76.

IMP. IULIANVS A. AD SALLVSTIVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Aurum coronarium munus est voluntatis, quod non solum senatoribus, sed ne aliis quidem debet indici. Licet quaedam indictionum necessitas postulaverit; sed nostro arbitrio reservari oportebit. DAT. III KAL. MAL. MAMERTINO ET NEVITTA CONSS.

V. — *Constitutio nuper in Aegypto erudrata de non exigendo avro coronario proposita in Aegypto anno imperatoris cuiusdam primo die Payni 30 = Iun. 24 (ediderunt eam Grenfell Hunt Hogarth Fayum towns and their papyri [Londini 1900] c. 20 p. 116) si est Iuliani, ut statuit Dessau (revue de philologie tom. 25 [1901] p. 285) probabiliter, tamen verborum tenor huic nostrae ullo modo respondet.*

2 licet] scr. scilicet nisi 2/3 quedam V | cessitas postulaverit, id
malim scilicet quaedam indictionem num ne-

XII, 13, 2 (364 Aug. 28).

IMPPP. VAL(ENTINI)ANVS ET VALENS AA. AD MAMERTINVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Universi, quos senatorii nominis dignitas non tuetur, ad auri coronarii praestationem vocentur exceptis his, quos lex praeterita ab hac conlatione absolvit. Omnes igitur possessores aut inter decuriones coronarium aurum aut inter senatores glebalem praestationem deinceps recognoscant. DAT. V KAL. SEPT. EMONAE DIVO IOVIANO ET VABR(ONIANO) V. C. CONSS.

V

3 haec V

XII, 13, 3 (368? 370? 373? Iun. 23).

IDEM AA. AD PROBVM P(RAEFECTVM) P(RAETORI)O. Nullus exceptis curialibus, quos pro substantia sui aurum coronarium offerre convenit, ad oblationem hanc adtineatur. DAT. VIII KAL. IVL. SAVARIAE VALENTINIANO ET VALENTE AA. CONSS.

V

2/3 dat.] scr. pp pariter atque in altera Sa- | Savariam per hos annos viz adiit 3 saba-
variensi (12, 6, 15) a. 369, nam Valentinianus | riae V

I, 13, 4 (379 Aug. 10).

IMPPP. GR(ATI)ANVS, VAL(ENTINI)ANVS ET THEOD(OSIVS) AAA. PANCRATIO P(RAEFECTO) V(RBI). Quae diversarum ordines curiarum vel amore proprio vel indulgentiarum laetitia vel rebus prospere gestis admoniti in coronis aureis signisque diversis obtulerint, in quacumque fuerint oblata materia, in ea suscipiantur, ne id, quod voluntate offertur, occasione obryzae incrementi, necessitatis iniuria insequatur. DAT. IIII ID. AVG. VICO AVGVSTI AVXONIO ET OLYBRIO CONSS.

V

1/2 p̄ ū] *erratum videtur esse in inscriptione, nam eo tempore Pancratius fuit comes r. pr.*

I, 13, 5 (384 Ian. 18).

IDEM AAA. CYNEGIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Ad conlationem auri coronarii placuit neminem absque consuetudine esse cogendum. DAT. XV KAL. FEB. CONSTANT(INO)P(OLI) RICHOMERE ET CLEABOHO CONSS.

V. — IVST. 10, 76, 1.

I, 13, 6 (387 Iun. 14).

IDEM AAA. GADDANAE SATRAPAE SOFANENAE. Aurum coronarium his reddi restituique decernimus, quibus inlicite videtur ablatum, ut secundum consuetudinem moris antiqui omnes satrapae pro devotione, quae Romano debetur imperio, coronam ex propriis facultatibus faciant serenitati nostrae sollemniter offerendam. DAT. XVIII KAL. IVL. CONSTAN-T(INO)P(OLI) VAL(ENTINI)ANO A. III ET EVTROPIO CONSS.

V

1 idem aaa.] *requiritur* impp. Valentinianus, | 3 que V
Theodosius et Arcadius 2 ut] *malim* at

XIII. DE IRENARCHIS.

hirenarchis V. — *Iust.* 10, 77.

I, 14, 1 (409 Dec. 25).

IMPP. HON(ORIVS) ET THEOD(OSIVS) AA. ANTHEMIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Irenarcharum vocabula, quae adsimulata provincialium tutela quietis ac pacis per singula territoria haud sinunt stare concordiam, radicibus amputanda sunt. Cesset igitur genus perniciosum rei publicae; cesset rescriptorum irenarchas circiter inconvulsa simplicitas et celsitudinis tuae sedes provinciarum defendenda suscipiat pacis huiusmodi, locupletioribus commissura, praesidia. DAT. VIII KAL. IAN. CONSTANT(INO)P(OLI) HON(ORIO) VIII ET THEOD(OSIO) III AA. CONSS.

IVST.

Irenarchae, qui ad provinciarum tutelam quietis ac pacis per singula territoria faciunt stare concordiam, a decurionibus iudicio praesidium provinciarum idonei nominentur *fin.*

V. — IVST. 10, 77, 1.

2 hirenarcharum V 6 hirenarchas V 7 inconvulsa] *inconsulta Gothofredus*

XV. DE CENTVRIONIBVS.

XII, 15, 1 (399 Sept. 13).

IMP. ABO(ADIVS) ET HON(ORIVS) AA. VINCENTIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. Hac auctoritate sancimus, ut, quicumque centurionum corpus deseruit nullis dignitatum privilegiis excusatus, debitum munus subire cogatur. DAT. ID. SEPT(EM)B. MED(IOLANO) THEODOBO CONS.

V

3 cons. V

XVI. DE MANCIPIBVS.

XII, 16, 1 (389 Aug. 16).

IMP. VAL(ENTINI)ANVS, THEOD(OSIVS) ET ABOA(DIVS) AAA. ALBINO P(RAEFECTO) V(RBIS) ROM(AE). Quicumque vel rescripti adversus veteres sanctiones subreptiva defensione munitur vel de minusculis corporibus aut certe otiosis idoneus adprobatur, functioni mancipatus est addicendus. DAT. XVII KAL. SEPT. ROM(AE) TIMASIO ET PROMOTO CONS.

V (cum Solms.)

XVII. DE HIS, QVI NVMERO LIBERORVM
VEL PAVPERTATE EXCVSATIONEM MERVERINT.XII, 17, 1 (324 ^{Jan.} _{Jun.} 19).

libero liberorum V. — meruerunt Iust. — Iust. 10, 52.

IMP. CONST(ANT)INVS A. DALMATIO. Quoniam cognovimus nonnullos vacationem a nobis personalium munerum impetrasse, alienos pro suis liberis nostris conspectibus offerentes, iubemus eos, cum hoc probatum sit, indulto beneficio privari, || eos 'autem', qui cuiuscumque sexus liberos quinque habeant, impetrata semel vacatione potiri ¶, ita ut, si in hoc numero filius legitimae aetatis inveniatur, obeundis statim pro suo patre muneribus adplicetur, patribus, qui filios vel filias quinque 1 habuerint, promissa legibus immunitate servanda. Quod si quis propter censum 'tenuem' vacationem meruerit atque hoc probaverit, beneficio potiat, si propter rerum angustias ad personalia 'vocabatur' obsequia. DAT. XIII KAL. FEB. SIRMIO CRISPO III ET CONSTANTINO II CONS.

IVST.	
inc.	' om.
¶ convenit	5
'tenuiorem'	
'vocabatur'	10

V. — IVST. 10, 52, 6.

1 mag. incertus 2 liberos Gothofredus | 6 obeundi V 11 scr. aut crispo ii (a. 321)
5 habeat V potiri] potiris V¹ (vel V²) | aut potius constantino iii (a. 324)

XVIII. SI CVRIALIS RELICTA CIVITATE RVS HABITARE
MALVERIT.

XII, 18, 1 (367 Mai. 10).

V Epit. Parisina (Haenel brev. p. 238). — Iust. 10, 38.

IMP. VAL(ENTINI)ANVS ET VALENS AA. AD TATIANVM P(RAE)F(ECTVM) AEGYP(TI). Iudiciario omnes vigore constringes, ne vacuatis urbibus ad agros magis, quod frequenti lege pro-

hibetur, larem curiales transferant familiarem. DAT. VI ID. KAL. MARCIANOP(OLI) LVPTICINO ET IOVINO CONSS.

V

2 iuino V: *confirmat subscriptionem prologus* | *eundem annum praefectum nominans Tatianum Athanasianus (Larsow Festbriefe p. 43) ad Lycium*

I, 18, 2 (396 [?] Dec. 15).

IMPP. ABO(ADIVS) ET HON(ORIVS) AA. EPTYCHIANO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O. POST ALIA: Curiales omnes iubemus interminatione moneri, ne civitates fugiant aut deserant rus habitandi causa, fundum, quem civitati praetulerint, scientes fisco esse sociandum eoque rure esse carituros, cuius causa impios se vitando patriam demonstrarint. DAT. XVIII KAL. IAN. CONST(ANTINO)P(OLI) ABO(ADIO) IIII ET HON(ORIO) III AA. CONSS.

V. *Epit. Parisina (Haenel brev. p. 238)*. — IVST. 10, 38, 1.

2 oneri V 4 rure esse] *scr. rure sese* | *scriptio parum convenit cum nomine praefecti patriam vitando demonstraverint Iust. 4/5 sub-* | *(vide ad 3, 12, 3)*

XVIII. DE HIS, QVI CONDICIONEM PROPRIAM RELIQUERVNT.

I, 19, 1 (400 Iun. 29).

IMPP. ABO(ADIVS) ET HON(ORIVS) AA. VINCENTIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O GALL(IARVM). Destitutae ministeriis civitates splendorem, quo pridem nituerant, amiserunt: plurimi siquidem collegiati cultum urbium deserentes agrestem vitam secuti in secreta sese et devia contulerunt. Sed talia ingenia huiusmodi auctoritate destruimus, ut, ubicumque terrarum repperiti fuerint, ad officia sua sine ullius nisu exceptionis revocentur. De eorum vero filiis, qui tamen intra hos proxime quadraginta annos docebuntur fuisse suscepti, haec forma servabitur, ut inter civitatem et eos, quorum inquilinas vel colonas vel ancillas duxerint, dividantur, ita ut in ulteriorem gradum missa successio nullam calumniam perhorrescat. ET CETERA. DAT. III KAL. IVL. MED(IOLANO) STILICHONE ET AVRELIANO VV. CC. CONSS.

V

3 uita V 9 stilicone V*

I, 19, 2 (400 Iun. 29).

IDEM AA. VINCENTIO P(RAEFECTO) P(RAETORI)O GALL(IARVM). Actiones publicas privatasque non eadem ratione concludimus, si quidem statui publico inpensius providendum est. || Eum igitur, qui curiae vel collegio vel burgis ceterisque corporibus intra eandem provinciam per XXX annos, in alia XL sine interpellatione servierit, neque res dominica neque actio privata continget, si colonatus quis aut inquilinatus quaestionem movere temptaverit. ET CETERA. DAT. III KAL. IVL. MED(IOLANO) STILICHONE ET AVRELIANO CONSS.

IVST.

|| Eum, qui curiae vel collegio vel burgis ceterisque corporibus per triginta annos sine interpellatione servierit, res dominica vel intentio privata non inquietabit, si colonatus vel inquilinatus quaestionem movere temptaverit: sed in curia vel in corpore, in quo servierit, remaneat.

V. — IVST. 11, 66, 6.

5 per] *Iust.*, post V

XII, 19, 3 (400 Iun. 29).

IDEM AA. VINCENTIO P(RAE)FECTO P(RAE)TORIO GALLIAR(VM). POST ALIA: Manente hoc praecepto mansuetudinis nostrae, ut is, qui XXX annis docebitur functus officiis neque ulla umquam interpellatione pulsatus, intra eandem dumtaxat provinciam nihil calumniae super statu suo a privato neque a rei dominicae actoribus pertimescat, intra definiti temporis metas si quis docebitur fuisse conventus, iure legitimo in ordinaria sede pulsa-
bitur, ut illic de statu eius sententia proferatur. Primates sane ordinum defensoresque civitatum poenae denuntiatione constringimus, ne passim vagari curiae vel collegii defugas in publica damna patiantur. Quod si per gratiam tacuisse detegentur, poenam relegationis excipiant. DAT. III KAL. IVL. MED(IOLANO) STILICHONE ET AVRELIANO CONSS.

V

7 poene V